

skandia :

TRYGGHET

PENSIONER

SPARA & PLACERA

PRIVATVÅRD

BANKTJÄNSTER

FINANSIELLA TJÄNSTER

Skandia Liv

årsredovisning

2009

Skandia Liv är ett av Sveriges största livförsäkringsbolag. Vi är verksamma inom såväl privat- som tjänstepensionsområdet och förvaltade vid årets utgång 281 miljarder kronor åt cirka 1,2 miljoner kunder. Skandia Liv är ett helägt dotterbolag till Skandia, som sedan 2006 ingår i den internationella finans- och försäkringskoncernen Old Mutual. Skandia Liv ingår operativt i Skandias division Nordic. Skandia Liv drivs enligt ömsesidiga principer, vilket innebär att det resultat som uppstår i bolagets verksamhet tillfaller Skandia Livs kunder.

året som gick

JANUARI

Den kollektiva konsolideringsgraden var 91 procent vid utgången av 2008. Enligt Skandia Livs konsolideringspolicy ska återtag göras om den kollektiva konsolideringsgraden understiger 90 procent. Läs mer om Skandia Livs konsolideringspolicy på sidan 21.

FEBRUARI

I februari 2009 börjar nivån på det förvaltade kapitalet att vända uppåt från en nivå på cirka 247 miljarder kronor. Vill du läsa mer om hur Skandia Livs kapitalförvaltning har klarat turbulensen på världens kapitalmarknader, se sidorna 6-8 och sidorna 23-24.

MARS

Den rörliga ersättning som reserverats i bokslutet för 2008 väcker debatt i media. Vd Bengt-Åke Fagerman förtydligar att det som reserveras i bokslutet inte är detsamma som sedan betalas ut, utan snarare det högsta möjliga utfallet om bolaget levererar ett mycket gott resultat till sina kunder. Det svaga resultatet för 2008 innebär följaktligen att ingen rörlig ersättning betalas ut till ledningen för verksamhetsåret 2008. Se sidorna 65-67 om de rörliga ersättningarna.

APRIL

Den kollektiva konsolideringsgraden vänder uppåt efter att ha varit nere på 90 procent. Läs mer om hur den kollektiva konsolideringsgraden har utvecklats under året på sidan 25.

MAJ

Skandia Liv går ut i en debattartikel i Dagens Nyheter och lanserar, som första svenska försäkringsbolag, ett pristillägg för rökare på tillämpliga försäkringar från och med 1 juni 2009. Avsikten från Skandias sida är inte att tjäna pengar på rökare utan att ge ett incitament att sluta röka. Pristillägget syftar till att sätta fokus på rökningens konsekvenser och på det sättet bidra till färre antal rökare i Sverige.

JUNI

Skandia Liv blir ett av sex bolag som under fyra års tid delar på 1,4 miljarder kronor i årspremie för tjänstepensioner i en upphandling av cirka 77 företagskoncerner som gått ihop för att få bättre avtal i grupp. Vill du läsa mer om årets viktiga händelser, se sidan 21.

Max Matthiessen rankar Skandia Livs placeringsportfölj som den med bäst tillväxtpotential relativt andra livbolag.

Garantiräntan anpassas efter det rådande marknadsläget och sänks från 2,75 till 2 procent. Läs mer på sidan 21.

innehåll

vd har ordet	2
Skandia Liv i korthet	4
Skandia Livs verksamhet	
kapitalförvaltning	6
konsolidering/solvens	9

Skandia Livs styrning

bolagsstyrning	12
Skandia Livs styrelse	14
Skandia Livs ledning	16

totalavkastning

16,4%

Skandia Livs totalavkastning uppgick till 16,4 (-13,4) procent.

solvensgrad

164%

Skandia Livs solvensgrad uppgick vid utgången av 2009 till 164 (128) procent.

återbäringsränta

4%

Återbäringsräntan har justerats en gång under 2009 och den uppgick i genomsnitt till 1,0 procent under året. Från och med 1 februari 2010 höjs återbäringsräntan till 5 procent.

JULI

Resultatet för det första halvåret 2009 uppgår till 42 miljarder kronor, att jämföra med delårsresultatet för 2008 som uppgick till -23 miljarder kronor, en ökning med 65 miljarder kronor. Vill du veta mer om vad som påverkar Skandia Livs resultat och utvecklingen för 2009 kan du läsa mer på sidan 22.

AUGUSTI

Skandia Liv tillkännager att man tecknat ett helt nytt förvaltningsavtal med DnB NOR samt valt ny förvaltare för de utländska aktie- och räntepportföljerna. Vill du veta mer om det nya avtalet och hur detta påverkar Skandia Livs kunder, se sidan 7.

Efter en period med låg konsolideringsgrad ökar återigen konsolideringsgraden och överstiger 100 procent.

SEPTEMBER

Som ett av tretton bolag med stora investeringar på Stockholmsbörsen deltar Skandia Liv i samarbetsprojektet Hållbart värdeskapande, för att påverka svenska börsnoterade företag till en hållbar utveckling och ett långsiktigt värdeskapande. Läs mer på hallbartvardeskapa.se.

OKTOBER

Skandia satsar på att göra Sverige friskare genom att lansera ett nytt sjukförsäkringspaket. I Skandias företagshälsosatsning adderas en rehabförsäkring med syftet att minska sjukskrivningarna.

Skandia Liv höjer återbäringsräntan till 4 procent. Vill du läsa mer om principerna bakom återbäringsräntan, se sidan 11.

NOVEMBER

Skandia Liv släpper en rapport som visar att många kommuner och landsting bryter mot lagen när de inte upphandlar pensionsförsäkringar enligt gällande lagstiftning. Vill du läsa mer om hur situationen ser ut idag och vad som kan förbättras för både kommuner och skattebetalare, se sidan 31.

DECEMBER

Totalavkastningen på Skandia Livs placeringsportfölj blev 16,4 (-13,4) procent för året. Det förvaltade kapitalet uppgick till 281 miljarder kronor, vilket är en ökning med 28 miljarder kronor från årets början.

ekonomi

förvaltningsberättelse	18	kassaflödesanalys	41
disposition av årets resultat	33	noter	42
resultatanalys för moderbolaget	35	avstämning avkastning i total-	
resultaträkning	36	avkastningstabell mot finansiella rapporter	72
balansräkning	38	revisionsberättelse	74
eget kapital	40	ordlista	75
		kontakt och information	76

lugn mitt i stormen

»Allt vi gör inom Skandia Liv sker med våra kunders bästa för ögonen«

Allt vi gör inom Skandia Liv sker med våra kunders bästa för ögonen. Under slutet av 2008 och början av 2009 har världen genomlevt en av de värsta finansiella kriserna sedan 1930-talet, följd av en börsuppgång som de flesta inte kunnat förutse.

Därför känns det tillfredsställande att konstatera att Skandia Liv är ett av de livbolag som klarat 2009 års finansiella turbulens bäst. Vi har avvärjt ett återtag och inte tvingats sänka pensioner under utbetalning. Återbäringsräntan har också höjts. Det ger oss en ledande position inför framtiden oavsett om börskurserna går uppåt eller nedåt.

Framtiden ser gynnsam ut för våra kunder i Skandia Liv.

två steg framåt – i stället för ett

Skandia Liv har naturligtvis inte gått opåverkat genom krisen, vilket märktes genom sjunkande solvens- och konsolideringsgrad. Risken för återtag, det vill säga att som en engångsåtgärd tvingas minska värdet på kundernas pensions-sparande, var högst närvarande.

Men när andra bolag har valt att sänka pensionsutbetalningar till kunderna har Skandia Liv inte behövt tillgripa denna åtgärd. Förklaringen är en långsiktig strategi som skapat en stryktålig portfölj samt en tillfällig sänkning av återbäringsräntan till 0 procent.

Krisen har fungerat som en vattendelare, där finansiellt starka aktörer som Skandia Liv nu snabbare kan anpassa sig till en marknad i förändring. När vissa av våra konkurrenter kan ta ett steg framåt kan vi på Skandia Liv ta två. Trots att året

på många sätt började tufft presenterade Skandia Livs kapitalförvaltning ett toppresultat på 16,4 procent i totalavkastning för 2009.

lite bättre i alla led

Skandia Liv har mycket lojala kunder. Det är naturligtvis glädjande eftersom det visar att vi har både ett starkt erbjudande och lyckats leverera trygghet under ett mycket turbulent år. Det är ett förtroende vi tänker vara rädda om när vi nu fortsätter arbetet med att bygga upp ett ännu effektivare Skandia Liv. Målet är en tydligare och mer slagkraftig organisation, och vägen dit är att både höja kvaliteten och göra hela verksamheten mer kostnadseffektiv.

Arbetet har redan gett resultat i form av en sänkning av bolagets kostnader med 8 procent gentemot föregående år.

ett Skandia

Som ett led i kvalitets- och effektiviseringsarbetet ligger arbetet med att ytterligare stärka relationen med vårt moderbolag Skandia. Det övergripande målet är ett mer kundstyrt arbetssätt. Vi vill helt enkelt göra det enklare för våra kunder att ta del av Skandias samlade erbjudande. Under 2009 har vi tagit stora steg framåt i detta arbete, och begreppet "Ett Skandia" genomsyrar nu både vår organisation och vår marknadsföring.

produkter som ligger i tiden

När försäkringsrådgivaren Max Matthiesen under hösten 2009 rankade de traditionella livbolagens produkt erbjudanden inom tjänstemännens kollektivavtal ITP

GARANTIPENSION PLUS

GarantiPension Plus rankas som den bästa produkten inom tjänstemännens kollektivavtal. Värdet på den underliggande GPP-portföljen för en 25-åring växte under 2009 med 25 procent, samtidigt som kapitalet garanterades. Vill du läsa mer om hur produkten fungerar, se sidan 20.

»Hur kan vi bli bättre och vad är de viktigaste sakerna för dig? Välkommen att mejla mig på livinfo@skandia.se.«

blev vår produkt GarantiPension Plus utsedd till bästa val. Det är ingen tillfällighet utan ett resultat av vår tydliga fokusering på att erbjuda effektiva försäkringsprodukter som ligger i tiden och möter spararnas behov. Skandia Liv är ett av de ledande livbolagen inom produktutveckling, och det är ett område vi tänker bli ännu bättre inom.

Skandia Liv ska ha det bästa erbjudandet för framtiden men även stå för en trygghet här och nu. Det innebär en breddning av vårt produktutbud. Ett exempel är vår nylanserade sjukförsäkring där vi kopplat ett kostnadsfritt rehabiliteringsskydd till sjukförsäkringen som effektivt minskar riskerna för, och kostnaderna vid, en långvarig sjukskrivning.

utredningen om Skandia Livs framtid läggs på is

Vi har under en längre tid undersökt möjligheterna att ombilda Skandia Liv från ett ömsesidigt förvaltad bolag till ett vinstutdelande livförsäkringsbolag. Målsättningen har varit att hitta en lösning som gynnar både försäkringstagarna i Skandia Liv och ägaren Skandia.

Marknadsförutsättningarna har dock förändrats under resans gång och upplevs för närvarande som delvis oklara. Myndigheternas agerande i liknande fall ger signaler om en förändrad syn på hur processer av detta slag ska skötas. Någon förändring av Skandia Livs bolagsform är för närvarande inte aktuell. Det innebär att utredningsarbetet tills vidare läggs på is, men vid förändringar i marknaden eller i lagstiftningen kan utredningen upptas.

konkurrens – en hjärtefråga för oss

Som en ledande aktör i branschen driver Skandia Liv en rad frågor i syfte att främja den fria konkurrensen. I november 2009 publicerade vi en rapport som visar att många kommuner underlåter att upphandla försäkringar och pensionsadministration för sina anställda. Förutom att det sätter konkurrensen ur spel, strider det mot lagen.

Rapporten sätter ljus på den slentrianmässiga behandling av pensioner som berör drygt en miljon av Sveriges arbetstagare. Vi är övertygade om att en förändring i denna hantering är nödvändig eftersom det gynnar både kommuner, landsting, de anställda och leverantörerna på marknaden. Vi kommer att fortsätta göra oss hörda i debatten och att kämpa för en förändring. Sista ordet är inte sagt.

lugn mitt i stormen

Olika bolag har haft olika strategier för att möta den globala nedgången. Vi har varit lite mer vaksamma, mer aktiva och i många fall även omvärderat gamla sanningar. Viktigast av allt – vi har behållit lugnet.

Det har vi kunnat göra genom en ekonomisk grundstyrka och en långsiktig kapitalförvaltningsmodell som vi vet är mycket robust.

För oss visade sig krisen ge ett styrkebesked. Våra kunder har klarat sig bra genom en av de värsta finansiella kriser vi upplevt. De har kunnat sova gott på natten när det stormat som mest på världens finansmarknader.

Jag brukar säga att vi är i trygghetsbranschen, och jag har svårt att tänka mig ett år när detta varit mer tydligt.

hur kan vi bli bättre?

Vi ska fortsätta att erbjuda de bästa försäkringsprodukterna, och vi ska göra det på ett sätt som hjälper och möter våra kunders behov genom hela livet. En utmaning som vi står inför är att konkurrensen på den kollektivavtalade marknaden fortsätter att begränsas genom de försteg som lämnas till bolag som står kollektivavtalsparterna nära. Detta innebär ett ökat krav på marknadsföringsinsatser och bibehållet fokus på att reducera verksamhetens kostnader. Vi behöver även jobba mot att stärka vår position på den så kallade kryssvalsmarknaden.

Men den viktigaste framgångsfaktorn är att vi förstår våra kunder. Därför kommer vi att lägga ännu mer kraft på att lyssna på kundernas önskemål.

Vi vill höra dina åsikter – hur kan vi bli bättre och vad är de viktigaste sakerna för dig? Välkommen att mejla mig på livinfo@skandia.se. Jag lovar att ta del av alla synpunkter.

I förra årets årsredovisning ställde jag frågan om vem man kan lita på. När vi nu kan se tillbaka på året känns det bra att kunna konstatera att 2009 gav ytterligare bevis på att vår modell fungerar i både upp- och nedgång. Du kan lita på Skandia Liv.

Avslutningsvis vill jag tacka dig som kund för att du visar oss förtroende. 2009 var till stora delar finanskrisens år. 2010 hoppas vi blir återhämtningens och det individuella sparandets år.

Bengt-Åke Fagerman
VD, SKANDIA LIV

Skandia Liv i korthet

»Skandia Liv förvaltade vid årsskiftet 281 miljarder kronor åt cirka 1,2 miljoner kunder. Det gör oss till ett av Sveriges största livbolag.«

vi är Sveriges äldsta livbolag

Skandia Liv grundades 1855 och är i dag det äldsta och ett av de största livbolagen i Sverige. Skandia Liv är ett helägt dotterbolag till Skandia AB. 2006 förvärvades Skandia av den internationella finans- och försäkringskoncernen Old Mutual.

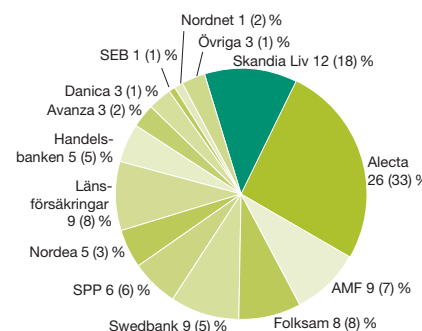
all avkastning går till försäkringstagarna

Skandia Liv drivs enligt ömsesidiga principer. Det innebär att vi inte ger någon utdelning till aktieägare utan att allt överskott från exempelvis kapitalavkastning på tillgångarna eller resultatet i den löpande verksamheten kommer våra 1,2 miljoner kunder till godo.

vi sköter förvaltningen åt våra kunder

Skandia Liv erbjuder så kallad traditionell livförvaltning, vilket innebär att vi sköter

Marknadsandelar 2009 Nyteckning traditionell livförsäkring Skandia Liv Sverige

förvaltningen och placerar kundens kapital på det sätt som vi bedömer ger bäst avkastning. Våra kunder är garanterade ett visst belopp när försäkringen förfaller till utbetalning, och det är den garantin som skiljer traditionell livförvaltning från många andra sparformer.

historik

1855

12 januari 1855 får Skandia sitt tillstånd att bedriva brand- och livförsäkringsverksamhet. Tillståndet skrivs under av kung Oscar I och 19 mars grundas försäkringsbolaget Skandia. Juristen Carl Gustaf von Koch blir Skandias första vd.

1889

Skandias livförsäkringsportfölj består nu av 7 000 försäkringstagare. Livförsäkringar säljs huvudsakligen till män i medelklassen, men ett växande intresse för livförsäkringar börjar nu gro bland arbetare och kvinnor.

1920

Pensionsförsäkring introduceras under namnet månadsbetalning eller månadsinkomstförsäkring.

1964

Den nya Skandiakoncernen presenteras tillsammans med paraplylogotypen. Koncernen bildas genom en sammanslagning av fem bolag (därbland Thule som idag är Skandia Liv) som från början har varit 53 svenska försäkringsbolag.

1987

Stiftelsen Idéer för livet startas på initiativ av Björn Wolrath. Det är Skandias sätt att stödja organisationer och projekt som bidrar till att ge barn och ungdomar en trygg uppväxt och en bra start i livet.

1994

Skandiabanken startar 1994, som den första renodlade telefonbanken. Den nya banken gjorde revolution på den svenska bankarenan och satte med sina enkla och prisvärda villkor press på storbankerna.

Fördelar med ömsesidigt verkande traditionella livbolag

- Ett ömsesidigt bolag verkar för försäkringstagarnas bästa.
- Ett ömsesidigt bolag får inte dela ut vinst, eventuellt överskott går tillbaka till försäkringstagarna och ger möjlighet till lågt självkostnadspris utan vinstmarginaler.
- Ett traditionellt livbolags förvaltning sker i enlighet med fastlagda principer, vilket innebär potential för:
 - kostnadseffektiva lösningar
 - snabb produktutveckling
 - robusta produkter.
- Bolagsformen har en lång historia och är en välkänd och beprövad förvaltningsform.

trygghet i upp- och nedgång

Skandia Liv är ett finansiellt starkt bolag. Det i kombination med en professionell kapitalförvaltning gör att vi har möjlighet att skapa högre avkastning än många av våra konkurrenter. Vi kan placera mer pengar till högre risk, vilket erfarenhetsmässigt ger högre avkastning över tiden, och ändå hålla vad vi lovat.

prisvärda produkter – garanterat resultat

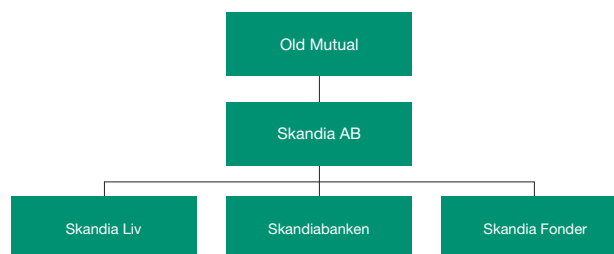
Skandia Liv erbjuder produkter till både företag och privatpersoner. Våra erbjudanden bygger på en kombination av sparande, försäkring, rådgivning och administration. Målet är att göra det enkelt att planera ekonomin så att våra kunder upplever bästa möjliga ekonomiska trygghet i livets olika skeden. En viktig

del av vårt arbete är att utveckla nya produkter för livförsäkringsmarknaden. Ett exempel är produkten GarantiPension Plus som av externa bedömare anses vara marknadens bästa. Mer finns att läsa om GarantiPension Plus på sidan 20.

155 år av samhällsengagemang

Genom vår långa historia har Skandia Liv varit en del av utvecklingen av det

moderna Sverige. Sedan 1987 har "Idéer för livet" varit en verksamhet inom Skandia där medarbetarna får använda två timmar betald arbetstid i månaden för samhällsengagemang. Arbetet sker i skolor, organisationer, föreningar och kommuner som stöder barns och ungdomars utveckling. Läs mer om Idéer för livet på sidan 27.

1999

Skandia och norska Storebrand slår ihop sina sakförsäkringsverksamheter och startar det gemensamma bolaget If.

2002

Kapitalförvaltningen säljs till Den norske Bank. I köpet ingår fondförvaltningsbolaget Carlson. Generösa bonusprogram till ett antal höga Skandia-chefer uppmärksammas och kritiseras. Därtill har ett antal chefer och deras närstående fått hyreskontrakt i attraktiva fastigheter i centrala Stockholm som ägs av Skandia Livs dotterbolag Diligentia.

2003

Förre riksbankschefen Urban Bäckström utses till ny vd för Skandia Liv. En oberoende granskningsgrupp tillsätts för att kartlägga bonusutbetalningarna, affärer mellan livbolaget och moderbolaget samt Skandias redovisningsmetoder. Bonusdebatten leder till att Skandias vd Lars-Eric Petersson avgår efter bolagsstämman.

2005

Skandia firar 150 år 12 januari. 2 september lägger den internationella finans- och försäkringskoncernen Old Mutual bud på Skandia.

2006

3 februari blir Skandia dotterbolag till Old Mutual. Den 11 maj avnoteras Skandiaaktien från London Stock Exchange och den 5 juni är sista dagen för handel på Stockholms fondbörs.

2009

Skandia går från att vara ett produktbolag till att istället styras av kundbehov, och har nu ett helkundserbjudande. Arbetet bedrivs nu inom två affärsområden, Företag respektive Privat, där Skandia Liv ingår som en integrerad del.

krisåret blev ett toppår

Det har varit ett bra år för Skandia Livs kapitalförvaltning. Vår aktiva förvaltning var mycket framgångsrik, och vi slog vårt referensindex med 1,4 procent. Det placerar oss i topp bland livbolagen med en avkastning på hela 16,4 procent för 2009.

Det är ett extraordinärt resultat under ett år som i övrigt gått hårt åt världsekonomin. Framgången beror på flera faktorer: en väldiversifierad portfölj och en beprövad investeringsstrategi, hög grad av riskspridning och en ekonomisk grundstyrka som gör att vi vet att vi kan hålla vad vi lovar. Men inte minst är det resultatet av ett flertal kloka beslut om hur och var kundernas pengar ska placeras.

en kapitalförvaltning som är allt annat än "traditionell"

Vid årsskiftet 2008/2009 hade finanskrisen blivit ett begrepp i Sverige. I media, på företag, bland arbetstagare, bland privatsparare och naturligtvis även bland Skandia Livs 1,2 miljoner kunder, överallt diskuterades och debatterades krisens följder. Arbetet med att navigera rätt i den finansiella turbulensen var naturligtvis något som präglade alla som verkar på de finansiella marknaderna, och naturligtvis även Skandia Liv.

För Skandia Liv är långsiktighet ett viktigt ledord. Vi vet att nedgångar är en naturlig del av kapitalförvaltningen och är väl rustade för extremer, både uppåt och nedåt i marknaden. För Skandia Liv har nedgången under 2009 skapat möjligheter till bra affärer, eftersom det

gav oss tillfälle att investera en andel av portföljen i tillgångar med hög likviditetspremie. Det är investeringar med högre förväntad risk men som ger mycket bra betalt när de slår in.

Ett bra exempel är de investeringar i fonder med amerikanska banklån som gjordes under 2009. Under 2009 steg Skandia Livs utländska länepportfölj med 71,8 procent. Det visar att strategin där förvaltarna hela tiden försöker agera på extrema värderingslägen i marknaden är mycket effektiv.

offensiv förvaltning även under krisår

Skandia Livs strategi går ut på att vi bestämmer inriktningen och strukturen i förvaltningen, men överläter urvalet av vilka tillgångar som ska ingå i portföljen till de förvaltare som har de bästa förutsättningarna att få pengarna att växa. Enkelt uttryckt innebär det att vi sprider våra risker både över ett stort antal tillgångsslag och över hela världen. Det gör att vi kan fortsätta att agera offensivt även i en så pass dramatisk nedgång i den globala ekonomin som vi upplevde under 2009, samtidigt som förvaltningen följer med och ger stor utväxling vid en uppgång. På så sätt kan vi leverera en grundtrygghet till våra kunder och samtidigt ge en bra möjlighet till mer, eftersom vi helt enkelt kan investera i de tillgångar som ger bäst betalt i förhållande till den risk som tas. Det är en långsiktigt framgångsrik strategi som gav mycket bra resultat under 2009.

»Den snabba återhämtningen på aktiemarknaden under 2009 kom tidigare än de flesta förutsett.«

DnB NOR-AVTALET

nya och bättre förvaltningsavtal

Under året har ett glädjande beslut fattats, ett helt nytt avtal med DnB NOR har tecknats. Avtalet är uteslutande positivt för Skandia Livs sparare på grund av lägre kapitalförvaltningskostnader och ökad flexibilitet i förvaltningen. Detta innebär en starkare finansiell ställning för Skandia Liv och att möjligheterna till högre kapitalavkastning ökar, faktorer som på sikt bäddar för större återbäring till våra kunder. Skandia Livs erbjudande förstärktes också i samband med detta genom att nya förvaltningsavtal tecknades med BlackRock.

Men den som följt utvecklingen inom Skandia Liv under en tid undrar kanske vad som hände med pengarna som Skandia Liv, enligt skiljedomen, skulle få av moderbolaget, och det är vi angelägna om att förklara.

I skiljedomen mellan Skandia Liv och moderbolaget slogs fast att moderbolaget skulle ersätta en tredjedel av kostnaden för DnB NOR:s förvaltning. Domen gav Skandia Liv cirka 1 miljard kronor inklusive ränta för den avtalstid som löpte fram till sensommaren 2009 då det gamla förvaltningsavtalet upphörde att gälla.

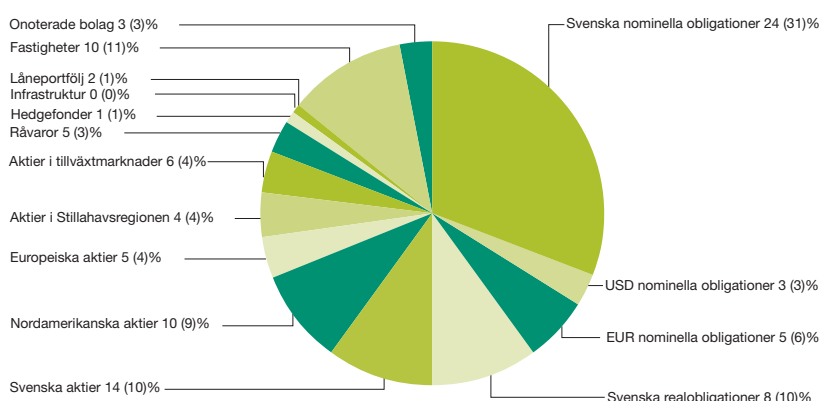
I höst började ett helt nytt samarbete och avtal med DnB NOR. DnB NOR:s förvaltning fick en ny förmånlig karaktär, omfattning och prissättning. Moderbolagets skyldighet att fortsätta att betala en tredjedel av kostnaderna föll då bort. I gengäld betalar moderbolaget det som krävdes som kompensation till DnB NOR för att det gamla avtalet upphörde i förtid.

förvaltad kapital

281

Skandia Livs förvaltade kapital uppgick till 281 (253) miljarder kronor.

Fördelning mellan Skandia Livs tillgångsslag per 31 december 2009

vältajmad förändring i portföljen

Som ett led i arbetet med att minska den finansiella krisens effekter ökade Skandia Liv andelen aktier i portföljen under 2009. Samtidigt minskades exponeringen mot utländsk valuta när kronan var som svagast. Det innebär att Skandia Livs kunder inte behövt se sitt kapital minska i värde till följd av att de utländska valutorna tappade i värde. Under 2009 fortsatte vi att öka våra placeringar i så kallade alternativa investeringar, såsom infrastruktur, råvaror, onoterade bolag och banklån. Förutsättningen för att kunna göra detta är Skandia Livs ekonomiska grundstyrka. Vår stabilitet tillåter en satsning på tillgångar som är mindre likvida och därmed undervärderade, utan att äventyra de garantier som vi ger våra kunder. Investeringen i aktier tidigt 2009 är ett exempel på de vältajmade beslut vi tog under 2009 och som ger bra förutsättningar för en positiv utveckling under 2010.

långsiktighet framför snabba vinster

I oktober kunde Skandia Liv höja återbäringsräntan till 4 procent, ett tydligt styrkebesked. Ett återtag, det vill säga att skriva ned värdet på kundernas sparkapital, hade gjort det möjligt att höja återbäringsräntan snabbare än vad vi gjorde under året. Men det hade fått negativa konsekvenser för våra befintliga kunder. Därför är vi mycket nöjda med

att inte ha behövt genomföra ett återtag. Vi har i stället placerat våra kunders pengar så att de ska tåla motgång men också kunna ge bra avkastning när finansmarknaderna lyfter.

Skandia Liv kommer inte att genomföra ett återtag för att nå en kortsiktig höjning av återbäringsräntan.

Under 2009 stärkte Skandia Liv sitt erbjudande ytterligare tack vare de nya externa förvaltningsavtal som tecknats med DnB NOR och BlackRock. Avtalen sänker kapitalförvaltningskostnaderna avsevärt och ger ett mycket kostnadseffektivt sparande för Skandia Livs kunder med goda möjligheter till ytterligare bra avkastning.

oväntad kraft i uppgången

Den snabba återhämtningen på aktiemarknaden under 2009 kom snabbare än de flesta förutsett. Framförallt var kraften i uppgången oväntad. Uppgången beror på flera faktorer, men de världsomspännande finanspolitiska stödpaket som presenterats har naturligtvis haft stor påverkan på återhämtningen. Det har också gjort att ekonomin på många sätt är beroende av stöd för att återhämtningen ska fortsätta.

Inom Skandia Liv kommer vi att fortsätta att betrakta återhämtningen med en viss skepsis. Trygga investeringar kommer med all sannolikhet att vara lika heta under 2010 som under 2009. Inom Skandia Liv håller vi fast vid vår strategi där en robust portfölj är det bästa

motmedlet mot marknadens svängningar.

Kortsiktiga beslut kommer inte heller i fortsättningen att utmärka Skandia Liv.

vi gillar läget

Vi har gjort ett mycket bra förvaltningsresultat 2009. Vår långsiktiga strategi har betalat sig och styrkan i vår investeringsstrategi har blivit bevisad. Vi har viktat upp i tillgångsslag såsom aktier och råvaror, minimerat den utländska valutarisken och levererat en mycket bra avkastning till våra sparare. Under 2010 fortsätter vi på den inslagna vägen med målet att fortsätta att leverera bättre än jämförbara index.

2009 var året då finanskrisen rasade som värst men som möttes av en oväntat snabb uppgång, där vi genom rätt tillgångar och skicklig förvaltning kunnat presentera ett resultat i toppklass för våra sparare. Det gör 2009 till ett speciellt år på många sätt.

bakom kulisserna i trygghetsfabriken

Det har varit ett intensivt år. 2009 har till stora delar präglats av finanskrisen och dess effekter. Arbetet har inneburit både förberedelse för ett eventuellt återtag och djupgående analyser av finanskrisens utveckling och effekter globalt.

Vi har intensifierat arbetet med att behålla en långsiktigt god solvens, fortsatt det redan inledda kostnadsbesparingsprogrammet, sett över vår portfölj och gjort en sänkning av garantiräntan. Det är viktiga åtgärder för att säkerställa en god solvens på lång sikt. I det korta perspektivet har det inneburit att Skandia Liv inte behövt göra ett återtag eller sänka pensioner under utbetalning. Vi har kunnat hålla vad vi lovat. Och på Skandia Liv är det en mycket viktig sak.

framtiden handlar om risk

Framtiden kommer att handla mycket om förmågan att hantera risker. Finanskrisen har ytterligare visat på behovet av säkrare modeller för riskanalys. Skandia Liv deltar aktivt i arbetet med att ta fram ett regelverk för solvens inom EU, det så kallade Solvens II (begreppet solvens förklaras på sidan 11). Bland annat avslutade Skandia Liv under 2009 en förstudie inför införandet av regelverket. Förstudien innehöll en omfattande analys av var Skandia Liv står idag, i förhållande till kraven i Solvens II men även i förhållande till Skandia Livs egen vision för hantering av risker.

Solvens II syftar till att ge ett säkrare och mer transparent sätt att hantera risker och kommer i framtiden att bli ett

verksamhetskrav för alla livbolag. Målet med Solvens II är bland annat att ge ökad transparens och samma förutsättningar för de europeiska livbolagen.

skarpare verktyg för bedömning av risk

Skandia Livs ambitioner sträcker sig dock längre än de riktlinjer som ligger i Solvens II. Därför kommer vi att utarbeta en egen modell för beräkning av solvensrisk. Modellen innebär att beräkningsmodellerna kan förfinas ytterligare och blir ett mer raffinerat och verklighetsnära sätt att mäta risker.

Arbetet startade under 2009 och kommer att löpa under tre år. Det är ett resurskrävande arbete som kommer att ge många fördelar för Skandia Livs kunder. Bland annat i form av bättre riskbedömningar och större möjligheter att identifiera och hantera risker. Resultatet blir ett skarpare verktyg som gör att vi kommer att kunna investera våra kunders pengar på ett säkrare sätt.

mot 2010 med tillförsikt

Under 2010 kommer vi att fortsätta arbetet med att införa Solvens II-programmet i verksamheten. Skandia Liv ligger långt framme i processen. Det gör att vi kommer att kunna få systemet på plats förhållandevis snabbt och att kostnaderna begränsas. Införandet av Solvens II är omfattande och kommer att påverka alla livbolag. Det är investeringar som alla livbolag förr eller senare måste göra. I detta arbete är Skandia Livs storlek en

genomsnittlig
återbäringsränta

8,0%

Skandia Livs genomsnittliga återbäringsränta för de senaste 15 åren uppgår till 8,0 procent.

» Framtiden kommer att handla mycket om förmågan att hantera risker. Finanskrisen har ytterligare visat på behovet av säkrare modeller för riskanalys.«

klar fördel för våra kunder eftersom de delar på kostnaderna med 1,2 miljoner andra försäkringstagare. Det ger klara stordriftsfördelar som i slutändan kommer att innebära att vi kan erbjuda mer kostnadseffektiva försäkringar.

kundernas förtroende är något man förtjänar

För Skandia Liv är det av yttersta vikt att vi har förtroende hos våra kunder. Förtroende får man genom handling. Våra kunder ska känna att det arbete vi gör är välgrundat och bygger på ett tydligt ansvarstänkande. Vi ska även vara öppna med och berätta om de utmaningar vi står inför. Under finanskrisen har kommunikationen med våra kunder därför varit extra viktig. Vi har tydligt kommunicerat hur vår solvensgrad utvecklats och hur verksamheten påverkats av krisen. Försäkringsprodukter är komplexa, och de kan vara svåra att bedöma. Därför pågår ett arbete där målet är att skapa en ökad tydlighet och pedagogik i kommunikationen med våra kunder.

våra garantier gäller

Skandia Livs mål ligger fast: Vi ska erbjuda de långsiktigt bästa försäkringslösningarna för våra kunder.

Skandia Liv rankas högt när det gäller riskbedömningar. Att vara duktig på att bedöma risk är ett av grundfundamenten för en pensionsförvaltare som vill leverera på topp. För våra kunder innebär det att de även kan se sitt kapital växa och att de kan lita på de garantier vi ställer. För Skandia Liv kommer det även i fram-

tiden att vara långt mellan de negativa överraskningarna.

2009 har på många sätt varit ett extremt år. Vi har sett en mycket snabb nedgång och historiskt låga räntenivåer. Vi har sett konkurrenter som har tvingats sänka både pensioner och pensionskapital. Under detta år har vi visat att vi klarat nedgången och de låga räntenivåerna. Skandia Liv har en bra position inför verksamhetens fortsatta utveckling.

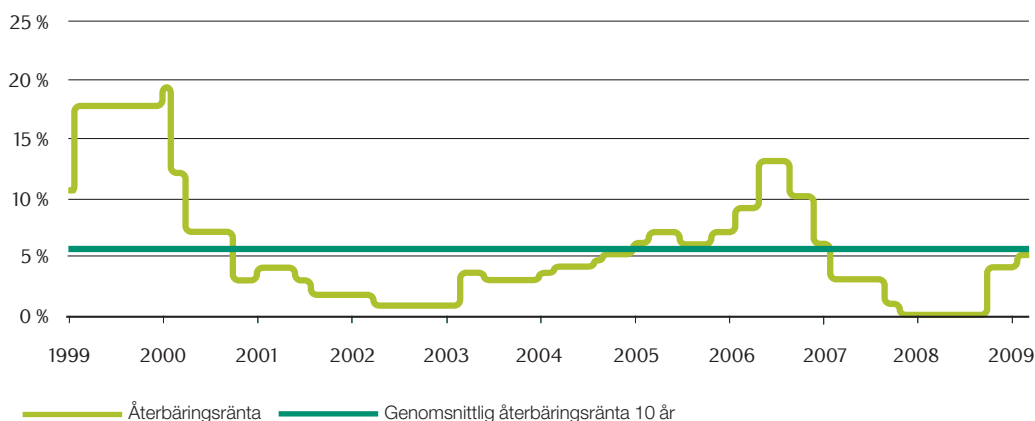
Det ger våra kunder stora möjligheter att få en hävstång i sitt sparande i framtiden.

GOD SOLVENS GER
TRYGGHET
OCH MÖJLIGHETER

varför pratar
vi så mycket
om solvens?

Återbäringens utveckling de senaste 10 åren

Återbäringens ränta jämnar ut svängningar i kapitalavkastningen och ger låg risk.

Varför är ett livbolags solvens så viktig, och för vem är den viktig? Till att börja med bör vi kanske beskriva vad som menas med solvens. Solvensen är egentligen ett bolags förmåga att infria de löften det har gett till sina kunder. För oss är det till exempel ett mått på hur säkert det är att pensionsspararen i slutändan kommer att få sin garanterade pension utbetald som han eller hon har blivit lovad. Vid utgången av 2009 var Skandia Livs solvensgrad 164 procent, vilket innebär att för varje 100-lapp vi har garanterat kunden så finns 64 kronor extra.

Ett livbolag med hög solvens har också andra möjligheter än livbolag med låg solvens. Livbolaget med hög solvens har större frihet att placera kundens pengar. För kunden innebär det en större chans att sparkapitalet man

betalat in växer i värde till den dag man går i pension. Om vi tar de senaste två åren som exempel så kunde vi på Skandia Liv, trots den stora nedgången på världens börser, behålla en stor andel aktier i vår portfölj eftersom vi har en god solvens. Dessa aktier bidrog under det gångna året till den totala portföljen med en avkastning på 34 procent. Avkastningen fördelas preliminärt till kundernas försäkringar genom den så kallade återbäringens räntan. Förändringen av återbäringens ränta jämnar ut svängningarna i kapitalavkastningen och ger låg risk samtidigt som den förväntade avkastningen kan hållas hög.

Det är många faktorer som ska beaktas när man väljer livbolag, men en sak är säker, god solvens ger trygghet och bättre möjligheter för kunden.

bolagsstyrning

bolaget

Livförsäkringsaktiebolaget Skandia, Skandia Liv, är ett svenskt publikt aktiebolag med säte i Stockholm, Sverige. Skandia Liv är ett dotterbolag till Försäkringsaktiebolaget Skandia, Skandia som ingår i Old Mutual-koncernen. Eftersom försäkringstagarna i Skandia Liv står för riskkapitalet i bolaget och bolaget inte får dela ut vinst till aktieägaren finns det en rad särskilda regler som syftar till att skydda försäkringstagarnas intressen.

Till grund för styrningen av bolaget och dess dotterbolag ligger bland annat försäkringsrörelselagen (med särregler för så kallade hybridbolag av Skandia Livs slag), bolagsordningen, de riktlinjer för intressekonflikter som styrelsen har beslutat, en ägarstyrningspolicy som beslutats av bolagsstämman i Skandia Liv samt andra riktlinjer för styrning. Även avtal mellan Skandia Liv och dess moderbolag har betydelse för styrningen.

regelverk

Det viktigaste regelverket för bolagets styrning finns i försäkringsrörelselagen. Den innehåller dels regler som svarar mot reglerna i aktiebolagslagen för vanliga aktiebolag, dels särregler för att skydda försäkringstagarna.

Skandia Livs verksamhet drivs enligt ömsesidiga principer, vilket bland annat innebär att resultatet tillfaller försäkringstagarna.

Finansinspektionen ges i många fall i lagen rätt att utfärda bindande föreskrifter för försäkringsbolag. Finansinspektionen har också lämnat rekom-

mendationer för styrning och kontroll av finansiella företag, så kallade allmänna råd.

Bolagsordningen slår fast att Skandia Liv inte får dela ut vinst till aktieägaren. I bolagsordningen finns regler om styrelsens sammansättning. Den följer lagens regler om att styrelsen ska ha en majoritet av oberoende ledamöter varav en är en försäkringstagarledamot som inte är utsedd av stämman.

I den ägarstyrningspolicy som beslutats av bolagsstämman anges bland annat att bolaget ska ha en heltidsanställd vd samt självständigt ska hantera vissa funktioner, till exempel aktuarie- och juristfunktionerna. Enligt policyn ska, i den utsträckning styrelserna i Skandia Liv och Skandia bedömer det lämpligt, driften av vissa verksamheter skötas gemensamt. Ägarstyrningspolicyn anger bland annat att Skandia Liv ska tillhandahålla försäkringsprodukter med en trygghetsprofil som erbjuder ett långsiktigt sparande med garanti eller trygghet vid sjukdom, olycks- eller dödsfall. Avkastningen ska fördelas mellan försäkringarna på ett skäligt sätt.

Skandia Livs styrelse beslutade 2003 om strikta och detaljerade riktlinjer för transaktioner och andra relationer mellan Skandia Liv och Skandia. Senare infördes ett krav i lag att alla livbolag som inte får dela ut vinst ska ha riktlinjer av detta slag.

Skandia Liv och Skandia träffade hösten 2004 ett princip- och ramavtal om sitt samarbete. Principerna i ramavtalet utvecklas i olika uppdragsavtal med

uppdragsspecifikationer för de skilda funktioner som omfattas av samarbetet. En tydlig process finns för att säkerställa att ansvarsfördelningen i samarbetet är klar och att riktlinjer och processer följs upp.

Utöver nämnda interna regelverk finns ett stort antal interna policyer och riktlinjer som reglerar verksamheten. Skandia Liv följer Svensk kod för bolagsstyrning i tillämpliga delar.

bolagsstämman

Skandia Livs moderbolag Skandia äger samtliga aktier i Skandia Liv och beslutar vid bolagsstämman. Eftersom det bara finns en aktieägare har ingen valberedning utsetts. Bolagsstämman är Skandia Livs högsta beslutande organ. Vid den ordinarie bolagsstämman fastställs resultat- och balansräkning, två revisorer väljs och ledamöter i styrelsen väljs (förutom en försäkringstagarledamot och arbetstagarrepresentanter). Det beslutas också om arvoden till styrelseledamöter och revisorer. Stämman fastställer att rörelseresultatet ska överföras till eller tas ur konsolideringsfonden (en fond bestående av försäkringstagarnas överskottsmedel som är bolagets egna kapital, det vill säga riskkapital).

Beslutanderätten hos stämman ligger, som nämnts, hos Skandia, som är Skandia Livs enda aktieägare. Styrelsen i Skandia godkänner Skandia Livs strategi och affärsplan inom ramen för affärsplaneringen för Skandias division Nordic. Stämman fastställer därefter affärsplanen.

styrelsen

Styrelsen är enligt försäkringsrörelselagen ansvarig för bolagets organisation och förvaltning. Den beslutar om Skandia Livs strategiska inriktning, utser vd och fastställer riktlinjer och instruktioner. Styrelsen ska se till att det finns lämpliga interna regelverk för riskhantering och riskkontroll, och har i anslutning till utvecklingen av affärsstrategin genomfört en riskanalys.

Till styrelsens uppgifter hör att se till att det finns en tillfredsställande kontroll över bokföring och tillgångsförvaltning. Den följer löpande Skandia Livs verksamhet, ekonomiska resultat och kapitalförvaltning. Till hjälp i denna uppföljning har styrelsen en egen oberoende internrevision som rapporterar direkt till styrelsen.

Styrelsen hanterar även frågor om riktlinjer för förmåner till anställda i Skandia Liv och dess dotterbolag. Den beslutar om lön och andra förmåner till vd och chefen för internrevision i Skandia Liv.

Styrelsens vida beslutanderätt inskränks av bolagsstämmans ensamrätt att besluta i vissa frågor och möjlighet att besluta i andra frågor som inte uttryckligen hör till styrelsens eller vds ansvar. Besluten får inte innebära att värden förs från Skandia Liv utan att det finns rent affärsmässiga skäl för Skandia Liv.

Enligt försäkringsrörelselagen ska mer än hälften av ledamöterna i en styrelse i ett ej vinstutdelande försäkringsbolag vara oberoende. Med oberoende ledamot avses en person som varken är

anställd i bolaget, anställd eller styrelseledamot i företag som ingår i samma koncern som bolaget eller i en företagsgrupp av motsvarande slag.

Skandia Livs styrelse består för närvarande av elva ledamöter, varav sju inklusive ordföranden är oberoende. Styrelseledamöternas ställning redovisas i presentationen av respektive ledamot i Skandia Livs årsredovisning och bolagsstyrningsrapport. Åtta av styrelsens ledamöter inklusive ordföranden är valda av bolagsstämman. En ledamot är utsedd av en särskild försäkringstagarkommitté. I styrelsen ingår två ledamöter som de fackliga organisationerna utser enligt lag.

För Skandia Liv gäller en särskild regel i försäkringsrörelselagen för jäv vid styrelsesammanträden. Regeln innebär att när avtal och tvister mellan Skandia Liv och dess moderbolag behandlas i styrelsen får en styrelseledamot med koppling till moderbolaget inte delta. Vd i Skandia Liv är adjungerad till styrelsens sammanträden.

styrelsens arbete under 2009

Skandia Livs styrelse har under 2009 haft tio sammanträden. Styrelsen har behandlat löpande ärenden, beslutat om riktlinjer för verksamheten och fastställt affärsplanen. Dessutom har styrelsen fortsatt att ingående analysera möjliga förändringar i strukturen för ägandet av riskkapitalet i Skandia Liv och liknande strategiska frågor. Verksamheten i fastighetsdotterbolaget Diligentia har särskilt belysts.

Styrelsen har i ljuset av finanskrisen behandlat frågor om engångsåtgärder för att upprätthålla en rättvis fördelning av försäkringskapitalet. Styrelsen har särskilt diskuterat riskstyrningen i bolaget och behandlat en plan för genomförandet av en riskstyrning enligt EU:s så kallade Solvens II-direktiv.

Styrelsen har också utvärderat det egna arbetet genom ett enkätförfarande. Styrelsen har under året hållit flera strategi- och fördjupningsseminarier. Slutligen har styrelsen vid en rad sammanträden behandlat förhandlingarna och nya avtal rörande en ny effektivare förvaltningsordning till lägre kostnad för större externa kapitalförvaltningsavtal.

ordförandens roll

Ordföranden leder arbetet i styrelsen och följer, genom kontinuerliga kontakter med vd, bolagets löpande utveckling och frågor av strategisk karaktär. Ordföranden företräder bolaget utåt i vissa övergripande frågor. Ordföranden har även kontinuerliga kontakter med ordföranden i styrelsen för Skandia Livs moderbolag och dess vd.

styrelseutskotten

En stor del av styrelsens arbete görs i de olika utskotten: placeringsutskottet, revisionsutskottet, ersättningsutskottet och kundutskottet. I Rapport om bolagets styrning finns en beskrivning av de olika utskottens arbete. Rapporten finns att läsa eller ladda ned på skandia.se/liv.

styrelse

Bo Eklöf ⁽¹⁾

Ordförande och oberoende ledamot i Skandia Livs styrelse sedan 2004. Ordförande i ersättningsutskottet samt ledamot i revisionsutskottet, kundutskottet och placeringsutskottet. Född 1941, jur.kand. vid Uppsala universitet. Tidigare anställd i Svenska Arbetsgivareföreningen (SAF), bolagsjurist vid Gränges, chefsjurist och administrativ direktör vid Atlas Copco, vice vd i SAF, vd och styrelseledamot i SPP (nuvarande Alecta och SPP). Ordförande i Stiftelsen för Finansforskning, ledamot av Kungliga Vetenskaps societeten. Tidigare ledamot av Uppsala universitets styrelse (konsistoriet) och ordförande i Stiftelsen Kapitalmarknadsgruppen. Tidigare styrelseledamot i diverse svenska börsbolag och ett amerikanskt försäkringsbolag (Home Insurance Corp) samt styrelsesekreterare och representant för koncernledningen i flera av Atlas Copcos dotterbolag.

Elisabet Annell ⁽²⁾

Oberoende ledamot i Skandia Livs styrelse sedan 2003. Ordförande i revisionsutskottet och ledamot i kundutskottet. Född 1945, pol.mag. vid Stockholms universitet.

Tidigare auktoriserad revisor i KPMG, vd och koncernchef för Univero-Group, vd i Tönnervikgruppen och Sifo Group, vd och strategikonsult i SMG samt vice vd i MGruppen. Nuvarande styrelseuppdrag: JM, Öresundsbron, Luftfartsverket, Mercurie International, STF Ingenjörsutbildning, Knightec och Upplands Motor.

Gunnar Holmgren ⁽³⁾

Oberoende ledamot i Skandia Livs styrelse sedan 2002. Ledamot i placeringsutskottet samt i revisionsutskottet första halvåret 2009 och i kundutskottet andra halvåret 2009. Född 1957, ekonomie doktor vid Åbo Akademi. Generaldirektör för Försvarets materielverk. Tidigare bland annat vd för Sveriges Försäkringsförbund. Erfarenhet av styrelsearbete i bank- och försäkringssektorn från bland annat SBAB och Stadshypotek. Lång erfarenhet av ägarstyrningsfrågor inom både privat och statlig bolagsverksamhet.

Bertil Hult ⁽⁴⁾

Ej oberoende ledamot i Skandia Livs styrelse sedan 2007. Ledamot i ersättningsutskottet. Född 1956, civilekonomexamen vid Handelshögskolan i Stockholm. Anställd som Nordenchef i Skandia sedan 2007. Sedan oktober 2008 verkställande direktör i Försäkringsaktiebolaget Skandia (publ). Tidigare CEO på Vinge i Stockholm och affärsområdeschef på Carnegie Investment Bank med

ansvar för Asset Management & Private Banking. Ett flertal styrelseuppdrag inom Skandiakoncernen. Styrelseordförande i Asia Growth Investors AB samt eTurn Capital Management AB. Styrelseledamot i Q-MED AB (publ), Försäkringsförbundets Serviceaktiebolag och British-Swedish Chamber of Commerce.

Monica Lindstedt ⁽⁵⁾

Oberoende ledamot i Skandia Livs styrelse sedan 2006. Ordförande i kundutskottet. Född 1953, civilekonomexamen vid Handelshögskolan i Stockholm. Forskarstudier vid EFI. Tidigare vd för bland annat Tidningen Folket, Bonniers Fackpressförslag, Eductus och Previa. Grundare, tidigare vd och numera styrelseordförande i Hemfrid i Sverige. Medgrundare till tidningen Metro. Styrelseledamot i Uniflex och Telge Energi. Tidigare styrelseuppdrag i bland annat Capiro, Lantmännens koncernstyrelse, JM, Systembolaget och Posten.

Sverker Lundkvist ⁽⁶⁾

Oberoende ledamot i Skandia Livs styrelse sedan 2005. Ordförande i placeringsutskottet och ledamot i ersättningsutskottet. Född 1943, civilekonomexamen vid Handelshögskolan i Stockholm. Tidigare vd i Dresdner Bank Stockholm och Köpenhamn, tidigare finansdirektör i Incentive och Gambro. Ordförande i Dreber Lundkvist & Partners, styrelseledamot i Tysk-Svenska Handelskammaren

samt Nordiska museets och Skansens Vänner. Ledamot av Kungliga Musikaliska Akademiens förvaltningsnämnd.

Lars Otterbeck ⁽⁸⁾

Ej oberoende ledamot i Skandia Livs styrelse sedan 2007.

Född 1942, ekon.dr och docent vid Handelshögskolan i Stockholm. Tidigare vd i SPP (nuvarande Alecta och SPP). Ordförande i Försäkringsaktiebolaget Skandia, Hakon Invest, Näringslivets börskommitté och Forskningsstiftelsen SSEMBA. Vice ordförande i Tredje AP-fonden och Kollegiet för Bolagsstyrning. Ledamot i styrelserna för Old Mutual plc. och Svenska Spel. Tidigare bland annat vice ordförande i SAF.

Gunnar Palme ⁽¹⁰⁾

Oberoende ledamot i Skandia Livs styrelse sedan 2008. Ledamot i revisionsutskottet och ersättningsutskottet. Född 1954, jur.kand. vid Stockholms universitet.

Senior Advisor i EQT. Tidigare vd och CEO i Assi Domän och Munksjö samt tidigare anställd och vice vd i Atlas Copco. Tidigare CEO och ordförande i Finn Power. Ordförande i Ung Företagsamhet i Sörmland. Tidigare ordförande i Bewator och Rexell samt styrelseledamot i Sydsvenska Kemi.

Leif Victorin ⁽⁷⁾

Oberoende försäkringstagarledamot i Skandia Livs styrelse sedan 2008. Ledamot i kundutskottet första halvåret 2009

och i revisionsutskottet andra halvåret 2009.

Född 1940, civilingenjörsexamen och tekn.lic. vid Chalmers tekniska högskola. Tidigare anställd, Sverigechef samt chef för Skandia Norden i Skandia. Tidigare vd för Skandia Liv. Vice ordförande i försäkringstagarföreningen ProSkandia. Tidigare styrelseuppdrag i Skandias styrelse samt andra styrelseuppdrag inom Skandia samt för Autoliv, Sophiahemmet och Anticimex.

Dahn Eriksson ⁽¹¹⁾

Ej oberoende ledamot i Skandia Livs styrelse sedan 2007. Arbetstagarrepresentant.

Född 1962, civilekonomexamen vid Uppsala universitet. Anställd på ekonomienheten i Skandia Liv sedan 2001. Tidigare skatterevisor och IT-revisor på Skattemyndigheten i Stockholm. Styrelseledamot i Saco-föreningen i Skandia.

Sonja Wikström ⁽⁹⁾

Ej oberoende ledamot i Skandia Livs styrelse sedan 2008. Arbetstagarrepresentant. Född 1952, högskolestudier inom ekonomiområdet. Anställd i Skandia sedan 1985. Styrelseledamot i FTF-föreningen i Skandia.

Styrelsuppleanter

Marita Odélius Engström ⁽¹²⁾

Ej oberoende suppleant i Skandia Livs styrelse sedan 2007.

Född 1961, civilekonomexamen vid Uppsala universitet.

Nordic Head of Process and synergy och anställd i Skandia sedan 2002. Tidigare CFO i Skandia Norden, auktoriserad revisor hos KPMG och försäkringsredovisningsexpert på Finansinspektionen. Har haft ett flertal styrelseuppdrag inom Skandiakoncernen.

Bengt Carlberg ⁽¹⁴⁾

Ej oberoende suppleant i Skandia Livs styrelse sedan 2003. Arbetstagarrepresentant.

Född 1951, gymnasial utbildning med akademisk påbyggnad. Anställd i Skandia sedan 1976 som försäkringsrådgivare. Styrelseledamot i FTF-föreningen i Skandia, tidigare styrelseuppdrag i Företagareförbundet och i stiftelsen Jobs & Society.

Ulf Sundevåg ⁽¹³⁾

Ej oberoende suppleant i Skandia Livs styrelse sedan 2008. Arbetstagarrepresentant.

Född 1958, gymnasial utbildning med akademisk påbyggnad inom IT. Anställd i Skandia sedan 1995 inom IT. Ordförande i FTF-föreningen, Klubb Öster i Skandia.

ledning

Lars Bergendal ⁽¹⁾

Chefsjurist och styrelsesekreterare
Födelseår: 1953
Anställd i Skandia Liv sedan 2003.
Anställd i Skandia sedan 2001.

Håkan Ljung ⁽²⁾

Chefsaktuarie och chef Riskstyrning och
riskkontroll
Födelseår: 1967
Anställd i Skandia Liv sedan 2006.

Ingrid Roslund Winje ⁽³⁾

Personalchef
Födelseår: 1954
Anställd i Skandia Liv 2000–2008.
Sedan 2008 utförs personalchefsupp-
draget av Skandia för Skandia
Livs räkning.

Bengt Blomberg ⁽⁴⁾

Chef IT

Födelseår: 1962

Anställd i Skandia Liv sedan 1999.

Anställd i Skandia sedan 1983.

Torbjörn Callvik ⁽⁵⁾

Affärschef

Födelseår: 1956

Anställd i Skandia Liv sedan 2006.

Tidigare anställd i Skandia 1981–2000.

Anna-Carin Söderblom ⁽⁶⁾

Ekonomichef och COO

Födelseår: 1967

Anställd i Skandia Liv sedan 2007.

Hans Sterte ⁽⁷⁾

Chef Kapitalförvaltning

Födelseår: 1961

Anställd i Skandia Liv sedan 2007.

Annie Sebelius ⁽⁸⁾

Informationschef

Födelseår: 1971

Anställd i Skandia sedan 2009.

Informationschefsuppdraget utförs av Skandia för Skandia Livs räkning.

Bengt-Åke Fagerman ⁽⁹⁾

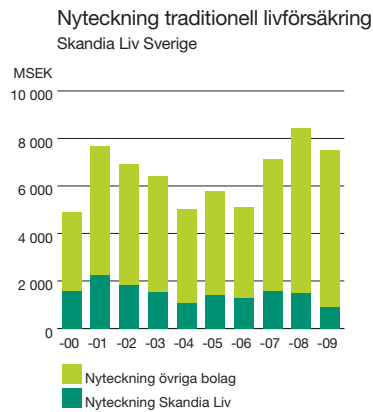
Verkställande direktör

Födelseår: 1954

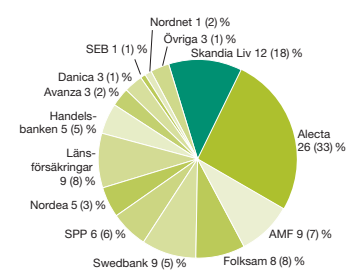
Anställd i Skandia Liv sedan 2002.

Anställd i Skandia sedan 1978.

»Skandia Liv ligger väl framme när det gäller utveckling av nya produkter på livförsäkringsmarknaden.«

Marknadsandelar 2009
Nyteckning traditionell livförsäkring
Skandia Liv Sverige

Våra erbjudanden bygger på en kombination av sparande, försäkring, rådgivning och administration.

Hela det resultat som uppstår i bolagets verksamhet går tillbaka till våra kunder. Vi ger ingen utdelning till aktieägare, det vill säga Skandia Liv drivs enligt ömsesidiga principer.

Du som tecknar en pensions- eller kapitalförsäkring i Skandia Liv väljer traditionell livförvaltning, vilket innebär att vi sköter kapitalförvaltningen åt dig. Våra kunder är garanterade ett visst belopp när försäkringen förfaller till utbetalning, och det är garantin som skiljer traditionell livförvaltning från många andra sparformer. Inför utbetalningen räknar vi om kundens försäkringskapital till ett utbetalningsbelopp och jämför med det garanterade beloppet. Om utbetalningsbeloppet är högre, får våra kunder det, men om det skulle vara lägre, får de det garanterade beloppet.

Vår finansiella styrka gör att vi har större möjlighet att skapa högre avkastning än många andra bolag. Vi kan placera mer kapital till högre risk, utan att riskera vad vi lovat. Det betyder att våra kunder utöver garantin har mycket goda möjligheter till högre avkastning.

Produktutveckling

Skandia Liv ligger väl framme när det gäller utveckling av nya produkter på livförsäkringsmarknaden. Detta syns bland annat i vårt höga Nöjd Distributörs Index, NDI.

När den största försäkringsmäklaren, Max Matthiessen, under hösten 2009 rankade de traditionella livbolagens produkt erbjudanden inom tjänstemännens kollektivavtal ITP, blev vår produkt GarantiPension Plus (GPP) utsedd till bästa produktval. Denna produkt innebär att Skandia Liv placerar försäkringstagarens pensionspengar med hänsyn till kundens ålder. För den som är ung är andelen aktier större, vilket normalt ger en högre avkastning över tiden.

På tjänstepensionsmarknaden är riskförsäkring en viktig konkurrensfördel i vårt kunderbidande. Under 2009 har vi lanserat en ny lösning för vår sjukförsäkring, där vårt sjukförsäkringserbjudande har kompletterats med rehabiliteringstjänster. Detta som en följd av, och anpassning till, en stor förändring i vårt allmänna sjukförsäkringssystem, där samhällets insatser för sjuka först och främst ska handla om att få människor tillbaka i arbete. Arbetsgivare som behöver hjälp med att erbjuda rehabilitering och att förkorta sjukskrivningstider har god nytta av denna nya lösning.

Under året införde Skandia, som första svenska försäkringsbolag, ett pristillägg för rökning på alla tillämpliga försäkringar. Det banbrytande initiativet presenterades på Tobaksfria Dagen som arrangeras av världshälsoorganisationen WHO. Pristillägget kompletteras av rökavvänjningsstöd i samarbete med Apoteket. Initiativet syftar till ökad diskussion kring rökning.

marknad Sverige

Skandia Liv har såsom många andra bolag påverkats av de senaste årens finansiella kris. Vår nyteckning under 2009 uppgick till 894 (1 491) MSEK, vilket ger en marknadsandel på 12,0 (17,7) procent av den konkurrensutsatta marknaden i Sverige för så kallad traditionell livförsäkring. Den totala nyteckningen på denna marknad uppgick vid årets slut till 7 473 (8 404) MSEK.

Marknadens minskning är i huvudsak hänförlig till tjänstepensionsförsäkringar. En uppvägning av marknadens minskning utgör de kapitalförsäkringar som fondförsäkringsbolag säljer i form av depåförsäkringar och som redovisas som nyteckning på den konkurrensutsatta marknaden för övrig livförsäkring.

Utöver ovanstående nyteckning ingår även utökningar av befintliga försäkringar i begreppet nyförsäljning. Skandia Livs nyförsäljning uppgick till 1 790 (2 553) MSEK. I tider med sämre konjunktur kompenseras försäljning som normalt kommer från kundernas vinstavsättningar och löneökningar till viss del med försäljning av avgångspensioner. Försäljningen av avgångspensioner hade en stabil och bra utveckling under 2009.

I slutet av året har ett ökat intresse för traditionell livförsäkring visat sig i försäljningen på privatsidan.

GARANTIPENSION PLUS

det bästa av två världar

Sedan ett antal år tillbaka finns en helt ny produkt i Skandia Livs erbjudande. Den har visat sig konkurrenskraftig på många sätt, och Max Matthiessen utsåg den under året till bästa val.

Produkten i fråga är GarantiPension Plus. Den kombinerar det bästa av två sparformer: den traditionella pensionsförsäkringens garanti med aktieplaceringens möjlighet till hög avkastning. GarantiPension Plus placerar kundens pengar med hänsyn till kundens ålder. För den som är ung är aktieandelen större, vilket normalt ger en högre avkastning över tiden. När försäkringstagaren närmar sig pensionsåldern minskas andelen aktier till förmån för tryggare placeringar. Kunden behöver inte själv bevaka den finansiella marknaden eller välja mellan olika placeringar. Per 31 december 2009 uppgick avkastningen i GPP:s underliggande portföljer till 25,4 procent för en 25-årig kund, 22,7 procent för en 40-åring och 19,3 procent för en person som nyss fyllt 55 år.

Som en grundtrygghet innehåller GarantiPension Plus en "pengarna-tillbaka-garanti". Det innebär att kunden vid 65 års ålder är garanterad att minst summan av de inbetalda sparpremierna betalas ut i pension, oavsett avkastning under produktens löptid. Därutöver ingår en förstärkt garanti som säkrar den

förmodade värdeökningen på pensionskapitalet. Förstärkningen av garantin börjar vid 55 års ålder. Vid 65 år är kunden garanterad minst 90 procent av sitt pensionskapital.

Den stora fördelen med GarantiPension Plus är enkelheten för spararen. Det enda valet spararen behöver göra är att välja GarantiPension Plus, då väljer man det bästa av två världar.

Är du intresserad av att veta mer om Skandia Livs olika produkter, se då skandia.se/liv eller ring 020-55 55 00.

»De nya avtalen med DnB NOR och BlackRock sänker kapitalförvaltningskostnaderna avsevärt och resulterar i ett mycket kostnadseffektivt sparande för Skandia Livs kunder med goda möjligheter till en hög avkastning.«

väsentliga händelser under året

Förändrad policy för konsolidering

Skandia Liv ska agera om den kollektiva konsolideringsgraden avviker från intervallet 95-115 procent med högst 5 procentenheter längre tid än 12 månader. Tidsintervallet ändrades under året. Tidigare var gränsen 3 månader.

Med den nya policyn undviker vi alltför förhastade och kostsamma åtgärder som ett engångsåtertag av preliminärt fördelat överskott, alternativt en extra tilldelning, innebär.

Nya förvaltningsavtal

Skandia Livs erbjudande har ytterligare stärkts tack vare de nya externa förvaltningsavtal som ingicks från och med 1 september 2009. De nya avtalen med DnB NOR och BlackRock sänker kapitalförvaltningskostnaderna avsevärt och resulterar i ett mer kostnadseffektivt sparande för Skandia Livs kunder med goda möjligheter till en hög avkastning.

Anpassad garantiränta

Under juni månad anpassades garantiräntan efter det rådande marknadsläget och sänktes från 2,75 procent till 2,00 procent. Den nya räntan gäller tillsvidare för nya inbetalningar.

Garantiräntan används vid beräkning av premier och garanterade försäkringsbelopp. Den är fastställd utifrån försiktiga antaganden om den framtida avkastningen och är därför kopplad till nivån på de långa obligationsräntorna. Garantiräntan ska inte förväxlas med

återbäringsräntan, som speglar Skandia Livs resultat och avkastning.

Marknadsvärdesfaktor

Vid underkonsolidering använder sig Skandia Liv av en så kallad marknadsvärdesfaktor, vilket innebär en justering av försäkringskapitalet för de kunder som tar ut sitt kapital i förtid genom återköp eller flytt. Syftet med marknadsvärdesfaktorn är att skapa rättvisa mellan kunder genom att kompensera för underkonsolidering.

Under 2009 har vi tillämpat marknadsvärdesfaktorn fram till och med 15 september.

Utredning kring en eventuell ombildning av Skandia Liv

Skandia och Skandia Liv har under året gemensamt utrett alternativen för den bästa framtida bolagsformen för Skandia Liv. En rad olika modeller har utvärderats med målsättningen att finna en lösning som gynnar både försäkringstagarna i Skandia Liv och ägaren Skandia.

Någon förändring av Skandia Livs bolagsform är för närvarande inte aktuell. Det innebär att det gemensamma utredningsarbetet tills vidare läggs på is. Vid förändringar på marknaden eller i lagstiftningen kan utredningen göra en omstart.

UIG3

I den så kallade UIG3-upphandlingen, som omfattar cirka 77 företagskoncerner, blev det 1 juni 2009 klart att Skandia

Liv blir ett av sex bolag som delar på 1,4 miljarder SEK i årspremie för tjänstepensioner under fyra års tid. Dessutom får Skandia Liv ensamrätt på hela affären gällande riskförsäkringar.

Inget återtag och ingen pensionsänkning

Som en följd av finanskrisen har konkurrerande livbolag under året tvingats göra engångsåtertag, så kallad reallokering, det vill säga att sänka pensionskapitalet för försäkringstagarna med en viss procentsats. Även utgående pensioner har sänkts i vissa fall.

Genom att tidigt sänka återbäringsräntan och anpassa den till utvecklingen på finansmarknaden har Skandia Liv inte behövt göra något återtag eller sänka utgående pensioner. Försäkringstagarna har fått en stabil utveckling av sitt sparande.

Solvens II

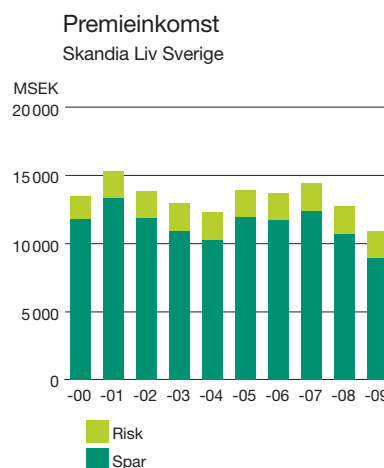
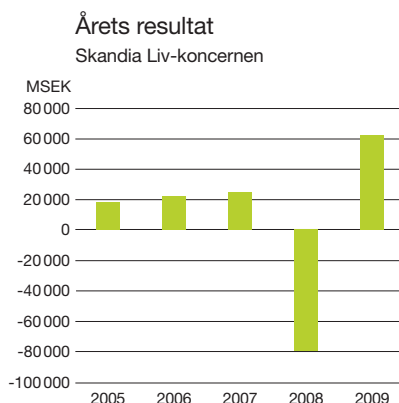
Arbetet med det nya solvensregelverket inom EU, Solvens II, har under året intensifierats. Våren 2009 antog både EU-parlamentet och Europeiska rådet ett ramdirektiv. Därmed är de övergripande riktlinjerna i solvensregelverket fastställda. EU:s arbete med att ta fram mer detaljerade krav pågår alltjämt. Solvens II träder i kraft 31 oktober 2012.

Skandia Liv har under året avslutat en förstudie inför införandet av regelverket. En omfattande analys har genomförts för att identifiera var Skandia Liv står idag, både i förhållande till kraven i

Årets resultat Skandia Liv-koncernen

61 304

MSEK

Solvens II och i förhållande till Skandia Livs egen vision vad gäller riskhantering. Skandia Liv vill vara ett ledande bolag när det gäller riskstyrning och har därför en ambition som sträcker sig längre än minimikraven i Solvens II.

Skattetvist om lån till Skandia Livs fastighetsbolag

Den avsättning Skandia Livs fastighetsbolag haft, med anledning av en skattetvist om räntenivå på koncerninterna lån, har utnyttjats under 2009 i samband med att skatten betalats. Därefter har bolagen beviljats rätt till förnyad prövning av saken i Regeringsrätten.

väsentliga händelser efter bokslutet

Höjd återbäringsränta

Från och med 1 februari 2010 höjde Skandia Liv återbäringsräntan på kundernas försäkringskapital från 4 till 5 procent.

årets resultat

Korrigerig av reserver 2008-12-31

En korrigerig har gjorts av de försäkringstekniska avsättningarna per 2008-12-31 till följd av att tillägget för länglevnad hade felkalkylerats. Avsättningarna har minskats med 2 848 MSEK, vilket förbättrat det tekniska resultatet för 2008 med lika mycket. Jämförelsesiffror för 2008 har i nedanstående uppställningar och i årsredovisningen i övrigt korrigerats för denna felaktighet.

För vidare information hänvisas till not 40.

Årets resultat 2009

Årets resultat i Skandia Liv-koncernen uppgick till 61 304 (-79 003) MSEK efter skatt. Motsvarande resultat för Skandia Liv Sverige uppgick till 61 245 (-78 857) MSEK. Det tekniska resultatet (före skatt) i Skandia Liv Sverige uppgick till 63 434 (-78 332) MSEK.

Det tekniska resultatet förklaras främst av tre resultatåttor: finansiellt resultat, riskresultat och omkostnadsresultat.

Det finansiella resultatet fastställs som skillnaden mellan verklig kapitalavkastning och den ränta som används vid beräkning av de försäkringstekniska avsättningarna.

Riskresultatet utgör skillnaden mellan gällande antaganden och verkligt utfall rörande livslängd och sjuklighet.

Omkostnadsresultatet visar skillnaden

mellan avgifterna som tas ur försäkringarna och bolagets faktiska driftkostnader.

Normalt utgör det finansiella resultatet den största förklaringsposten till resultatet. För räkenskapsåret 2009 uppgick finansresultatet till 62 210 (-79 339) MSEK. Riskrörelsen bidrog med 747 (941) MSEK och omkostnadsrörelsen med 477 (66) MSEK.

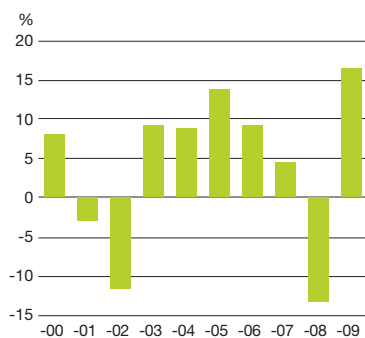
Resultatet tillförs konsolideringsfonden, som utgör Skandia Livs ackumulerade överskottsmedel. För försäkringar med inslag av sparande fördelas överskott i första hand till kunderna genom återbäringsränta, och för rena riskförsäkringar sker tilldelning av överskott genom till exempel rabatterade premier.

Nedan följer kommentarer till de olika resultatposterna i det tekniska resultatet.

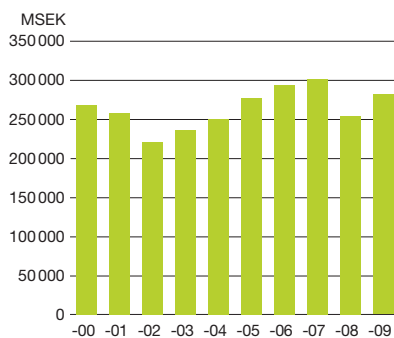
Teknisk resultaträkning, Skandia Liv Sverige (MSEK)	2009	2008
Premieinkomst f.e.r.	10 797	12 618
Kapitalavkastning (netto)	40 634	-40 428
Förändring försäkringstekniska avsättningar	24 657	-39 034
Försäkringsersättningar f.e.r.	-11 362	-10 302
Återbärning och rabatter	272	-6
Driftkostnader	-1 577	-1 717
Övriga tekniska intäkter och kostnader	13	537
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat (före skatt)	63 434	-78 332

Alternativ uppställning	2009	2008
Finansiellt resultat	62 210	-79 339
Riskresultat	747	941
Omkostnadsresultat	477	66
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat (före skatt)	63 434	-78 332

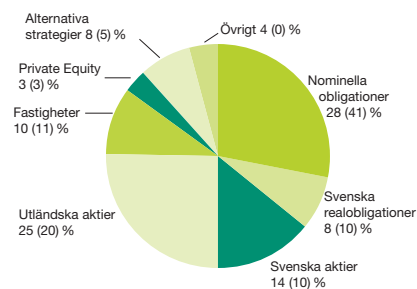
Totalavkastning Skandia Liv Sverige

Förvaltad kapital Skandia Liv Sverige

Fördelning av förvaltad kapital Skandia Liv Sverige

Tillgångsfördelningen är enligt marknadsexponering. I marknadsexponeringen inkluderas exponering av derivatinstrument.

Kommande avsnitt avser Skandia Liv Sverige om inte annat anges. Skandia Liv Sverige består av moderbolaget Livförsäkringsaktiebolaget Skandia (publ), Diligentia AB med flera fastighetsägande dotterbolag, Life Equity Sweden KB, Skandikon Pensionsadministration AB samt Skandikon Administration AB.

Premieinkomst

Premieinkomsten f.e.r. (för egen räkning) i Skandia Liv uppgick till 10 797 (12 618) MSEK under året.

Premieinkomsten för både tjänstepensioner och privatförsäkringar har minskat, främst gäller det engångsinsatningar för sparprodukter. Generellt

sett beror det på en försämrad konjunktur, men mer specifikt också på en låg återbäringsränta under 2009, risk för ett eventuellt återtag samt den sänkta avdragsrätten för privata pensionsinbetalningar, som infördes 1 januari 2008.

Riskprodukternas premieinkomst är i nivå med föregående år.

Kapitalavkastning i kronor

Kapitalavkastningen uppgick till 40 634 (-40 428) MSEK. Den består av såväl realiserad som orealiserad avkastning och utgör ett netto av såväl intäkter som kostnader. Bland kostnaderna ingår kapitalförvaltningskostnader på 274 (272) MSEK som avser såväl egen kapitalförvaltningsorganisation som arvoden till externa förvaltare.

Totalavkastning i procent

Skandia Livs totalavkastning för 2009 uppgick till 16,4 (-13,4) procent. Målsättningen för Skandia Livs kapitalförvaltning är att ge en hög och stabil avkastning i förhållande till inflationen och våra åtaganden gentemot försäkringstagarna.

För avkastning på portföljens olika tillgångslag, se nedanstående totalavkastningstabell.

Placeringar

Vid utgången av 2009 hade Skandia Livs förvaltade kapital ett värde av 280 945 (253 104) MSEK.

Den långsiktiga tillgångsfördelningen är avgörande för den framtida avkastningen. Skandia Liv har under en följd av år arbetat med att skapa en bättre

Totalavkastning	Marknadsvärde (MSEK)		Andelar (%)		Totalavkastning (%)	
	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Nominella obligationer	78 482	104 080	28,1	41,0	5,1	11,7
Svenska realobligationer	21 971	25 152	7,9	9,9	3,9	5,8
Svenska aktier	39 081	25 229	14,0	10,0	54,4	-39,8
Utländska aktier	70 612	50 718	25,3	20,0	24,9	-29,1
Fastigheter	27 776	27 523	9,9	10,9	8,2	-3,6
Private Equity (noterade bolag)	8 959	7 967	3,2	3,1	-17,1	-1,7
Alternativa strategier	21 375	12 584	7,6	5,0	22,9	-24,6
Övrigt	11 331	268	4,0	0,1	-	-
Total	279 587	253 521	100,0	100,0	16,4	-13,4

Denna tabell är framtagen enligt Försäkringsförbundets rekommendation för årlig rapportering av totalavkastning, Totalavkastningstabell. Tabellens total skiljer sig från balansräkningens förvaltade kapital på grund av att några tillgångar i balansräkningen ej ingår i totalavkastningstabellen. En avstämning av totalavkastningstabellen mot finansiella rapporter presenteras på sidorna 72-73.

Svenska aktier

De tio största direktinnehaven i svenska aktier
31 december 2009

Innehav	Marknadsvärde, MSEK
Hennes & Mauritz	3 077
TeliaSonera	3 005
Nordea	2 776
Investor	2 369
Ericsson	2 058
Swedbank	2 012
Volvo	1 657
SEB	1 317
Sandvik	1 096
Handelsbanken	1 066
	20 433

De tio största innehaven utgör cirka 52 (53) procent av placeringarna i svenska aktier.

Utländska aktier

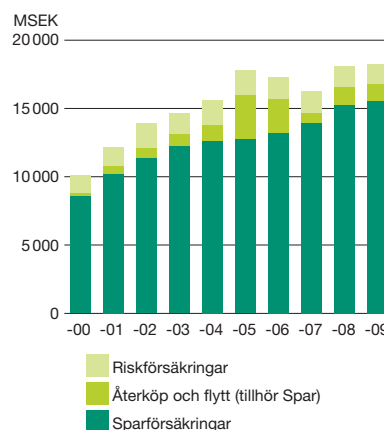
De tio största direktinnehaven i utländska aktier
31 december 2009

Innehav	Marknadsvärde, MSEK
AstraZeneca	1 490
Exxon Mobil	611
Microsoft	426
ABB	417
HSBC Holdings	361
BP	351
Apple	337
Johnson & Johnson	325
IBM	322
Procter & Gamble Co	321
	4 960

De tio största innehaven utgör cirka 7 (9) procent av placeringarna i utländska aktier.

Utbetald försäkringsersättning
inklusive återbäring

Skandia Liv Sverige

balans i den strategiska tillgångsallokeringen. Syftet är att få en bättre risk-spridning och på det sättet minska risken i portföljen, men också att på sikt höja avkastningen. Det handlar om att försöka minska beroendet av aktier i Sverige, Europa och Nordamerika. Tanken är att tillföra portföljen kompletterande risk-tillgångar som har en avvikande avkastningsprofil. Detta arbete har fortsatt under 2009. Vi har exempelvis under året investerat 2 444 MSEK i banklån i finanskrisens spår.

Skandia Liv har valt en valutastrategi där vi inte automatiskt valutasäkrar utländska tillgångar för att öka riskspridningen. Sverige drabbades dock hårt av förra årets turbulens, med en kraftigt försvagad krona som följd. Skandia Liv har därför under 2009 valutasäkrat en större del av sina europeiska tillgångar, vilket avspeglar Skandia Livs syn att den svenska kronan varit billig jämfört med den europeiska valutan.

Under året har andelen aktier ökat i portföljen, delvis beroende på den allmänna uppgången på aktiemarknaderna, men också beroende på Skandia Livs syn att risktillgångar generellt sett var lågt värderade i början av året.

Andelen onoterade bolag och exponeeringen mot råvaror har ökat något under året. Tillgångsportföljen har haft en oförändrad genomsnittlig duration.

Förändring i andra försäkrings-
tekniska avsättningar

Andra försäkringstekniska avsättningar har under året kunnat upplösas, främst till följd av stigande diskonteringsräntor. Förändringen ger en positiv resultat effekt

motsvarande 24 657 (-39 034) MSEK, varav -25 (-32) MSEK kan hänföras till förändrad villkorad återbäring (före avgiven återförsäkring).

Den diskonteringsränta som används vid värderingen av framtida garanterade utbetalningar påverkar i hög grad värdet av en livförsäkringsavsättning. Med en låg diskonteringsränta blir nuvärdet av den garanterade framtida utbetalningen högt, och med en hög diskonteringsränta blir nuvärdet lågt. En förändring av diskonteringsräntan med 0,10 procentenheter för samtliga löptider innebär en förändring av livförsäkringsavsättningarna med cirka 1 600 MSEK.

I de försäkringstekniska avsättningarna per 31 december 2009 används Skandiaspecifika dödlighetsantaganden. Effekten av övergången från tidigare dödlighetsantaganden, M90, till Skandiaspecifika dödlighetsantaganden är 950 MSEK i ökad avsättning.

Tjänstepensionsklassad livförsäkring

Livförsäkringsavsättningarna för tjänstepensioner motsvarar cirka 62 (60) procent av de totala livförsäkringsavsättningarna.

Tjänstepensionsklassade avsättningar diskonteras med marknadsräntor. Marknadsräntorna har under 2009 stigit, vilket inneburit en upplösning av avsättningarna med 16 102 (-21 721) MSEK.

Det förändrade antagandet om dödlighet har inneburit en minskning av reserverna med 201 MSEK.

Övriga förändringar, som främst förklaras av nettokassaflödet av premier och utbetalningar samt av påfordrad nettoränta, uppgick till -3 296 (-2 578) MSEK.

Den totala förändringen i andra livförsäkrings-

säkringsavsättningar för tjänstepensioner per 31 december 2009 uppgick till 12 576 (-23 853) MSEK, med motsvarande positiv resultat effekt som följd.

Övrig livförsäkring

Avsättningar för övrig livförsäkring diskonteras även de med marknadsräntor. För att fortsätta behålla ett visst mått av betryggande antaganden är denna ränta emellertid en annan än den som gäller för tjänstepensioner. De stigande marknadsräntorna har inneburit en upplösning av dessa avsättningar med 8 286 (-15 748) MSEK.

Det förändrade antagandet om dödlighet har inneburit en ökning av reserverna med -1 151 MSEK.

Övriga förändringar, som främst förklaras av nettokassaflödet av premier och utbetalningar samt av påfordrad nettoränta, uppgick till 2 321 (1 038) MSEK.

Den totala förändringen i andra livförsäkringsavsättningar för övrig livförsäkring per 31 december 2009 uppgick till 12 106 (-15 149) MSEK, med motsvarande positiv resultat effekt som följd.

Försäkringsersättningar

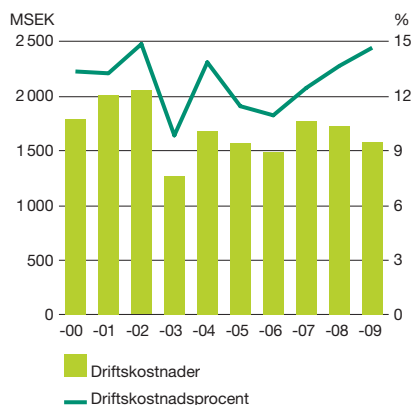
Summan av posterna Utbetalda försäkringsersättningar och Förändring i avsättningar för oregrerade skador, uppgick till 11 362 (10 302) MSEK.

Utbetalda försäkringsersättningar

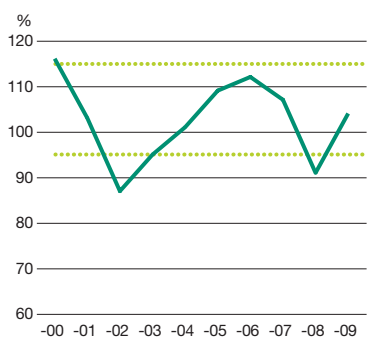
Utbetalda försäkringsersättningar har ökat till 11 550 (11 048) MSEK, varav omkostnader för skadereglering utgör 48 (47) MSEK.

Ökningen av utbetalda ersättningar

Driftskostnader Skandia Liv Sverige

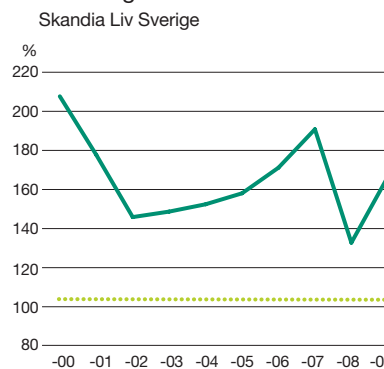

Kollektiv konsolideringsgrad Skandia Liv Sverige

De streckade linjerna anger det intervall (95–115 procent) inom vilket återbäringsräntan används för att fördela avkastningen. Om den kollektiva konsolideringsgraden över- eller understiger intervall, kan det bli aktuellt med en extra tilldelning, alternativt engångsåtertag, av preliminärt utdelat överskott.

Solvensgrad

Den streckade linjen anger den av Finansinspektionen lägsta föreskrivna solvensgraden, som uppgår till 104 procent.

förklaras främst av en ökad flytt av kapital till andra försäkringsbolag eller andra sparformer, samt att vi ser en fortsatt trend av ökade utbetalningar till följd av att allt fler försäkrade nu uppnått sin pensionsålder.

Under 2009 uppgick utflyttat kapital till 719 (278) MSEK. Ökningen beror delvis på att det var flyttstopp under inledningen av 2008, men också på ökade aktiviteter på marknaden kring utflytt av pensionskapital inom såväl privatområdet som kollektiv tjänstepension.

Återköpen har däremot minskat i jämförelse med föregående år, som en följd av att vi införde en marknadsvärdesfaktor under årets åtta första månader. En marknadsvärdesfaktor justerar försäkringskapitalet med hänsyn till eventuell underkonsolidering.

Utöver den del som garanteras försäkringstagarna betalas även en så kallad återbärning ut, vilket är en del av ett eventuellt överskott som intjänats under försäkringstiden. Utbetalad återbärning uppgick till 6 693 (7 008) MSEK under 2009. Utbetalning av överskott redovisas dock inte i resultaträkningen, utan som en minskning av konsolideringsfonden i balansräkningen.

Förändringen i avsättningar för oreglerade skador

Förändringen i avsättningar för oreglerade skador minskade försäkringsersättningarna med 188 (746) MSEK, varav en förändring i marknadsräntor har medfört en förstärkning av reserven med -341 (136) MSEK.

I likhet med 2008 har antalet pågående skador för sjuk- och premiebefri-

seförsäkring fortsatt att minska även i år, vilket medfört att tidigare avsättningar på 529 (610) MSEK kunnat upplösas.

Driftskostnader

Driftskostnaderna uppgick till 1 577 (1 717) MSEK. De kan delas upp i administrations- och anskaffningskostnader. Den första kategorin avser kostnader för befintliga försäkringar och den senare kostnader för hantering i samband med nyteckning, såsom provisioner och nyteckningsarbete.

Administrationskostnaderna uppgick till 1 137 (1 305) MSEK. Minskningen beror i huvudsak på ett aktivt besparingsprogram inom såväl Skandia Liv som moderbolaget Skandia, men även på lägre kostnader för utredningsarbete kring en eventuell ombildning av Skandia Liv.

Anskaffningskostnaderna aktiveras till stor del i balansräkningen som förutbetalda anskaffningskostnader och fördelas därefter på en tioårsperiod. Detta görs för att få en bättre överensstämmelse mellan intäkter och kostnader under försäkringens löptid. Anskaffningskostnader som belastar årets resultat uppgick till 440 (412) MSEK. Ökningen förklaras främst av att årets upplösning av föregående års anskaffningskostnader överstiger den aktivering som görs av årets anskaffningskostnader.

Driftskostnadsprocenten, som visar relationen mellan driftskostnader och premieinkomst, ökade till 14,6 (13,6) procent, då premieinkomsten sjönk relativt sett mer än driftskostnaderna.

Förvaltningskostnadsprocenten är ett mått som visar relationen mellan drifts-

kostnader och genomsnittligt förvaltad kapital under året. Förvaltningskostnadsprocenten uppgick till 0,62 (0,64) procent.

konsolidering och solvens

Kollektiv konsolideringsgrad

Skandia Livs kollektiva konsolideringsgrad per 31 december 2009 uppgick till 104 (91) procent.

Den kollektiva konsolideringsgraden visar, för försäkringar med inslag av sparande, värdet av tillgångar i förhållande till värdet av garanterade utfästelser och preliminärt fördelat överskott på försäkringsavtalen.

Genom att anpassa återbäringsräntan, som fördelar eventuellt överskott till kunderna, är målsättningen för Skandia Liv att hålla den kollektiva konsolideringsgraden inom intervallet 95-115 procent. Hur denna anpassning går till regleras i bolagets konsolideringspolicy, som finns tillgänglig på vår webbplats.

Solvensgrad

Solvensgraden är ett mått på värdet av tillgångarna i förhållande till de garanterade åtagandena till försäkringstagarna. Den uppgick till 164 (128) procent per 31 december 2009. Den förbättrade solvensen är ett resultat av ökade tillgångsvärden samt högre räntor, vilka minskar nuvärdet av bolagets garanterade framtida åtaganden.

Solvensknoten visar hur stort solvenskapitalet är i förhållande till försäkringsrörelselagens lägsta tillåtna marginal, den så kallade solvensmarginalen. Solvenskvoten uppgick till 14 (6), vilket innebär att solvenskapitalet är 14 gånger så stort som det minimikapital lagen kräver.

risk och riskhantering

Att hantera risk är en självklar del av Skandia Livs verksamhet. Vi hanterar flera olika typer av risk, såsom

- solvensrisk
- lönsamhetsrisk, inklusive finansiella risker
- strategisk risk
- operationell risk.

I not 2, Risker och riskhantering, beskrivs dessa risker och vårt sätt att styra, mäta och följa upp dem.

miljö

Skandia Liv bedriver ingen tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Våra egna riktlinjer anger dock att Skandia Liv ska arbeta aktivt för att minska den negativa direkta och indirekta påverkan på miljön.

För att begränsa den direkta påverkan på miljön strävar Skandia Liv efter att begränsa användandet av icke förnybara resurser. Detta främst genom att begränsa energi- och materialanvändningen och alstringen av avfall och utsläpp i de fastigheter vi nyttjar och äger.

Skandia Liv har även en indirekt påverkan på miljön genom de bolag vi äger aktier i. I Skandia Livs ägarpolicy anges att styrelserna i dessa bolag ska ha ett ansvarsfullt förhållningssätt till etiska frågor och arbeta aktivt med etik- och miljöfrågor.

våra medarbetare

Skandia Liv är ett företag som bygger på långsiktiga relationer med såväl kunder som medarbetare. Medarbetarnas engagemang, kompetens och prestationer

är avgörande för att företaget ska nå framgång.

Medarbetare

Under 2009 var medelantalet anställda i moderbolaget Skandia Liv 248 (273) personer, varav 48 (47) procent kvinnor. Andelen kvinnliga chefer var 41 (41) procent, och medelåldern för samtliga medarbetare var 45 (44) år. Personalomsättningen har minskat i jämförelse med föregående år och uppgick vid årets slut till 5,5 (12,1) procent. Den totala sjukfrånvaron har ökat till 3,0 (2,6) procent.

Attraktiv arbetsplats

Skandia Livs målsättning är att vara en attraktiv arbetsplats för såväl befintliga som potentiella medarbetare. I detta ingår bland annat att kunna erbjuda en hälsosam och stimulerande arbetsmiljö som kännetecknas av arbetsglädje, öppenhet och delaktighet.

Skandias medarbetarundersökning genomfördes under hösten med hög svarsfrekvens bland personalen. Resultatet visar på en genomgående förbättring inom samtliga områden, jämfört med föregående mätning. Störst förbättring har uppnåtts inom området Målkvalitet.

Affärsplanen, en utgångspunkt för medarbetarens individuella mål

Affärsplaneringen är en process där delaktigheten bland medarbetarna är stor. Affärsplanen bryts ned till individnivå, och ett individuellt uppdragskontrakt upprättas för varje medarbetare. Kontraktet följs upp genom tre obligatoriska samtal mellan medarbetare och chef.

Kompetensutveckling

Under året har ett pilotprojekt kallat "CCM - Min utveckling i Skandia" påbörjats inom en enhet i bolaget. Denna modell bygger bland annat på att identifiera olika kompetensutvecklingsinitiativ kopplade till olika kompetensprofiler inom bolaget. Målsättningen är att modellen ska implementeras i större omfattning under 2010.

Livianen

Livianen är Skandia Livs resultatandelsstiftelse. Syftet med den är att skapa motivation och delaktighet hos medarbetarna genom en möjlighet till ekonomisk stimulans när företaget levererar i enlighet med tre uppsatta mål. Ersättningsens maximala belopp per medarbetare kan, om samtliga tre mål uppfylls, uppgå till 62,5 procent av ett prisbasbelopp, det vill säga 26 750 SEK för 2009.

Ersättningar och förmåner till nyckelpersoner i ledande ställning

Skandia Liv erbjuder rörlig ersättning som ett verktyg i lönesättningen för chefer. Ersättningen är maximerad till 10, 20, 30 eller 50 procent av grundlönen beroende på befattning. Procentsatsen 50 gäller endast för viss personal inom bolagets kapitalförvaltning.

För detaljer kring löner och ersättningar hänvisas till not 37.

Ett friskare Skandia Liv

Skandia Liv erbjuder sina medarbetare tillgång till rådgivning och hjälp i frågor inom hälsoområdet. Dessutom erhåller

IDÉER FÖR LIVET

Skandias medarbetare hjälp barn och ungdomar

Vi vet att många av våra kunder värderar att vi som företag tar ett socialt ansvar, och inom detta område är Skandia i särklass. Inom ramarna för Idéer för livet har Skandia i över 20 år stöttat verksamheter som arbetar för barn och ungdomar.

Alla medarbetare kan använda arbetstid för ideellt arbete. Det kan till exempel handla om att arbeta med Bris e-post- och telefonjour, läxläsning, nattvandring eller olika idrottsaktiviteter för barn och ungdomar. Därutöver kan Skandias kunder till exempel bidra till Idéer för livet-fonden som genom en stiftelse delat ut över 30 MSEK till tusentals projekt runt om i landet.

Eftersom Skandia är en del av samhället vill vi också vara med och bidra till hur det utvecklas. Vi är övertygade om att främjande arbete ska starta när barnen är små och att ett långsiktigt arbete ger vinster både för individen och för samhället.

samtliga medarbetare Skandias privatvårdsförsäkring. Skandia Liv stöder också medarbetarnas friskvårdsaktiviteter genom friskvårdsbidrag och subventionerade aktiviteter.

Skandia Livs dotterbolag under 2009

Svenska dotterbolag

Skandikon

Resultatet för Skandikon uppgick till 13 (3) MSEK. Intäkterna överstiger föregående år med 7 procent samtidigt som kostnaderna understiger föregående år med 10 procent.

Under 2009 har Skandikon samarbetat med Skandia Liv i olika projekt. Bland annat kommer några av Skandikons olika administrativa tjänster och företagens egen valcentral för offentlig sektor, Selectum, att användas i Skandia Livs satsning inom denna sektor.

Diligentia

Livförsäkringsbolaget Skandia Fastighetsinvesteringar AB är ett dotterbolag till Skandia Liv. Bolaget är moderbolag till Diligentia AB där Skandia Livs fastighetsinnehav är koncentrerat. Diligentias affärsidé är att långsiktigt äga, utveckla och förvalta kontor, köpcenter och bostäder.

Fastighetsinnehavet värderades vid årets slut till 27 776 (27 523) MSEK. Investeringar i befintliga fastigheter uppgick till 1 016 (1 396) MSEK. Under året har 1 (1) fastighet förvärvat och 24 (18) fastigheter har avyttrats.

Övriga svenska dotterbolag

Life Equity Sweden KB är ett kapitalförvaltningsbolag vars verksamhet är inriktad mot onoterade bolag inom biotekniksektorn i Norden. Bolagets portfölj bestod per 31 december 2009 av sju bolag. Ett av bolagen är baserat i USA, de övriga i Sverige.

Berlac AB har inte bedrivit någon verksamhet under 2009.

Utländska dotterbolag

Skandia Livs utländska dotterbolag är Skandia Livsforsikring A/S, Skandia Livsforsikring A A/S, Skandia Asset Management A/S och Skandia A/S i Danmark samt Finsinequa Consulting Oy i likvidation (före detta Henkivakuumtulosakeyhtiö Skandia, Henki Skandia) i Finland.

Danmark

Skandia Livs verksamhet i Danmark omfattar två separata försäkringskoncept. I Skandia Livsforsikring A A/S hanteras privataffären. Bolaget är stängt för nyteckning. I Skandia Livsforsikring A/S hanteras Bonuspension som är inriktad mot tjänstepensionsmarknaden.

Premieinkomsten uppgick till 1 840 (2 256) MSEK, driftkostnaderna till 264 (249) MSEK och årets resultat till 53 (-251) MSEK. Balansomslutningen var 15 858 (14 318) MSEK, varav livförsäkringsavsättningarna 14 202 (12 769) MSEK.

Finland

Det finska bolaget Finsinequa Consulting Oy i likvidation förväntas bli upplöst ge-

nom likvidation under 2010. Resultatet för helåret 2009 uppgick till 0 (0) MSEK.

förväntad framtida utveckling

Konjunktur

Utsikterna för konjunkturen under 2010 är svårbedömda. Vi befinner oss i en global återhämtning, understödd av expansiv penning- och finanspolitik. Skilda scenarier för utvecklingen på kapitalmarknaderna och i konjunkturen analyseras och diskuteras löpande i Skandia Livs kapitalförvaltningsorganisation, ledning samt styrelse och dess placeringsutskott.

Den kraftiga återhämtningen på världens aktiemarknader under 2009 var starkare och snabbare än de flesta marknadsbedömare förväntat sig, och för att den gynnsamma utvecklingen ska fortsätta krävs att världsekonomin fortsätter att utvecklas positivt. Som alltid finns orosmoln som hänger över världens finansmarknader. Denna gång diskuteras framförallt hur och när riksbankerna och regeringar ska dra tillbaka de stimulanser som stöttat världsekonomin. Risken med för kraftiga stimulanser under för lång tid är att inflationen kan komma att stiga, något som kan leda till högre räntor och lägre värderingar på världens aktiemarknader. Å andra sidan kan minskade stimulanser visa sig vara hämmande för tillväxten med fortsatta förluster inom finanssektorn och ökad oro för en framtida ekonomisk utveckling med låg konsumtion och låga investeringar som följd.

Vår grundsyn är att återtagandet av stimulanser kommer att påbörjas under 2010 men i långsam takt och att de närmaste åren kommer att ha en ekonomisk

tillväxt under den takt vi vant oss vid de senaste decennierna. Detta kommer i sin tur att leda till lägre vinstökningstakt och fortsatt historiskt låga räntor under de närmaste åren.

Den del av världen som utvecklades bäst under 2009 är Asien, med Kina som draglok. Denna utveckling antas fortsätta under 2010. Andra positiva inslag i världsekonomin är att många företag har en belåningsgrad som är låg, sett i ett historiskt perspektiv, och har varit snabba på att anpassa kostnaderna, vilket gör att vinstmarginalerna har kunnat hållas uppe överraskande bra under 2009.

Lagstiftning

Inom lagstiftningsområdet finns sedan tidigare tydliga trender som kan påverka Skandia Livs produkter, distribution och organisation. I samband med finanskrisen har också viktiga inslag i den befintliga regleringen av finansiella företag satts ifråga, och nya regleringar övervägs. Följande punkter kan lyftas fram.

- Ett nytt stort regelpaket införs för riskstyrning och kapitalbas. Nya normer för riskstyrning i tre nivåer ska börja tillämpas om tre år när EU:s så kallade Solvens II-direktiv ska vara infört i nationella regler. Direktivet är ett "ramdirektiv". Den övre nivån med övergripande principer för riskstyrningen beslutades nyligen slutligt i EU. Den nivån ska fyllas ut genom mer detaljerade regler på lägre normnivåer. Ett första förslag finns till regler på mellannivå. Det är idag oklart hur regler och rekommendationer kommer att

utformas på de lägre nivåerna. Ett införande av centrala EU-myndigheter för reglering av finansiella företag på Europainivå kan göra detaljregleringen mer likformig i Europa. En sådan utveckling kan, till exempel i fråga om skuldvärderingen, missgynna livförsäkringsföretag av mer udda slag och med åtaganden i andra valutor än euro. På samma sätt som gäller för bankerna idag kommer kapitalbaskraven att skärpas i en riskbaserad standardmodell. En mer flexibel ordning, och ett gynnsammare kapitalbaskrav, kan uppnås om bolaget kan visa att det infört en effektiv bolagsintern modell med omfattande IT-stöd och tydliga strukturerade processer för riskstyrning och riskkontroll. Solvens II-regelpaketet leder i likhet med flera andra regelverk till krav på ett ökat flöde av information internt och externt.

- Sättet att beskatta livbolag och försäkringstagarna ses över. Under 2010 väntas Finansdepartementet skicka ut lagförslag på remiss om dels en ändring av avkastningsskattegränserna som täpper till möjligheterna att kringgå beskattningen genom uttag över årsskiftet, dels att depåsparande i bank och värdepappersbolag beskattas med en avkastningsskatt av den typ som gäller för livbolag (det senare förslaget väntas redan i början av 2010).
- Regler införs i olika omgångar om användningen av rörliga ersättningar i finansiella företag. Reglerna beslutas på såväl EU-nivå som nationell nivå.
- En ny försäkringsrörelselag (FRL). Försäkringsrörelsereglererna kommer

att ändras så att aktiebolagslagen som huvudregel ska gälla för försäkringsaktiebolag och lagen om ekonomiska föreningar kommer att vara basen för rena ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar. I sak blir förändringarna små. Endast försäkringsföreningarna får radikalt förändrade regler. Försäkringsföreningarna får konkurrera fritt men kommer samtidigt att omfattas av Solvens II-reglerna.

- Den retroaktiva flytträtten och reglerna för ombildning av hybridbolag väntas bli utredda på nytt med sikte på ett utredningsförslag under våren 2011.

Skandia Liv

Under 2008 påbörjades ett omfattande förändringsarbete inom Skandia. Arbetet drivs för att öka samverkan mellan bolagen inom koncernen, öka effektiviteten ytterligare, minska driftskostnaderna och få en organisation som präglas av ett tydligt kundfokus. Den nya organisationen trädde i kraft 1 januari 2009. Organisationen utgår från kundens behov, och arbetet inom Skandia bedrivs nu inom två affärsområden, Företag respektive Privat, där Skandia Liv samarbetar med båda. Samtidigt införs en ny styrmodell som har ett starkt fokus på tydliga roller, ansvarstagande och beslutsfattande. Attraktiva kunderbjudanden för såväl privatpersoner som företag, med innovativa och prisvärda produkter, rådgivning och engagerade och kvalificerade medarbetare, skapar förutsättningar för goda resultat. Visionen är att Skandia Liv inom tre år ska ha livförsäkringsmarknadens mest nöjda kunder.

Utrymmet för konkurrens på den kollektivavtalade marknaden fortsätter att begränsas genom de försteg som ges de bolag som står kollektivavtalsparterna nära. Det är därför viktigt för Skandia Liv att stärka vår position på den så kallade kryssvalsmarknaden. Kravet på alternativa lösningar och kraftfulla marknadsföringsinsatser för dessa lösningar ökar. Konkurrensen ökar samtidigt inom de icke kollektivavtalade områdena som fortfarande är konkurrensutsatta. Här handlar det mer om att vårda och behålla våra befintliga kunder.

Den återinförda flytträtten har under 2009 medfört kapitalflyttar. Höga garantier har blivit ett konkurrensmedel mellan försäkringsgivare. Vi ser därför ett ökat behov av garantiprodukter i syfte att minska utflödet av kapital men också för att attrahera nya kunder att flytta in sitt kapital till Skandia Liv.

Gensvaret från marknaden har varit stort för vår nya sjukförsäkring som inkluderar rehabilitering. Det kommer in önsknings om att utveckla andra typer av riskprodukter som tillhandahåller rådgivning om rehabilitering. Dessutom ser vi ett behov av en utökad sjukförsäkring som ger försäkringstagaren en högre nivå på ersättningen om Försäkringskassan utförsäkrar individen.

Satsningarna på den kommunala marknaden kommer att fortsätta under 2010. Målsättningen för Skandia Liv är att bli en ledande aktör inom offentlig sektor. Vi fortsätter att bearbeta en rad olika bolag och kollektivavtal där vi ser en potential för vår satsning. På markna-

den för offentliga affärer vet vi att cirka 100 kommuner, fram till sommaren 2010, kommer att upphandla försäkringslösningar för sina anställda. Utöver arbetet med att delta i dessa upphandlingar är det meningen att vi inom Oden-projektet, som syftar till att utveckla och bygga ett systemstöd till affärer på den offentliga marknaden, ska leverera funktionalitet under året så att Skandia Liv kan ta större volymaffärer under 2011.

Ett av Skandia Livs mål är att erbjuda sina kunder en kundservice i toppklass. De senaste åren har vi satsat inom detta område eftersom en förutsättning för att nå målet är att vi har fungerande processer och anpassade regelverk. Under 2010 fortsätter arbetet med att minimera det manuella arbetet, öka tillgängligheten och graden av självservice via Internet, förbättra offerthanteringen samt effektivisera riskbedömningen. Ett antal större projekt och uppdrag ingår i det övergripande programmet som kallas för "TOL - Top Of the Line customer service and administration".

OFFENTLIG UPPHANDLING

konkurrensfrågor ligger Skandia Liv varmt om hjärtat

Som en av branschens ledande aktörer ser vi det som naturligt att gå i bräschen för fri konkurrens, och på pensionsmarknaden finns fortfarande en hel del kvar att göra. Ett exempel är bristen på konkurrens på den kommunala pensionsmarknaden. Under året har Skandia Liv låtit utföra en undersökning som syftade till att kartlägga hur upphandlingen av kommunala pensioner går till. Den rapport som undersökningen mynnade ut i visar att den kommunala pensionsmarknaden för drygt en miljon arbetstagare med pensionskulder på nästan 400 miljarder SEK inte har en fungerande konkurrens. Många kommuner och landsting underlåter att upphandla dessa tjänster trots att det regleras i lagen om offentlig upphandling (LOU).

När det gäller tjänster avseende pensionsadministration, till exempel beräkning av pensionskulder och betalningar, upphandlas dessa oftast, men det finns etableringshinder som gör byten mycket sällsynta.

Att låta leverantörer konkurrera på lika villkor gör att lagen om offentlig upphandling efterlevs och vi får en sund konkurrens. Det gynnar alla parter, kommuner och landsting, de anställda och leverantörerna på marknaden, säger Bengt-Åke Fagerman, vd på Skandia Liv. Särskilt kommunerna har stora pengar att tjäna på att välja den bästa pensionsförvaltningen. Skandia Liv känner ett ansvar för att lyfta fram dessa frågor i ljuset och hoppas att på sikt kunna bidra till en rättvisare marknad.

femårsöversikt, Skandia Liv-koncernen

	2009	2008	2007	2006	2005
Resultat, MSEK					
Premieinkomst f e r	12 566	14 819	15 952	15 004	15 157
Kapitalavkastning netto	42 151	-40 937	12 519	24 386	33 973
Försäkringsersättningar f e r	-12 024	-11 215	-11 003	-10 740	-11 159
Återbäring	272	-6	-60	515	252
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	63 526	-78 548 ⁴⁾	27 555	24 997	19 908
Årets resultat	61 304	-79 003⁴⁾	24 552	22 106	18 267
Ekonomisk ställning, MSEK					
Placeringsstillgångar	300 013	271 388	309 557	299 664	284 820
Försäkringstekniska avsättningar f e r	184 614	207 919 ⁴⁾	166 516	181 471	180 760
Konsolideringskapital, MSEK					
Redovisat eget kapital	109 015	54 764 ⁴⁾	140 916	117 780	102 306
Uppskjuten skatt	2 275	1 811	3 633	2 682	1 537
Summa konsolideringskapital	111 290	56 575⁴⁾	144 549	120 462	103 843
Kollektivt konsolideringskapital ¹⁾	11 443	-21 464 ⁴⁾	20 160	30 709	22 650
Kapitalbas ²⁾	107 934	53 728 ⁴⁾	136 552	115 183	97 209
Erforderlig solvensmarginal ²⁾	7 494	8 517 ⁴⁾	6 907	7 483	8 091
Gruppkapitalbas enligt sammanläggnings- och avräkningsmetoden	107 268	53 132 ⁴⁾	134 426	114 713	96 633
- avdrag är gjort för immateriella poster med	59	82			
Erforderlig gruppsovensmarginal enligt sammanläggnings- och avräkningsmetoden	7 994	9 010 ⁴⁾	7 275	7 911	8 297
Nyckeltal, procent¹⁾					
Förvaltningskostnadsprocent	0,62	0,64	0,61	0,55	0,63
Förvaltningskostnadsprocent inklusive kapitalförvaltningskostnad	0,72	0,74	0,73	0,69	0,77
Direktavkastning	3,6	3,6	3,5	2,9	3,3
Totalavkastning	16,4	-13,4	4,4	9,1	13,7
Kollektiv konsolideringsgrad ³⁾	104	91	107	112	109
Solvensgrad	164	128 ⁴⁾	190	173	155
Solvenskvote ²⁾	14	6	20	15	12
Anskaffningskostnadsprocent	4,1	3,3	3,69	2,99	2,70
Driftskostnadsprocent	14,6	13,6	12,4	10,9	11,4

¹⁾ Uppgifterna avser Skandia Liv Sverige.

²⁾ Uppgifterna avser moderbolaget.

³⁾ Enligt retrospektivmetoden.

⁴⁾ På grund av för hög avsättning till försäkringstekniska avsättningar 2008-12-31 har föregående års resultat förbättrats med 2 848 MSEK, se not 40.

Skandia Liv tillämpar lagbegränsad IFRS. Detta gäller samtliga siffror ovan utom år 2005.

disposition av årets resultat

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att årets resultat i moderbolaget Livförsäkringsaktiebolaget Skandia (publ) 59 935 MSEK samt justerade belopp för 2008 års räkenskaper 2 848 MSEK, överföres till konsolideringsfonden för respektive försäkringsgren enligt följande:

Konsolideringsfond, MSEK	2009	Justerat resultat hänförligt till tidigare år
Förmånsbestämd försäkring	1 021	-
Avgiftsbestämd traditionell försäkring	30 777	2 136
Tjänsteanknuten sjukförsäkring och premiefrielseförsäkring	702	-
Individuell traditionell livförsäkring	26 758	712
Ouppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring samt premiefrielseförsäkring	455	-
Gruppliv- och tjänstegrupplivförsäkring	73	-
Uppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring	139	-
Mottagen återförsäkring	10	-
Summa	59 935	2 848

Stockholm 12 mars 2010

Bo Eklöf
Ordförande

Elisabet Annell

Gunnar Holmgren

Bertil Hult

Monica Lindstedt

Sverker Lundkvist

Lars Otterbeck

Gunnar Palme

Leif Victorin

Dahn Eriksson

Sonja Wikström

Bengt-Åke Fagerman
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats 12 mars 2010

Svante Forsberg
Auktoriserad revisor

Thomas Thiel
Auktoriserad revisor

Innehåll räkenskaper

Finansiella rapporter

Resultatanalys för moderbolaget	35
Resultaträkning	36
Balansräkning	38
Eget kapital	40
Kassaflödesanalys	41

Noter

Not 1 Väsentliga redovisnings- och värderingsprinciper	42
Not 2 Risker och hantering	45
Not 3 Premieinkomst	49
Not 4 Kapitalavkastning, intäkter	49
Not 5 Orealiserade vinster på placeringstillgångar	50
Not 6 Utbetalda försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring	50
Not 7 Återbäring och rabatter	50
Not 8 Driftskostnader	50
Not 9 Kapitalavkastning, kostnader	51
Not 10 Orealiserade förluster på placeringstillgångar	51
Not 11 Nettoresultat per kategori placeringstillgångar samt övriga tillgångar och skulder	51
Not 12 Övriga tekniska intäkter och kostnader	51
Not 13 Resultat övriga rörelsedrivande enheter	52
Not 14 Skatt	52
Not 15 Andra immateriella tillgångar	53
Not 16 Förvaltningsfastigheter	53
Not 17 Placeringar i koncernföretag	54
Not 18 Aktier och andelar	55
Not 19 Obligationer och andra räntebärande värdepapper	55
Not 20 Alternativa placeringar	56
Not 21 Derivatinstrument med positiva värden eller värde noll	56
Not 22 Fordringar avseende direkt försäljning	56
Not 23 Kategorier av finansiella tillgångar och skulder och deras verkliga värden	57
Not 24 Övriga fordringar	61
Not 25 Disposition av 2008 års resultat	61
Not 26 Livförsäkringsavsättning	61
Not 27 Avsättning för oreglerade skador	62
Not 28 Villkorad återbäring	62
Not 29 Avsättning för skatter	62
Not 30 Övriga avsättningar	63
Not 31 Skulder avseende direkt försäkring	63
Not 32 Derivatinstrument med negativa värden	63
Not 33 Övriga skulder	64
Not 34 Ställda panter	64
Not 35 Ansvarsförbindelser	64
Not 36 Leasing	64
Not 37 Medelantal anställda samt löner och ersättningar	65
Not 38 Upplysningar närstående	68
Not 39 Avsättning för pensioner	70
Not 40 Effekter av rättat fel 2008	71

Avstämning avkastning i totalavkastningstabell mot finansiella rapporter	72
--	----

Revisionsberättelse	74
---------------------------	----

Ordlista	75
----------------	----

Kontakt och information	76
-------------------------------	----

resultatanalys för moderbolaget

MSEK	Direktförsäkring i Sverige								
	Total	Tjänstepensionsförsäkring				Övrig livförsäkring			
		Förmånsbestämd försäkring ¹⁾	Avgiftsbestämd traditionell försäkring	Tjänsteanknuten sjukförsäkring och premiebefrielseförsäkring	Individuell traditionell livförsäkring	Oppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring samt premiebefrielseförsäkring	Gruppliv- och tjänstepensionsförsäkring	Uppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring	Mottagen återförsäkring
Premieinkomst f e r	10 797	235	6 937	894	1 878	351	306	169	27
Kapitalavkastning, intäkter	13 462	241	6 266	248	6 261	324	50	70	2
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	34 451	615	16 063	633	16 002	827	128	179	4
Övriga tekniska intäkter	15	0	8	3	4	0	0	0	0
Försäkringsersättningar f e r	-11 362	-169	-5 333	-351	-4 667	-485	-243	-117	3
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar f e r	24 657	291	12 248	12	12 087	21	-4	2	0
Återbäring	272	0	27	0	272	0	-27	0	0
Driftskostnader	-1 617	-20	-856	-130	-405	-92	-58	-36	-20
Kapitalavkastning, kostnader	-6 348	-113	-2 957	-117	-2 951	-152	-24	-33	-1
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-2 113	-38	-984	-39	-982	-51	-8	-11	0
Övriga tekniska kostnader	-2	0	0	0	-2	0	0	0	0
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	62 212	1 042	31 419	1 153	27 497	743	120	223	15
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	62 212	1 042	31 419	1 153	27 497	743	120	223	15
Bokslutsdispositioner	-418	0	0	-241	0	-114	-19	-41	-3
Resultat före skatt	61 794	1 042	31 419	912	27 497	629	101	182	12
Skatt	-1 693	-22	-642	-150	-741	-95	-15	-26	-2
Uppskjuten skatt	-166	0	0	-59	0	-78	-12	-17	0
Årets resultat	59 935	1 020	30 777	703	26 756	456	74	139	10
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring									
Livförsäkringsavsättning	163 266	2 999	97 478	50	62 412	202	111	14	0
Avsättning för oreglerade skador	7 411	74	18	3 471	48	2 614	45	1 127	14
Summa	170 677	3 073	97 496	3 521	62 460	2 816	156	1 141	14
Försäkringstekniska avsättningar för vilka försäkringstagaren bär risk före avgiven återförsäkring									
Villkorad återbäring	204	-	204	-	-	-	-	-	-
Summa	204	-	204	-	-	-	-	-	-
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar									
Livförsäkringsavsättning	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Avsättning för oreglerade skador	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Konsolideringsfond	46 764	685	1 387	1 260	39 467	2 882	793	256	34
SUMMA ÅTERBÄRINGSMEDEL FÖRE ÅRETS RESULTAT²⁾	46 764	685	1 387	1 260	39 467	2 882	793	256	34

¹⁾Härav avser verksamhetsgrenen "Kollektivavtalade tjänstepensioner för anställda inom Skandiakoncernen med mera".

Livförsäkringsavsättning	2 998
Konsolideringsfond efter årets resultat	1 704

²⁾En verksamhetsgren, som trots ianspråktagande av grenens andel av uppsamlade överskottsmedel, inte kan täcka egna uppkomna underskott, tillåts låna medel (så kallat förlagslån) från andra verksamhetsgrenar. För dessa lån betalar grenen en ränta som motsvarar totalavkastningen.

Noter till resultatanalys för moderbolaget

Premieinkomst f e r

Premieinkomst före avgiven återförsäkring	10 820	235	6 937	900	1 885	354	311	171	27
Premier för avgiven återförsäkring	-23	0	0	-6	-7	-3	-5	-2	0

Försäkringsersättningar f e r

Utbetalda försäkringsersättningar									
a) Före avgiven återförsäkring	-11 362	-169	-5 333	-351	-4 667	-485	-243	-117	3
b) Återförsäkrars andel (-)	1	0	0	0	0	0	-1	0	2
Förändring i Avsättning för oreglerade skador									
a) Före avgiven återförsäkring	24 657	291	12 248	12	12 087	21	-4	2	0
b) Återförsäkrars andel (-)	0	-	-	0	0	0	0	0	0

resultaträkning

MSEK	Not	Koncernen		Skandia Liv Sverige		Moderbolaget	
		2009	2008 ¹⁾	2009	2008 ¹⁾	2009	2008 ¹⁾
TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE							
Premieinkomst f e r							
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	(3)	12 634	14 894	10 820	12 654	10 820	12 654
Premier för avgiven återförsäkring		-68	-75	-23	-36	-23	-36
		12 566	14 819	10 797	12 618	10 797	12 618
Kapitalavkastning, intäkter	(4)	16 395	26 206	16 087	26 144	13 462	25 537
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	(5)	35 255	5 717	34 502	5 255	34 451	5 255
Övriga tekniska intäkter	(12)	66	591	15	574	15	574
Försäkringsersättningar f e r							
Utbetalda försäkringsersättningar							
Före avgiven återförsäkring	(6)	-12 308	-11 975	-11 551	-11 047	-11 551	-11 047
Återförsäkrarens andel		94	14	1	-1	1	-1
Förändring i Avsättning för oreglerade skador							
Före avgiven återförsäkring		189	743	188	750	188	750
Återförsäkrarens andel		1	3	-	-4	-	-4
		-12 024	-11 215	-11 362	-10 302	-11 362	-10 302
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar f e r							
Livförsäkringsavsättning							
Före avgiven återförsäkring		22 228	-39 784	24 682	-39 002	24 682	-39 002
Återförsäkrarens andel		0	13	-	-	-	-
Försäkringsteknisk avsättning för vilka försäkringstagaren bär risk							
Villkorad återbäring							
Före avgiven återförsäkring	(27)	-25	-32	-25	-32	-25	-32
Återförsäkrarens andel		-	-	-	-	-	-
		22 203	-39 803	24 657	-39 034	24 657	-39 034
Återbäring	(7)	272	-6	272	-6	272	-6
Driftskostnader	(8)	-1 706	-1 960	-1 577	-1 717	-1 617	-1 743
Kapitalavkastning, kostnader	(9)	-7 423	-15 713	-7 343	-15 753	-6 348	-14 764
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	(10)	-2 076	-57 147	-2 612	-56 074	-2 113	-52 170
Övriga tekniska kostnader	(12)	-2	-37	-2	-37	-2	-37
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		63 526	-78 548	63 434	-78 332	62 212	-74 072
ICKE-TEKNISK REDOVISNING							
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat							
		63 526	-78 548	63 434	-78 332	62 212	-74 072
Resultat övriga rörelsedrivande enheter	(13)	-14	-12	-14	-12	-	-
Kapitalavkastning, netto	(38)	-12	-9	-	-	-	-
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		63 500	-78 569	63 420	-78 344	62 212	-74 072
Bokslutsdispositioner		-	-	-	-	-418	340
Resultat före skatt		63 500	-78 569	63 420	-78 344	61 794	-73 732
Skatt på årets resultat	(14)	-2 196	-434	-2 175	-513	-1 859	-1 798
Övriga skatter	n/a	-	-	-	-	-	-
ÅRETS RESULTAT		61 304	-79 003	61 245	-78 857	59 935	-75 530
Hänförligt till:							
- försäkringstagarna		61 288	-79 015	61 236	-78 867	59 935	-75 530
- minoritetsintresse		16	12	9	10	-	-
TOTALRESULTAT SKANDIA LIV (MSEK)							
Årets resultat, enligt ovanstående resultaträkning		61 304	-79 003				
Valutaomräkningseffekt på innehav i utländska dotterbolag		-81	153				
lanspråktagen konsolideringsfond		-6 964	-7 293				
ÅRETS TOTALRESULTAT		54 259	-86 143				
Årets totalresultat hänförligt till:							
- försäkringstagarna		54 243	-86 155				
- minoritetsintressen		16	12				

¹⁾Vid beräkning av reserven för förändrade dödlighetsantaganden enligt DUS 2006 fanns ett felaktigt antagande.

Korrigeringen innebär att resultatet 2008 förbättras med 2 848 MSEK och att Försäkringstekniska avsättningar minskar med motsvarande belopp, se not 40.

Förklaringar till resultaträkningen

Premieinkomster (för egen räkning) är summan av de premier som betalades in under 2009 minskad med premier för avgiven återförsäkring. I posten inkluderas även förskottsinsbetalda premier med förfalldag 2010, där försäkringsavtal är ingånget.

I **kapitalavkastning, intäkter** ingår aktieutdelningar, hyresintäkter från fastighetsförvaltningen, räntor på obligationer och andra räntebärande värdepapper, realisationsvinster netto samt valutakursvinster netto.

Bolagets placeringstillgångar är värderade till verkligt värde. Skillnaden mellan verkligt värde och anskaffningsvärde kallas för övervärde. **Orealiserade vinster och förluster på placerings-tillgångar** visar årets förändring av övervärdet, exklusive valutaeffekter.

Försäkringsersättningar innefattar utbetalningar till försäkringstagare, driftskostnader som uppkommer i samband med utbetalning och hantering av skador samt förändring av avsättning för oreglerade skador. Förändringen föräns av en uppskattning av kommande utbetalningar för redan inträffade försäkringsfall.

Posten **förändring i andra försäkringstekniska avsättningar** består av förändring livförsäkringsavsättning samt förändring villkorad återbäring. I förändring livförsäkringsavsättning framgår hur mycket värdet av försäkringstagarnas framtida, garanterade ersättningar har ökat/minskat under året. Villkorad återbäring är förändrad med nettot av tilldelade överskott som ännu inte utnyttjats för premiebetalning och utnyttjade överskott.

Återbäringen, det vill säga upparbetade överskott, betalas vanligtvis ut vid försäkringstidens slut som ett tillägg till de avtalade försäkringsersättningarna. Utbetalningen minskar de vinstmedel som finns i konsolideringsfonden, och påverkar därmed inte årets resultat. I vissa fall kan återbäringen tillfalla försäkringstagaren genom att den används för premiebetalning och den kommer då att få en resultat effekt. Denna post specificeras i not 7.

Begreppet **driftskostnader** innehåller kostnader för livförsäkringsbolagets försäljning, affärsutveckling och administration. I posten ingår även återförsäkrarens provisioner och vinstandelar samt förändringar i förutbetalda anskaffningskostnader.

I **kapitalavkastning, kostnader** ingår kapitalförvaltningskostnader, kostnader i fastighetsförvaltningen, räntekostnader, valutakursförluster netto samt realisationsförluster netto.

Den **avkastningsskatt** ett livförsäkringsbolag betalar bestäms som en procentsats av skatteunderlaget, vilket är en slags schablonavkastning som räknas fram genom att tillgångarnas marknadsvärde, minskat med finansiella skulder, vid årets början multipliceras med den genomsnittliga statslåneräntan året före räkenskapsåret. För pensionsförsäkring gällde 2009 en skattesats på 15 procent på schablonavkastningen och för kapitalförsäkring var skattesatsen 30 procent för 9 tiondelar av underlaget, vilket i praktiken innebär att beskattningen blir 27 procent.

Avkastningsskatt gäller inte grupplivförsäkring eller sjuk- och olycksfallsförsäkring, eftersom sådan verksamhet inkomstbeskattas.

Årets resultat förs varje år till konsolideringsfonden.

balansräkning

MSEK	Not	Koncernen		Skandia Liv Sverige		Moderbolaget	
		2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
TILLGÅNGAR							
Immateriella tillgångar	(15)	232	240	164	151	-	-
Placeringstillgångar							
Byggnader och mark	(16)	27 776	27 523	27 776	27 523	-	-
Placeringar i koncernföretag	(17)	-	-	1 752	1 648	25 760	25 525
Andra finansiella placeringstillgångar							
Aktier och andelar	(18)	118 649	85 634	113 868	83 622	113 609	83 493
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	(19)	141 493	147 704	131 827	137 830	131 827	137 830
Alternativa placeringar	(20)	9 670	7 206	9 432	7 206	9 432	7 206
Lån med säkerhet i fast egendom		22	30	22	30	21	30
Övriga lån		10	799	10	799	-	-
Derivat	(21)	1 914	2 492	1 749	2 046	1 749	2 046
Återköpstransaktioner		479	0	479	0	479	0
		300 013	271 388	286 915	260 704	282 877	256 130
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar							
Livförsäkringsavsättning		109	117	-	-	-	-
Avsättning för oreglerade skador		13	13	-	-	-	-
		122	130	-	-	-	-
Fordringar							
Fordringar avseende direkt försäkring	(22)	4	2	0	0	0	0
Fordringar avseende återförsäkring		139	82	12	21	12	21
Övriga fordringar	(24)	1 634	845	1 629	689	1 302	1 404
		1 777	929	1 641	710	1 314	1 425
Uppskjuten skattefordran	(29)	762	787	592	635	-	-
Andra tillgångar							
Materiella tillgångar							
Kassa och bank		4 291	4 837	3 802	3 469	3 711	3 390
		4 304	4 851	3 810	3 480	3 713	3 393
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter							
Upplupna ränte- och hyresintäkter		2 252	2 149	2 253	2 151	2 253	2 151
Förutbetalda anskaffningskostnader	(8)	1 039	1 313	1 039	1 313	1 039	1 313
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		128	407	109	383	0	298
		3 419	3 869	3 401	3 847	3 292	3 762
SUMMA TILLGÅNGAR		310 629	282 194	296 523	269 527	291 196	264 710

Förklaringar till balansräkningen

Tillgångar Balansräkningens tillgångssida i ett livförsäkringsbolag innehåller främst placeringstillgångar, vars förvaltning beskrivs på sidorna 6–8 samt 23–24.

Eget kapital, avsättningar och skulder De största posterna på skuldsidan är försäkringstekniska avsättningar och konsolideringsfonden inom eget kapital.

Konsolideringsfonden är bolagets samlade överskott genom åren. Överskottet får endast betalas ut till försäkringstagarna i form av återbäring eller användas för förlusttäckning.

De försäkringstekniska avsättningarna är uppdelade i livförsäkringsavsättning och avsättning för oreglerade skador.

Livförsäkringsavsättningen utgörs av kapitalvärdet av de framtida försäkringsavsättningar som garanterats försäkringstagarna, efter avdrag för kapitalvärdet av framtida avtalade premiebetalningar. Kapitalvärdet beräknas med hänsyn till förväntat utfall för olika försäkringsfall, som till exempel dödlighet och förväntad återstående livslängd samt så kallad grundränta.

Avsättningen för oreglerade skador är en uppskattning av kommande utbetalningar för redan inträffade försäkringsfall. Den innehåller också avsättningar för att täcka driftskostnader i samband med framtida utbetalningar av redan inträffade försäkringsfall.

Villkorad återbäring redovisar de överskottsfonder som härrör från vissa tjänstepensionsavtal om förmånsbestämda pensioner. Dessa överskott kan bara användas för att betala premier på försäkringar tillhörande nämnda avtal.

MSEK	Not	Koncernen		Skandia Liv Sverige		Moderbolaget	
		2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER							
Eget kapital							
Aktiekapital (3 000 aktier à nominellt 200 kronor)		1	1	1	1	1	1
Konsolideringsfond		47 597	133 657	48 186	134 021	46 764	129 258
Årets resultat		61 288	-79 015	61 236	-78 867	59 935	-75 530
Minoritetsintresse		113	109	111	109	-	-
Årets resultat		16	12	9	10	-	-
		109 015	54 764	109 543	55 274	106 700	53 729
Periodiseringsfond		-	-	-	-	1 236	817
Försäkringstekniska avsättningar							
Livförsäkringsavsättning	(26)	177 282	200 404	163 266	187 948	163 266	187 948
Avsättning för oreglerade skador	(27)	7 454	7 645	7 411	7 599	7 411	7 599
		184 736	208 049	170 677	195 547	170 677	195 547
Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagarna bär risken							
Villkorad återbäring	(28)	204	226	204	226	204	226
Andra avsättningar							
Avsättningar för pensioner	(39)	228	337	-	-	-	-
Avsättningar för skatter	(29)	3 214	3 162	3 123	3 121	274	542
Övriga avsättningar	(30)	229	851	229	851	24	32
		3 671	4 350	3 352	3 972	298	574
Depåer från återförsäkrare		51	53	-	-	-	-
Skulder							
Skulder avseende direkt försäkring	(31)	612	973	559	920	559	920
Skulder avseende återförsäkring		19	5	9	-	9	-
Derivat	(32)	398	3 987	270	3 801	270	3 801
Återköpstransaktioner		9 254	7 972	9 254	7 972	9 254	7 972
Övriga skulder	(33)	1 856	1 117	1 842	1 117	1 745	877
		12 139	14 054	11 934	13 810	11 837	13 570
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		813	698	813	698	244	247
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		310 629	282 194	296 523	269 527	291 196	264 710
POSTER INOM LINJEN							
Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelse	(34)	13 921	13 947	13 919	13 946	13 864	13 836
Tillgångar för vilka försäkringstagarna har förmånsrätt	(34)	222 270	237 759	207 274	226 177	207 274	226 177
Ansvarsförbindelser	(35)	21 576	17 298	21 576	17 290	21 570	17 290

eget kapital

Koncernen						
MSEK	Aktiekapital	Konsolideringsfond	Årets totalresultat	Eget kapital hänförligt till försäkrings-tagarna	Minoritetsintresse	Totalt eget kapital
2009						
Ingående balans enligt årsredovisningen 2008	1	133 657	-81 863	51 795	121	51 916
Korrigerig på grund av fel i 2008 års resultat ¹⁾	-	-	2 848	2 848	-	2 848
Justerad ingående balans	1	133 657	-79 015	54 643	121	54 764
Vinstdisposition 2008	-	-79 015	79 015	0	-	0
Utbetalning till minoritetsägare i KB	-	-	-	0	-8	-8
Årets totalresultat	-	-7 045	61 288	54 243	16	54 259
Utgående balans	1	47 597	61 288	108 886	129	109 015
2008						
Ingående balans	1	116 277	24 520	140 798	118	140 916
Vinstdisposition 2007	-	24 520	-24 520	0	-	0
Utbetalning till minoritetsägare i KB	-	-	-	0	-8	-8
Årets totalresultat ¹⁾	-	-7 140	-79 015	-86 155	11	-86 144
Utgående balans	1	133 657	-79 015	54 643	121	54 764
Moderbolaget						
MSEK	Aktiekapital	Konsolideringsfond	Årets resultat	Moderbolaget Summa		
2009						
Ingående balans enligt årsredovisningen 2008	1	129 258	-78 378	50 881		
Korrigerig på grund av fel i 2008 års resultat ¹⁾	-	-	2 848	2 848		
Justerad ingående balans	1	129 258	-75 530	53 729		
Vinstdisposition 2008	-	-75 530	75 530	0		
lanspråktagen konsolideringsfond	-	-6 964	-	-6 964		
Årets resultat	-	-	59 935	59 935		
Utgående balans	1	46 764	59 935	106 700		
2008						
Ingående balans	1	113 357	23 194	136 552		
Vinstdisposition 2007	-	23 194	-23 194	0		
lanspråktagen konsolideringsfond	-	-7 293	-	-7 293		
Årets resultat ¹⁾	-	-	-75 530	-75 530		
Utgående balans	1	129 258	-75 530	53 729		

¹⁾Vid beräkning av reserven för förändrade dödlighetsantaganden enligt DUS 2006 fanns ett felaktigt antagande.

Korrigeringen innebär att resultatet 2008 förbättras med 2 848 MSEK och att Försäkringstekniska avsättningar minskar med motsvarande belopp, se not 40.

kassaflödesanalys

MSEK	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2009	2008	2009	2008
Den löpande verksamheten					
Resultat före skatt		63 500	-81 417	61 794	-76 580
Justering för poster som ej ingår i kassaflödet	1)	-56 159	92 839	-54 805	88 733
Betald skatt		-2 117	-2 072	-2 113	-2 118
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring i tillgångar och skulder		5 224	9 350	4 876	10 035
Utbetalt från konsolideringsfond		-6 965	-7 002	-6 965	-7 002
Förändring placeringstillgångar, netto	2)	864	101	1 728	-742
Förändring försäkringstekniska avsättningar, netto		-	637	-	637
Förändring avsättningar för andra risker och kostnader		1	3	1	3
Förändring övriga rörelsefordringar		69	170	-78	339
Förändring övriga rörelseskulder		447	-837	812	-1 243
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-360	2 422	374	2 027
Investeringsverksamheten					
Investering i immateriella och materiella tillgångar		14	1	0	-1
Kassaflöde från investeringsverksamheten		14	1	0	-1
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-59	-8	0	0
ÅRETS KASSAFLÖDE		-405	2 415	374	2 026
Förändring i likvida medel					
Likvida medel vid årets början		4 837	2 102	3 390	1 240
Årets kassaflöde		-405	2 415	374	2 026
Kursdifferens i likvida medel		-141	320	-53	124
Likvida medel vid årets slut		4 291	4 837	3 711	3 390
Likvida medel består av likvida medel i bank.					
Noter till kassaflödesanalys					
1) Avskrivningar		5	5	1	1
Nedskrivningar		-	-	-32	220
Värdeförändring placeringstillgångar		-33 841	50 298	-32 336	46 912
Kursdifferenser		3 482	-13 142	3 517	-13 199
Resultat vid försäljningar		-2 997	13 654	-1 821	13 855
Avsättningar		-22 995	41 945	-24 845	41 123
Obeskattad reserv		-	-	419	-341
Övrigt		187	139	292	162
Justering för poster som ej ingår i kassaflödet		-56 159	92 839	-54 805	88 733
2) Förändring i placeringstillgångar, netto					
Byggnader och mark		579	1 565	-	-
Placering i koncernföretag		-	-	-215	-227
Placering i aktier och andelar		-7 258	-16 365	-4 973	-16 310
Placering i obligationer och andra räntebärande värdepapper		5 794	7 349	5 263	8 512
Placering i lån med säkerhet i fast egendom		77	16	7	11
Placering i derivat		1 041	-1 164	1 015	-1 244
Övriga finansiella placeringstillgångar		631	8 700	631	8 516
Förändring placeringstillgångar, netto		864	101	1 728	-742
Upplysning om betalda och erhållna räntor					
Under perioden betald ränta		129	246	110	454
Under perioden erhållen ränta		6 169	6 228	6 874	7 205

Förklaring till kassaflödesanalys

Skandia Livs kassaflödesanalys är upprättad enligt indirekt metod, det vill säga den utgår från resultat före skatt justerat för icke likviditetspåverkande poster samt förändringar i balansräkningen som haft kassaflödespåverkan.

Kassaflödet är uppdelat i tre sektorer:

Löpande verksamheten: består av flöden från den huvudsakliga verksamheten; premiebetalningar och utbetalda försäkringsersättningar samt kapitalförvaltning av olika placeringstillgångar.

Investeringsverksamheten: förklarar de kassaflöden som uppkommer på grund av förvärv/avyttringar av anläggningstillgångar.

Finansieringsverksamheten: upplyser om förändringarna i upptagna/givna lån samt utdelningar.

IFRS standard IAS7, Kassaflödesanalys, tillämpas med de anpassningar som är nödvändiga med hänsyn till Skandia Livs verksamhet.

Vid upprättande av kassaflödesanalysen har nettoredovisning skett av förändring avseende inköp och försäljning av placeringstillgångar. Investeringar och lån till dotterbolag har i kassaflödet klassificerats som **Förändring av placeringstillgångar** då syftet med innehav i dotterbolag är att skapa avkastning till Skandia Livs kunder.

En stor del av Skandia Livs placeringar är i utländsk valuta och är därför föremål för löpande omvärdering till aktuell valutakurs för respektive balansdag. I kassaflödesanalysen har effekten av denna omräkning specificerats i **Kursdifferenser**.

Som **Likvida medel** redovisas banktillgodohavanden. Kortfristiga placeringar ingår ej i likvida medel utan redovisas som en placeringstillgång.

noter

Alla belopp i **MSEK** om ej annat anges.

1 Väsentliga redovisnings- och värderingsprinciper

Denna årsredovisning för Livförsäkringsaktiebolaget Skandia med organisationsnumret 502019-6365 avser perioden 1 januari 2009 -31 december 2009. Skandia Liv har sitt säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Lindhagensgatan 86, Stockholm. Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen 12 mars 2010. Resultat- och balansräkningen blir föremål för fastställelse på stämman som planeras till 30 juni 2010 eller tidigare.

Årsredovisningens grunder

Årsredovisningen för 2009 har upprättats enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) och Finansinspektionens föreskrifter, FFFS 2008:26. Skandia Liv tillämpar också rekommendation nummer 2 från Rådet för finansiell rapportering, RFR 2.2 "Redovisning för juridiska personer".

Skandia Liv tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS. Det innebär att samtliga av EU godkända IFRS, International Financial Reporting Standards, tillämpas med de tillägg och begränsningar som kommer av svensk lag.

Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen med de undantag som beskrivs i berörda avsnitt nedan.

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor, och de finansiella rapporterna för både moderbolaget och koncernen presenteras i svenska kronor avrundat till närmaste miljontal. De redovisningsprinciper som redovisas nedan har, med undantag för 2005 i femårsöversikten, tillämpats genomgående för alla perioder som presenteras i den här koncernredovisningen.

Förändringar i redovisningsprinciper

Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB för räkenskapsår 2009

- IFRS 2 "Aktierelaterade ersättningar"

Ändring avser klargörande av definition av "intjäningsvillkor" samt komplettering med definition för "icke-intjänande villkor". Med intjäningsvillkor avses tjänstgöringsvillkor och resultatvillkor. Förändringen har ingen påverkan på Skandia Liv.

- Tillägg till IFRS 7 "Finansiella instrument: Upplysningar"

Huvudsakliga ändringar avser ytterligare upplysningar för samtliga finansiella instrument förutom de som klassificeras som verkligt värde via resultaträkningen. Dessutom tillkommer ytterligare upplysningar likviditetsrisk avseende finansiella instrument. Vidare tillkommer ytterligare upplysningar för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde, en nivåindelning görs utifrån en hierarkisk uppdelning av hur verkliga värden fastställs. Tillägget har trätt i kraft 1 januari 2009 och påverkar Skandia Livs upplysningar om finansiella instrument. Jämförelsetal behöver inte lämnas för första året de nya upplysningarna lämnas.

- IAS 1 "Utformning av finansiella rapporter"

Ändringar i befintlig standard innebär att en ny räkning "Övrigt totalresultat" har införts och placeras efter "Resultaträkning". Räkningen innehåller uppgifter om resultat efter skatt enligt "Resultaträkning" med tillägg för årets intäkter och kostnader redovisade direkt i eget kapital vilket ger en ny resultatrad som benämns "Årets totalresultat efter skatt". Intäkter och kostnader redovisade direkt i eget kapital avser transaktioner som inte kommer från ägarna, till exempel utbetalning från konsolideringsfonden och omräkningsdifferenser hänförliga till utlandsverksamheter.

Ändringarna har trätt i kraft 1 januari 2009 och påverkar Skandia Livs finansiella rapporter för koncernen.

- IAS 27 "Koncernredovisning och separata finansiella rapporter"

Ändring avser värdering av andelar i dotterföretag, samriskföretag och intresseföretag i samband med när IFRS tillämpas första gången. Vidare har nya regler tillkommit om anskaffningsvärdet i ett nytt moderföretag vid koncernmässig omstrukturering. Slutligen utgår definitionen av anskaffningsvärdemetoden från IAS 27, vilket innebär att utdelningar från dotterföretag intäktsförs med värdet av innehavet skall provas vid respektive utdelning. Ändringarna har trätt i kraft för räkenskapsår som börjar 1 januari 2009. Den ändring som påverkar Skandia Liv avser prövning av anskaffningsvärdet för dotterföretag i samband med utdelning.

- IAS 32 "Finansiella instrument: Klassificering"

Ändringen avser redovisning av åtaganden i samband med likvidation samt förtydligande av när vissa finansiella instrument med möjlighet till förtidsinlösen redovisas som skuld eller som eget kapital. Ändringen, som även föranledde ändring av IAS 1, blev tillämplig 1 januari 2009. Ändringen har inte någon påverkan för Skandia Liv.

- "Förbättringar av IFRS 2008"

IASB:s förbättringar från maj 2008 antogs av EU i januari 2009. Det är 35 ändringar fördelat på ändringar som medför redovisningsförändringar som är hänförliga till ändringar av begrepp och andra redaktionella ändringar. En del av ändringarna har trätt i kraft 2009 och andra träder i kraft 2010 och bedöms innebära få ändringar och liten påverkan för Skandia Liv.

Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB för räkenskapsår 2010 eller senare

- Översyn av IAS 39 "Finansiella Instrument"

Planerade förändringar av IAS 39 sker i tre steg varav det första steget har resulterat i en ny standard från IASB, IFRS 9, Finansiella instrument. De övriga två stegen befinner sig under utveckling.

- Steg 1 Klassificering och värdering

Standarden avser ersätta den del av IAS 39 som behandlar finansiella tillgångar. Syftet är att förenkla redovisningen. Det kommer endast att finnas två värderingskategorier kvar; finansiella tillgångar till verkligt värde respektive till upplupet anskaffningsvärde. För de tillgångar som värderas till verkligt värde kommer det fortfarande att finnas möjlighet att fördela värdeförändringar i "Resultaträkningen" respektive i "Övrigt totalresultat". IASB har 12 november 2009 publicerat "IFRS 9 Financial Instruments" med ikraftträdande 1 januari 2013. EU-kommissionen kommer att fatta beslut om tillämpningsdatum under 2010. De finansiella skulderna kommer att komplettera standarden under 2010. Förändringen bedöms inte ha någon påverkan på Skandia Liv.

- Steg 2 Upplupet anskaffningsvärde och värdenedgång

Remissarbete pågår och föreslagen modell för nedskrivningsprövning av finansiella tillgångar bedöms kunna få betydande konsekvenser för Skandia Liv. Den modell som tillämpas enligt IAS 39 utgår från att vid reservering beaktas inträffade förluster. Den nya föreslagna modellen utgår från förväntade förluster under varje låns löptid. Syftet med modellen är att bygga upp reserver under lånets hela livslängd vilket skall leda till ökade reserver för kreditförluster för att kunna möta tider av finansiell oro.

- Steg 3 Säkringsredovisning

Remissarbete förväntas inledas av IASB under första eller andra kvartalet 2010.

- IFRS 3 "Rörelseförvärv"

Huvudsakliga ändringar avser att transaktionskostnader vid förvärv skall kostnadsföras och inte ingå i anskaffningsvärdet, att minoritetsintressen får värderas till verkligt värde, regler för stegvisa förvärv samt redovisning av förvärvade uppskjutna skattefordringar. Tillägget som tillämpas framåtriktat för räkenskapsår som börjar efter 1 juli 2009 har antagits av EU i juni 2009 och bedöms inte innebära någon materiell påverkan för Skandia Liv.

- IAS 24 "Upplysningar om närstående"

Översyn har gjorts av definition av närstående för att förenkla och tydliggöra tolkningen av vilka som faller under begreppet närstående. Ändringarna träder i kraft för räkenskapsår som börjar 1 januari 2011 eller senare. De bedöms inte ha någon påverkan på Skandia Liv.

- IAS 27 "Koncernredovisning och separata finansiella rapporter"

Huvudsakliga ändringar i befintlig standard avser reglering av redovisning av förändring i minoritetsintresse, som inte resulterar i att moderföretaget mister det bestämmande inflytandet, värdeförändringen skall då redovisas direkt i eget kapital och fördelas på företags ägare. I de fall moderföretaget mister det bestämmande inflytandet värderas kvarvarande minoritetsandel till verkligt värde. Tillägget som tillämpas framåtriktat för räkenskapsår som börjar efter 1 juli 2009 har antagits av EU i juni 2009 och bedöms inte innebära någon materiell påverkan för Skandia Liv.

- "Förbättringar av IFRS 2007-2009"

IASB:s årliga översyn har inneburit ändringar av tolv standarder och tolkningar. De flesta ändringarna träder i kraft 2010 och är föremål för godkännande av EU. Förändringarna bedöms innebära få ändringar och liten påverkan för Skandia Liv.

Ny föreskrift från Finansinspektionen

Finansinspektion har gett ut nya föreskrifter och allmänna råd, FFFS 2009:12, Föreskrifter om ändring i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:26) om årsredovisning i försäkringsföretag, som tillämpas från 1 januari 2010. Den kommer främst att påverka Skandia Liv avseende upplysningar om finansiella kontrakt. I övrigt bedöms den få liten påverkan.

Koncernredovisning

I koncernredovisningen ingår moderbolaget och de dotterbolag i vilka moderbolaget har ett bestämmande inflytande. Bestämmande inflytande innebär rätten att utforma finansiella och operativa strategier för att få ekonomiska fördelar. Vid bedömning av detta beaktas om moderbolaget direkt eller indirekt innehar mer än hälften av rösterna för samtliga aktier/andelar.

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden. Dotterbolagens identifierbara tillgångar och skulder värderas vid anskaffningstidpunkten till verkligt värde. Om anskaffningskostnaden är större än nettotillgångarnas verkliga värde fördelas denna del som immateriella tillgångar och därefter som goodwill. Om anskaffningskostnaden är lägre bokförs mellanskillnaden mot resultatet. Resultatet från verksamheter som förvärvats eller avyttrats under året tas upp i koncernredovisningen från förvärvstidpunkten och fram till den dag när det bestämmande inflytandet upphör.

Intressebolag konsolideras enligt kapitalandelsmetoden. Som intressebolag betraktas de bolag där Skandia Liv utövar ett betydande men inte bestämmande inflytande, vanligtvis genom innehav av mellan 20-49 procent av rösterna. Inom kapitalförvaltningen finns investeringar där Skandia Liv innehar mer än 20 procent av rösterna men inte har något bestämmande inflytande. Dessa innehav redovisas som andra aktieinnehav under rubriken Aktier och andelar.

Joint ventures är redovisningsmässigt de företag för vilka koncernen genom samarbetsavtal med en eller flera parter har ett gemensamt bestämmande inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen.

Skandia Liv och Försäkringsaktiebolaget Skandia äger 50 procent vardera av Skandia A/S. Bolaget är ett administrationsbolag för hela den danska verksamheten där bland annat hela personalen är anställd. Bolaget redovisas i Skandia Liv-koncernen som ett joint venture, det vill säga vår andel av bolagets tillgångar, skulder, intäkter och kostnader inkluderar post för post.

Alla koncerninterna transaktioner, balansposter, intäkter och kostnader elimineras vid konsolideringen.

Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas, när de tas in i redovisningen, till SEK enligt transaktionsdagens valutakurs. Som approximation för transaktionsdagens valutakurs används periodens genomsnittskurs. Tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till SEK med balansdagens valutakurs. Valutakursdifferenser som därigenom uppstår redovisas i resultaträkningen som valutaresultat netto.

Omräkning av balansräkningen i koncernens utländska dotterföretag, inklusive goodwill och andra koncernmässiga över- och undervärden, görs om från deras funktionella valuta till SEK med balansdagens valutakurs. Resultaträkningen omräknas till periodens genomsnittskurs. Omräkningsdifferenser som uppkommer till följd av att eget kapital omräknas efter en annan kurs vid årets slut än vid dess början och att årets resultat i balansräkningen omräknas efter en annan kurs än i resultaträkningen redovisas i posten Övrigt totalresultat. Aktier i koncernföretag värderas till valutakursen vid investeringstidpunkten.

Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål

För att upprätta redovisning måste ledningen i vissa fall använda sig av uppskattningar och bedömningar. Dessa baseras på tidigare erfarenheter och antaganden som anses vara rättvisande och rimliga. Dessa uppskattningar och bedömningar påverkar redovisade belopp i både balansräkningen och resultaträkningen liksom åtagandena utanför balansräkningen.

De viktigaste antagandena om framtiden och källor till osäkerhet som kan påverka de redovisade beloppen för tillgångar och skulder är relaterade till

- förvaltningsfastigheter
- onoterade värdepapper
- finansiella avtal respektive försäkringsavtal
- försäkringstekniska avsättningar
- pensioner
- tvister
- immateriella tillgångar.

Förvaltningsfastigheter

Vid beräkning av de kassaflöden som används vid värdering av fastigheter görs flera antaganden och bedömningar. De omfattar parametrar som hyres- och kostnadsutveckling, inflation, direktavkastningskrav och kalkylränta. En förändring i någon av dessa parametrar på grund av förändringar i vakansgrad, marknadsvillkor eller liknande påverkar de beräknade kassaflödena och därmed värdet på fastigheterna.

Onoterade värdepapper

Vid värdering av finansiella instrument som saknar noterade priser på en väl fungerande marknad måste vedertagna värderingsmodeller användas. Dessa bygger på såväl antaganden, om till exempel jämförbarhet, som uppskattningar och marknadsparametrar.

Finansiella avtal respektive försäkringsavtal

För att bestämma vad som anses vara ett finansiellt avtal respektive ett försäkringsavtal måste bolaget ta ställning till vad som anses vara en signifikant risk.

Försäkringstekniska avsättningar

Värderingen av de försäkringstekniska avsättningarna innehåller flera bedömningar och antaganden. Antaganden görs om bland annat dödlighet, sjuklighet och avgiftsuttag. De dödlighetsantaganden som tillämpas har sin

grund i en branschgemensam undersökning men anpassas till Skandia Liv utifrån bolagets erfarenheter. Avgiftsantaganden innebär en bedömning av framtida kostnadsutveckling samt framtida tillväxt på kapitalet och löptid. Dessa antaganden bygger på bolagets erfarenheter och påverkar i sin tur bedömningen av eventuellt nedskrivningsbehov av balansräkningens förutbetalda anskaffningskostnader.

Pensioner

Vid beräkning av Skandia Livs pensionsskuld, på koncernnivå enligt IAS 19, görs antaganden om främst löneutveckling, inflation och diskonteringsränta men även anställningstid och dödlighet. Den absolut viktigaste faktorn är diskonteringsräntan som baseras på statslåneräntor med motsvarande duration som pensionsskulden. Övriga antaganden sätts utifrån förväntad långsiktig utveckling.

Tvister

Inom ramen för den normala affärsverksamheten har Skandia Liv ett antal tvister. De flesta avser mindre belopp och bedöms inte väsentligt påverka bolagets finansiella ställning. I de fall det rör större belopp görs en bedömning av det sannolika ekonomiska utfallet och behovet av en eventuell avsättning.

Immateriella tillgångar

Den avskrivningstid som används på de aktiverade anskaffningskostnaderna för intern utvecklade eller inköpta system bygger på antaganden av nyttjandeperioden. Vid bedömningen av om en eventuell nedskrivning behöver göras, beräknas återvinningsvärdet på investeringen. Detta beräknas med hjälp av olika antaganden och bedömningar som till exempel marknadsförändringar och driftskostnader.

Placeringstillgångar

Placeringstillgångar utgörs av byggnader och mark, placeringar i koncernföretag och finansiella instrument. Dessa värderas, med undantag av placeringar i koncernföretag och en mindre portfölj av lån, till noterat eller beräknat verkligt värde. Köp och försäljning av värdepapper, derivat och valutor tas upp i, respektive bokförs bort från, balansräkningen per affärsdagen, det vill säga den dag affären genomförs. Motpartens fordran eller skuld redovisas mellan affärsdagen och likviddagen brutto under posten Övriga skulder eller Övriga fordringar. Om clearing sker via ett clearinginstitut redovisas posten netto. Köp och försäljning av byggnader och mark redovisas i balansräkningen på tillträdesdagen. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när de avtalsenliga rättigheterna till kassaflödena från den finansiella tillgången upphör eller om företaget överför i allt väsentligt samtliga de risker och fördelar som är förknippade med ägandet av den. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när de upphör, det vill säga när åtagandet upphör, makuleras eller förfaller. Finansiella tillgångar och skulder nettoredo visas i balansräkningen när det finns en legal rätt att reglera transaktioner och det finns en intention att erlagga likvid netto eller realisera tillgången och erlagga likvid för skulden samtidigt.

Byggnader och mark

Samtliga Skandia Livs fastigheter redovisas enligt IAS 40 - Förvaltningsfastigheter. Samtliga är klassificerade som förvaltningsfastigheter då de innehas för att inbringa hyresintäkter eller värdestegring eller en kombination av dessa. Fastigheterna värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Verkligt värde fastställs genom extern värdering. Värderingsföretagen använder sig av en kassaflödesbaserad modell kompletterad med en ortsprisanalys för att jämföra med liknande fastigheter som sålts under en relevant jämförelseperiod. Värdering sker normalt årligen och omfattar samtliga fastigheter. I de fall enstaka objekt behöver omvärderas under löpande år sker detta genom helt interna värderingar. Se vidare i not 16. Tillkommande utgifter läggs till det redovisade värdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelarna som är förknippade med tillgången kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer.

Placeringar i koncernföretag

Aktier i koncernföretag värderas till anskaffningsvärde. Om det verkliga värdet på balansdagen bedöms understiga anskaffningsvärdet skrivs tillgången ned. Nedskrivningen redovisas i resultaträkningen. Om värdet bedöms öka igen återförs nedskrivningen via resultaträkningen.

Finansiella instrument - klassificering

Skandia Liv har, i enlighet med IAS 39, Finansiella instrument: Redovisning och värdering, klassificerat sina finansiella instrument i fyra kategorier.

- Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen. I denna grupp ingår samtliga finansiella instrument på tillgångssidan utom en mindre portfölj av lån.
 - Finansiella skulder som värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Här återfinns derivat med negativa värden och återköpstransaktioner.
- För huvuddelen av tillgångarna har Skandia Liv initialt valt denna klassificering då kapitalförvaltningen utvärderas på basis av verkligt värde. Derivat klassificeras definitionsmässigt i underkategorin "innehav för handel" eftersom Skandia Liv inte har några säkringsinstrument.
- Lånefordringar och kundfordringar. I denna kategori ingår bland annat lån, kassa och fondlikvidfordringar som värderas till upplupet anskaffningsvärde.
 - Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde. Här återfinns övriga finansiella skulder, som fondlikvidskulder och leverantörsskulder.

Finansiella instrument - värdering

Vid värdering klassificeras varje innehav in i en av tre värderingsnivåer.

- Nivå 1 - noterade kurser på en aktiv marknad.
- Nivå 2 - beräknade värden som bygger på observerbara marknadsnoteringar.
- Nivå 3 - beräknade värden som bygger på antaganden och bedömningar samt, om det finns lämpliga sådana, observerbara marknadsnoteringar.

Med noterade priser på en aktiv marknad menar Skandia Liv att noterade priser finns lätt tillgängliga på en börs, hos en mäklare eller liknande och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande transaktioner på affärsmässiga villkor. Finns ingen aktiv marknad används olika värderingstekniker som i så stor utsträckning som möjligt bygger på observerbara marknadsnoteringar.

• Noterade aktier

Aktier redovisas vid anskaffningstillfället till köpeskilling minus transaktionskostnad, vilken kostnadsförs direkt. Därefter sker värdering till verkligt värde. Med verkligt värde avses försäljningsvärdet på balansdagen. För aktier noterade på en auktoriserad börs eller marknadsplats med en aktiv marknad beräknas försäljningsvärdet med senast noterad köpkurs eller om sådan saknas senast noterad betalkurs på balansdagen. Är marknaden inaktiv eller om noterad kurs saknas används olika värderingstekniker. Dessa bygger i så stor utsträckning som möjligt på observerbara kurser men även andra bedömningar och antaganden används.

• Onoterade aktier

Innehav i onoterade aktier sker via så kallade Private Equity-fonder. Värderingen görs av respektive förvaltare. Värdering av de underliggande portföljbolagen baseras på systematisk jämförelse med marknadsnoterade jämförbara bolag eller till ett värde baserat på en aktuell tredjeparts transaktion. I vissa fall är värderingarna baserade på diskonterade kassaflöden eller metoder baserade på andra icke observerbara data. Värderingen görs i enlighet med branschpraxis.

• Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Räntebärande värdepapper redovisas vid anskaffningstillfället till köpeskilling minus transaktionskostnad, vilken kostnadsförs direkt. Obligationer och räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde enligt senast noterad köpkurs eller om sådan saknas senast noterad betalkurs. I det fall papperet inte är noterat värderas det till en kurs som baseras på likartade noterade värdepapper samt/eller med hjälp av vedertagna värderingsmodeller som innebär att kassaflöden diskonteras med relevant marknadsränta.

• Alternativa placeringar

Alternativa placeringar består av investeringar i hedgefonder och andra fonder med inriktning på råvaror, infrastruktur och låneportföljer. Värdering sker till verkligt värde fastställt med hjälp av en vedertagen värderingsteknik och verifierat av tredje part.

- Innehav i råvarufonder och hedgefonder består till större del av noterade värdepapper och derivat och följer gängse värderingsprinciper för noterade innehav.
- Infrastrukturfonder värderas på samma sätt som onoterade aktier.
- Låneportföljer innehåller främst noterade banklån till stora och medelstora amerikanska och europeiska företag. Värdering av underliggande tillgångar sker huvudsakligen med observerbara marknadspriser.

• Derivat

Derivat redovisas vid anskaffningstidpunkten till verkligt värde, vilket motsvarar anskaffningsvärdet. Därefter värderas samtliga derivat till verkligt värde. Om värdet på derivatet är positivt upptas det i balansräkningen som en fordran och om värdet är negativt som en skuld. Derivatet värderas till noterade kurser eller noterade index. Affärerna sker inom ramen för aktuella riskmandat och används för att sänka den finansiella risken och/eller för att effektivisera förvaltningen.

• Återköpstransaktioner (repör) och värdepapperslån

Vid en äkta återköpstransaktion, en försäljning av ett räntebärande värdepapper med avtal om återköp till ett förutbestämt pris, fortsätter tillgången att upptas i balansräkningen och likviden upptas som skuld under posten Övriga skulder. Det sålda värdepapperet redovisas som ställd pant. Vid en omvänd återköpstransaktion, ett köp av ett räntebärande värdepapper med avtal om återförsäljning till ett förutbestämt pris, redovisas inte värdepapperet i balansräkningen. I stället redovisas den erlagda likviden i posten Övriga finansiella instrument. Resultatet av båda transaktionerna redovisas som ränta i posten Kapitalavkastning, intäkter eller kostnader. Vid värdepapperslån lånas räntebärande värdepapper eller aktier ut mot ersättning. Värdepapper som lånats ut redovisas även fortsättningsvis som en tillgång. Säkerhet ställs av låntagaren i form av andra värdepapper, och dessa anges till verkligt värde under ställda panter tillsammans med det verkliga värdet på de utlånade värdepapperen. Ersättningen för transaktionen redovisas som ränta i posten Kapitalavkastning, intäkter.

Orealiserade och realiserade värdeförändringar på placeringstillgångar

Värdeförändringar, såväl realiserade som orealiserade, redovisas över resultaträkningen. De ingår i årets resultat i posterna Kapitalavkastning, intäkter eller kostnader respektive Orealiserade vinster eller förluster på placeringstillgångar. Orealiserade vinster eller förluster är skillnaden mellan anskaffnings-

värde och verkligt värde. Orealiserade valutakursvinster och förluster ingår inte i orealiserat resultat utan redovisas netto som valutaresultat i posten Kapitalavkastning, intäkter eller Kapitalavkastning, kostnader. Med realiserat resultat avses skillnaden mellan erhållen försäljningslikvid och anskaffningsvärdet. Vid försäljning återläggs tidigare bokförda orealiserade värdeförändringar i resultaträkningen under orealiserade vinster respektive förluster.

Kapitalavkastning, intäkter

Posten Kapitalavkastning, intäkter avser avkastning på placeringstillgångar och omfattar hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar (inklusive utdelningar på aktier i koncern- och intresseföretag), räntintäkter, valutakursvinster (netto), återförda nedskrivningar och realisationsvinster (netto).

Kapitalavkastning, kostnader

Under Kapitalavkastning, kostnader redovisas kostnader för placeringstillgångar. Posten omfattar driftskostnader för byggnader och mark, räntekostnader, valutakursförluster (netto), nedskrivningar, realisationsförluster (netto) samt kapitalförvaltningskostnader inklusive kostnader för egen personal, lokaler med mera som kan hänföras till kapitalförvaltningen.

Orealiserade vinster på placeringstillgångar och Orealiserade förluster på placeringstillgångar

Här redovisas orealiserade värdeförändringar på placeringstillgångar vid värdering till verkligt värde. Resultatet redovisas netto för olika placeringstyper.

Försäkringsavtal och finansiella avtal

Skandia Liv utfärdar försäkringsavtal och finansiella avtal. Försäkringsavtal är avtal i vilka Skandia Liv åtar sig en betydande försäkringsrisk för försäkringstagaren genom att gå med på att kompensera försäkringstagaren eller annan förmånstagare om en förutbestämd försäkrad händelse skulle inträffa. Avtal som inte kan definieras som försäkringsavtal, eftersom de inte överför någon betydande försäkringsrisk från innehavaren till bolaget, klassificeras som finansiella avtal. Med obetydlig risk menas att den ersättning som betalas ut, om en försäkrad framtida händelse inträffar, inte överstiger den ersättning som betalas om händelsen inte inträffar med mer än 5 procent. Skandia Livs samtliga finansiella avtal innehåller en diskretionär del. Detta innebär att försäkringstagaren kan erhålla, som komplement till garanterade ersättningar, ytterligare ersättningar i form av återbäring. Detta gör att Skandia Liv redovisar även de finansiella avtalen enligt IFRS 4, Försäkringskontrakt. Inbäddade derivat som utgör en del av ett försäkringsavtal, och som i sig självt utgör ett försäkringsavtal, separeras ej från huvudavtalet. Därmed görs inte någon separat värdering av det inbäddade derivatet.

Preliminärt fördelade ej garanterade överskott, diskretionär del

De flesta av Skandia Livs avtal innehåller en diskretionär del. Det innebär att ett preliminärt beräknat överskott förs till varje försäkring. Det preliminärt fördelade överskottet är inte garanterat och kan därför minska. Överskottet används som riskkapital för att säkerställa att Skandia Liv kan fullgöra sina garanterade åtaganden. De upparbetade överskotten redovisas därför inte som skuld utan i konsolideringsfonden, som är en del av bolagets egna kapital.

Premieinkomst

För premiebetalningar tillämpas kontantprincipen. Kontantprincipen innebär att inbetalda premier intäktsförs när de inkommer oavsett vilken period de avser. Förskottsbetalda premier inkluderas där gällande avtal finns. Premierna redovisas som en intäkt i årets resultat men kommer samtidigt att ingå som ökning vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna.

Försäkringsersättningar

Garanterade ersättningar från finansiella avtal och försäkringsavtal redovisas som en kostnad i resultaträkningen samtidigt som den försäkringstekniska avsättningen i balansen minskar. Eventuella ytterligare ersättningar i form av tilldelat överskott tas direkt från konsolideringsfonden och belastar således inte årets resultat. Dessutom redovisas här förändring av Avsättning för oregrulerade skador.

Driftskostnader

Kostnader för finansiella avtal och försäkringsavtal redovisas som kostnader när de uppstår, med undantag för provisioner som är relaterade till nya avtal och förnyelse av befintliga avtal. Dessa aktiveras som förutbetalda anskaffningskostnader. Principerna för att periodisera anskaffningskostnader för försäkringsavtal är desamma som principerna för att periodisera anskaffningskostnaderna för finansiella avtal. Kostnader för skadereglering, det vill säga kostnader för fortsatt hantering av de avtal som är under utbetalning, redovisas under Utbetalda försäkringsersättningar.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Anskaffningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal och finansiella avtal aktiveras som Förutbetalda anskaffningskostnader i balansräkningen. De anskaffningskostnader som aktiveras utgörs främst av Skandia Livs rörliga, till nyförsäljningen relaterade, kostnader. Anskaffningskostnader skrivs av under tio år. Avskrivningsplanen speglar de avgiftsuttag på försäkringarna som ska täcka dessa kostnader. Hänsyn har då tagits till bland annat annullationer. Om det verkliga värdet på tillgången efter avskrivningar bedöms understiga det bokförda värdet skrivs tillgången ned. Nedskrivningen redovisas via resultaträkningen.

Värdering av försäkringstekniska avsättningar

• Livförsäkringsavsättning

Livförsäkringsavsättningar motsvarar kapitalvärdet av bolagets garanterade förpliktelser enligt löpande försäkringsavtal efter avdrag för kapitalvärdet av framtida avtalade premieinbetalningar. Avsättningarna beräknas enligt vedertagna aktuariella principer. Det innebär att avsättningarna nuvärdesberäknas och att beräkningarna bygger på antaganden om bland annat ränta, dödlighet, skatt och driftskostnader. Livförsäkringsavsättningar och oreglerade skador som avser tjänstepensioner värderas enligt EU:s tjänstepensionsdirektiv, vilket innebär att aktsamma, realistiska, antaganden ska användas. För övrig livförsäkring används betryggande antaganden, det vill säga antaganden som var för sig har en inbyggd säkerhetsmarginal. Vid värderingen har antagandet om diskonteringsränta störst påverkan. Valet av diskonteringsränta föreskrivs av Finansinspektionen i FFFS 2008:23. Föreskriften anger att marknadsräntor (räntekurvor) ska användas, vilket innebär att valet av ränta beror på försäkringarnas kassaflödesprofil, det vill säga när i tiden inbetalningar och utbetalningar från försäkringen förväntas. Från ränteantagandet för både tjänstepensioner och övriga pensioner har avdrag gjorts för avkastningsskatt och generella omkostnader. De dödlighetsantaganden som används vid värderingen är, från och med 2009, Skandia Livs egna antaganden. Dessa bygger på en analys av vårt eget försäkringsbestånd.

• **Förlustprövning:** På varje bokslutsdag utför Skandia Liv en förlustprövning av sina försäkringstekniska avsättningar för att säkerställa att det redovisade värdet på avsättningarna är tillräckligt högt upptaget med avseende på förväntade framtida kassaflöden. Avsättningens redovisade värde är värdet på avsättningen med avdrag för alla hänförliga immateriella tillgångar eller förutbetalda anskaffningskostnader. Då denna test utförs används de mest sannolika utfallen av beräknade framtida avtalade kassaflöden samt administrativa utgifter och skatt. Dessa kassaflöden diskonteras och jämförs med avsättningens redovisade värde. Alla underskott redovisas direkt i resultaträkningen. I koncernredovisningen har livförsäkringsavsättningarna för den danska verksamheten beräknats enligt det danska regelverket. Detta regelverk föreskriver mer realistiska antaganden än det svenska.

• Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador omfattar fyra olika avsättningar: avsättning för sjukräntor, fastställda skador, icke fastställda skador och en skadebehandlingsreserv.

- Avsättningen för sjukräntor motsvarar kapitalvärdet av bolagets förpliktelser gentemot försäkrad vid skada eller sjukdom.
- Avsättningen för fastställda skador är en avsättning för skador som är anmälda och godkända men ännu ej utbetalda.
- Avsättning för icke fastställda skador avser ännu inte anmälda skador och har gjorts utifrån Skandia Livs erfarenhet för respektive produkt.
- Skadebehandlingsreserven utgörs av en värdering av framtida kostnader för hantering av pågående sjukräntor.

Försäkringssättningen för konstaterade skador där utbetalningen förfallit till betalning men förmånstagaren inte kan lokaliseras skuldförs. Denna post redovisas under Övriga skulder i balansräkningen.

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar i koncernen redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar enligt plan. De består främst av förvärd eller egenutvecklad programvara som bedöms ha ett ekonomiskt värde under kommande år. Alla internt utarbetade immateriella tillgångar som avser egenutvecklad programvara redovisas endast om samtliga av följande villkor uppfylls:

- Det finns en identifierbar tillgång.
- Det är troligt att den tillgång som utarbetats kommer att generera framtida ekonomiska fördelar.
- Tillgångens anskaffningsvärde kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Avskrivningstiden bedöms utifrån förväntad nyttjandeperiod. Om indikationer finns på att värdet på tillgången är lägre än det bokförda värdet fastställs tillgångens återvinningsvärde. Om detta värde bedöms understiga det bokförda värdet redovisas tillgången till det lägre värdet. Nedskrivningen redovisas i resultaträkningen. Om återvinningsvärdet vid en senare bedömning har ökat återförs nedskrivning via resultaträkningen. De utgifter för förvärv eller utveckling som redovisas som tillgång enligt ovan redovisas som driftskostnader i moderbolagets resultaträkning.

Andra avsättningar

Andra avsättningar redovisas i balansräkningen när Skandia Liv har en förpliktelse, legal eller informell, på grund av en händelse som har inträffat och när det är troligt att någon form av ekonomisk kompensation kommer att utgå för att reglera förpliktelsen och det beloppet kan uppskattas tillförlitligt. Om tidpunkten för den eventuella ekonomiska kompensationen är känd och överstiger ett år diskonteras beloppet.

Leasing

Huruvida ett leasingavtal är finansiellt eller inte beror på transaktionens innebörd snarare än på avtalsformen. Ett leasingavtal klassificeras som finansiell leasing om det i allt väsentligt överför de risker och fördelar som följer med ägande. All annan leasing klassificeras som operationell leasing. Leasingavgiften redovisas fördelad på hyresintäkter och amortering av leasingfordran. Övriga avtal är operationella leasingavtal med tyngdpunkt på hyresavtal.

Pensioner

Moderbolaget:

I moderbolaget finns både avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsplaner. För dessa betalar moderbolaget premier vilka redovisas som en driftskostnad. De förmånsbestämda pensionerna följer Tryggandelagen. Avsättningarna för pensionsåtaganden för vår egen personal beräknas på samma sätt som och redovisas tillsammans med företagets övriga åtaganden för utställda livförsäkringsavtal.

Koncernen:

För de förmånsbestämda planerna för vår egen personal fastställs kostnaden för pensionsförpliktelsen och pensionskostnaden med den så kallade Projected Unit Credit Method, och aktuariella beräkningar utförs årligen. Pensionskulden redovisas i balansräkningen. Metoden innebär i korthet en mer linjär kostnadsfördelning mellan tiden för anslutning till planen och pensionsåldern. Då det finns försäkringstekniska avsättningar även för de förmånsbestämda pensionsplanerna i moderbolaget flyttas dessa i koncernen och blir en del av den kalkylerade pensionskulden. Se även not 39. De avgiftsbestämda pensionsplanerna redovisas på samma sätt som i moderbolaget.

Obeskattade reserver

Dessa består i de olika bolagen främst av avsättningar till periodiseringsfond, vilken används för att skjuta upp beskattningsbara vinster till en senare tidpunkt och därmed eventuellt kunna kvitta dem mot framtida underskott. I koncernbalansräkningen uppdelas dotterbolagens och moderbolagets obeskattade reserver i uppskjuten skatt och eget kapital.

Skatt

Avkastningsskatt

I Sverige betalar livförsäkringsbolag en avkastningsskatt. Detta är inte en resultatsskatt utan baseras på en beräknad avkastning på de nettotillgångar som avser våra sparprodukter. Kostnaden beräknas varje år och redovisas som en skattekostnad.

Inkomstskatt

För en mindre andel av Skandia Livs produkter, så kallade riskprodukter som till exempel sjukförsäkring, och i våra dotterbolag beräknas en inkomstskatt på resultatet. Inkomstskatt utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt och redovisas över resultatet. Aktuell skatt beräknas individuellt för varje företag i koncernen. Aktuell skatt inkluderar också icke avdragsgill kupongskatt på utdelningsintäkter. Bolagsskatten i Sverige är 26,3 procent av årets skattepliktiga resultat.

Uppskjuten skatt

Avsättning för uppskjuten skatt avser temporära skillnader som finns mellan redovisat resultat och skattemässigt resultat. Dessa inkluderar till exempel orealiserat resultat på placeringstillgångar, skattemässiga avskrivningar på fastigheter samt övriga obeskattade reserver såsom periodiseringsfond. Uppskjutna skattefordringar redovisas bara om det är sannolikt att dessa kommer att medföra lägre skattebetalningar inom en snar framtid. Uppskjutna skatteskulder eller fordringar diskonteras inte. Uppskjuten skatt debiteras eller krediteras i resultaträkningen, förutom i de fall då den är hänförlig till poster som debiteras eller krediteras direkt mot eget kapital, då även skatteeffekten redovisas mot eget kapital.

Resultat dotterbolag

De dotterbolag som ej bedriver försäkringsrörelse och inte heller innehåser som en del i kapitalförvaltningen redovisas under Resultat övriga rörelsedrivande enheter.

Koncernbidrag och aktieägartillskott i juridiska personer

Aktieägartillskott förs direkt mot eget kapital hos mottagaren och aktiveras i aktier och andelar hos givaren. Koncernbidrag redovisas enligt ekonomisk innebörd. Det innebär att koncernbidrag som lämnats och erhållits i syfte att minimera koncernens totala skatt redovisas direkt mot balanserade vinstmedel efter avdrag för dess aktuella skatteeffekt.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det fördelas på löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet. Eftersom kassaflöden i försäkringsverksamheten påverkar kassaflödet från placeringsverksamheten starkt redovisas båda under den löpande verksamheten. Investeringsverksamheten och finansieringsverksamheten är i princip obefintliga. Som likvida medel redovisas bara banktillgodohavanden.

2 Risker och riskhantering

Verksamheten i ett livförsäkringsbolag bygger på ett aktivt risktagande. Genom ett kontrollerat och affärsmässigt risktagande skapar bolaget värden för försäkringstagarna i form av försäkringskydd och en god och säker avkastning på sparandet som är knutet till traditionell livförsäkring. Risktagandet kan ge upphov till förluster från tid till annan för enstaka försäkringsprodukter och vissa placeringar. Det är fullt naturligt, men förlusterna får inte bli så stora att bolaget inte kan ge en god långsiktig avkastning, och bolaget måste vid alla tidpunkter kunna infria sina åtaganden mot försäkringstagarna. Riskerna måste hanteras på olika sätt beroende på följande faktorer:

- **Tidsperspektivet:** Solvensrisk mäts och hanteras på kort sikt, medan lönsamhetsriskerna är långsiktiga till sin natur eftersom de är knutna till avtal med lång löptid.

- **Påverkansmöjligheter:** Risker knutna till omvärlden kan ofta bara hanteras genom förändringar i exponeringen, medan risker i den egna verksamheten kan påverkas direkt.
- **Mätbarhet:** Objektivt observerbara risker som finansiella risker i ena änden av spektret och framtida intäktsrisker som strategiska risker och ryktesrisker i den andra.

Principer för mätning av risk i Skandia Liv

Allmänt om mätning av risk

Alla former av risk måste mätas, och då helst på ett sätt som gör det möjligt att jämföra olika risker. Ett vanligt sätt är att beräkna känsligheten för en viss bestämd förändring av en riskfaktor, till exempel hur mycket resultatet påverkas av 1 procent förändring i alla aktiepriser, eller 5 procent högre dödlighet. Denna typ av mått brister just i att känsligheterna inte är jämförbara eftersom sannolikheterna för händelserna inte nödvändigtvis är desamma.

Ett annat vanligt, och mer användbart, sätt att mäta risk är med hjälp av Value at Risk. Detta mått anger hur mycket resultatet, eller värdet på bolaget, påverkas av en förändring med en viss given sannolikhet (egentligen konfidensnivå). Genom att använda samma sannolikhet för alla riskfaktorer blir det möjligt att jämföra riskerna. En annan fördel med denna typ av mått är att det kan tolkas som ett mått på hur mycket kapital som krävs för att balansera, eller absorbera, förluster givet en viss sannolikhetsnivå. Risk mätt på detta sätt är därför ekvivalent med riskkapital, och i det följande används därför risk och kapitalkrav som synonyma begrepp.

Det är också önskvärt att kunna aggregera risker, beräkna den totala risken, för flera riskfaktorer, eller rentav alla riskfaktorer, det vill säga bolagets totala risk. Det är i allmänhet inte möjligt att bara addera kapitalkraven för olika risker då det innebär ett antagande om att en förändring i en riskfaktor alltid sammanfaller med en lika stor förändring i de andra riskfaktorerna. I verkligheten är sambandet, eller korrelationen, svagare eller rent av obefintligt. Det innebär att ett givet kapital kan användas för att täcka flera riskfaktorer, vilket ofta kallas diversifiering.

Riskmätning i Skandia Liv

Skandia Liv mäter de flesta risker, de som låter sig kvantifieras på ett meningsfullt sätt, i termer av kapitalkrav. Många av de kvantifierbara riskerna mäts på olika lång tid beroende på sammanhanget. I ett solvensriskperspektiv mäts risker med en tidshorisont om 1 år med en konfidensnivå på 99,5 procent. Det innebär att sannolikheten att förlusten ska bli större än kapitalkravet är 0,5 procent på ett år, vilket också kan uttryckas som att förluster av denna storleksordning kan inträffa en gång på 200 år (1 år dividerat med 0,5 procent). Lönsamhetsrisker mäts i ett längre tidsperspektiv. Det är inte möjligt att redovisa mer i detalj hur dessa risker beräknas då detta är att betrakta som affärshemligheter. Alla kvantitativa uppgifter i den fortsatta redovisningen avser således risker i ett solvensriskperspektiv. Det är också det mest relevanta riskmättet ur kundernas synvinkel eftersom det har direkt bäring på Skandia Livs förmåga att infria sina åtaganden.

Finansinspektionens trafikjussystem

Syftet med Finansinspektionens trafikjussystem är att mäta solvensrisken i försäkringsbolagen. Systemet utgår från en bestämd uppsättning riskfaktorer, och för var och en av dessa beräknas ett kapitalkrav utifrån ett riskexponeringsmått och ett känslighetsmått som ska motsvara en händelse som inträffar högst en gång per 200 år. Riskfaktorerna omfattar för närvarande de flesta former av finansiell risk och försäkringsrisk. Det senare är ett samlingsnamn på risker knutna direkt eller indirekt till försäkringskontrakten. Systemet inkluderar dock inte operationella risker.

Trafikjussystemet har det uttalade syftet att det ska uppmuntra diversifiering, vilket kommer till uttryck i att det utgår från att många av riskerna antas vara oberoende av varandra så att det samlade kapitalkravet väsentligt understiger summan av de enskilda kapitalkraven. Samtidigt beaktas dock det faktum att den svenska kapitalmarknaden är väl integrerad med omvärlden, varför diversifieringseffekten mellan svenska och utländska värdepapper är väsentligt mindre än mellan andra tillgångsslag.

Skandia Livs interna modell

Det förhållandet att trafikjussystemet är ofullständigt och mäter risk på ett schablonartat sätt har gjort det nödvändigt för Skandia Liv att utarbeta en egen modell för den interna riskstyrningen. Den utgår i princip från samma riskfaktorer som trafikjussystemet men har utökats med en uppsättning riskfaktorer för operationell risk. Den interna modellen tillämpar också mer "stränga" antaganden vad gäller samvariationen mellan olika riskfaktorer så att diversifieringseffekterna blir mindre. Till detta kommer att Skandia Liv har en mer "sträng" värdering av åtagandena, beräkningen inkluderar en "marknadsvärderingsmarginal" i enlighet med de principer som kan förväntas komma att tillämpas i det nya europeiska solvensregelverket (Solvens II).

Den interna modellen är dock ännu behäftad med så mycket osäkerhet att resultaten inte redovisas offentligt i detalj. Vad som redovisas är beräkningar enligt trafikjussystemet och en "säkerhetsmarginal" som utgör ett samlat mått på alla avvikelser från trafikjussystemet.

Principer för styrning och uppföljning av risk i Skandia Liv Solvensrisk

Det är självklart viktigt att hantera alla enskilda risker, men i slutändan är det ändå den totala risken för bolaget som är avgörande för att bolaget ska kunna infria sina åtaganden mot försäkringstagarna. Den risken kallas solvensrisk. Skandia Livs styrelse har fastslagit att solvensrisken får vara högst 0,5 procent, vilket också är den risknivå som Finansinspektionen tillämpar för bestämning av kapitalkrav i sitt så kallade trafikjussystem. Denna nivå blir också bestämmande för hur kapitalkraven ska beräknas för alla enskilda riskfaktorer.

Detta är fastslaget i den solvensriskpolicy som styrelsen beslutar om. Där framgår det också att solvensrisken styrs genom att riskmandatet för kapitalförvaltningen anpassas med utgångspunkt från värdet på tillgångar och åtaganden liksom kapitalkraven för försäkringsrisker och operationella

Kapitalkrav – försäkringsrisker

Riskfaktor	Riskexponering		Känslighetsfaktor	Kapitalkrav		
	2009	2008		2009	2008	Förändring 1 år
Dödlighetsrisk	155 388	169 852	2,58 standardavvikelser på kostnaden för dödlighetsutfall och förändring i ettårig döds sannolikhet med +/- 20 %	2 349	3 661	-1 312
Sjuk- och olycksfallsrisk	6 909	6 429	Ändringar i ett antal tillämpade antaganden i avvecklingsfunktion vilka medför ökade kostnader för bolaget	2 455	2 472	-17
Annulationsrisk	134 720	135 495	20 % av eventuella underskott i flytt- och återköpbara försäkringar, 20 % av förutbetalda anskaffningskostnader, 0,15 % av försäkringskapitalet för flytt- och återköpbara försäkringar	425	471	-46
Driftskostnadsrisk	902	1 011	Årliga fasta kostnader +10 %	90	101	-11
Summa kapitalkrav				5 319	6 705	-1 386
Diversifieringseffekt				-1 639	-1 868	229
Kapitalkrav netto				3 680	4 837	- 1 157

Kapitalkrav – finansiella risker

Riskfaktor	Riskexponering		Känslighetsfaktor	Kapitalkrav		
	2009	2008		2009	2008	Förändring 1 år
Ränterisk åtaganden	163 142	187 294	Parallellflyttning av räntekurva enligt:	19 431	15 812	3 619
Ränterisk tillgångar	132 428	139 941	Nominell SEK +/-30 % av 10-årig riskfri ränta	-8 393	-6 405	-1 988
Diversifieringseffekt			Real SEK +/-30 % av längsta riskfri ränta	1 159	1 209	-50
Ränterisk netto			Nominell euro +/-25 % av 10-årig riskfri ränta	12 197	10 616	1 581
Aktieprisrisk	126 166	96 480	Övriga utländska +/-30 % av 10-årig riskfri ränta	51 420	35 052	16 368
Fastighetsprisrisk	27 776	27 523	Svenska aktier -40 % Utländska aktier -37 %	9 722	9 633	89
Kreditrisk	86 302	73 498	Tillgångar givet förändring i ränteskillnad mellan tillgången och riskfri ränta. Ränteskillnaden ökas med max 100 %; 25 baspunkter)	1 787	4 322	-2 535
Valutarisk	-8 982	256	+/-10 %	898	26	872
Summa kapitalkrav				76 024	59 649	16 375
Diversifieringseffekt				-22 254	-21 534	-720
Kapitalkrav netto				53 770	38 115	15 655

risker. Riskutnyttjandet bestäms av kapitalkravet för finansiella risker, både på tillgångs- och skuldsidan. Om riskutnyttjandet skulle komma att överstiga riskmandatet måste kapitalförvaltningen ändra sammansättningen på tillgångssidan så att de finansiella riskerna reduceras i erforderlig utsträckning.

Lönsamhetsrisker

Det är naturligtvis inte tillräckligt att styra riskerna enbart utifrån ett solvensperspektiv, det är också nödvändigt att säkerställa att risktagandet i både försäkringsverksamheten och kapitalförvaltningen ger en rimlig avkastning, det vill säga en tillfredsställande lönsamhet. Styrning och uppföljning av risker i ett lönsamhetsperspektiv sker dels på övergripande bolagsnivå, dels på verksamhetsnivå för de två huvudverksamheterna: försäkrings- eller produktverksamheten och kapitalförvaltningen. De senare beskrivs mer ingående längre fram.

- Den övergripande styrningen består av principer och regler för bland annat produktutformning
- prissättning av produkter i allmänhet, och av risker i synnerhet
- ramar för kapitalförvaltningen som beaktar riskerna i bolagets åtaganden och kundernas förväntningar på framtida avkastning.

Dessa principer är kodifierade i olika policyer som beslutas av styrelsen.

Modellerna för principerna tas fram med hjälp av en stokastisk simuleringsmodell som gör det möjligt att utforma principerna på ett konsistent sätt och säkerställa att de håller under de flesta tänkbara förhållanden.

Operationella risker

Operationella risker omfattar flera olika typer av risk:

- process- och säkerhetsrisker (innefattande bland annat IT-säkerhet)
- kontinuitetsrisker (avbrottsrisker som drabbar många eller alla kunder)
- compliancerisker (bristfällig regelefterlevnad) och ryktesrisker.

Distinktionerna speglar det faktum att de mäts och hanteras på olika sätt. Process- och säkerhetsriskerna mäts i både ett solvens- och ett lönsamhetsperspektiv. Det gäller också kontinuitetsriskerna, men de kan också påverka framtida intäkter och lönsamhet mer eller mindre allvarligt. Ryktesrisker påverkar också, per definition, framtida lönsamhet. De påverkar emellertid inte den kortsiktiga lönsamheten, och därmed beaktas de inte i ett solvensriskperspektiv. Det förhållandet att de är mycket svåra att kvantifiera gör att de inte heller beaktas i ett lönsamhetsperspektiv. Det betyder inte att de negligeras, utan de beaktas genom olika förebyggande åtgärder.

Compliancerisker kan ses som en form av ryktesrisk, det handlar om att upprätthålla förtroendet hos lagstiftaren och tillsynsmyndigheten, och de hanteras därför på ett likartat sätt.

Strategiska risker

De strategiska riskerna mäts, till skillnad från de löpande affärsriskerna (försäkringsrisker och finansiella risker) bara i ett lönsamhetsperspektiv. De skiljer sig visserligen inte åt vad gäller tidsperspektivet, och kanske inte heller vad gäller påverkansmöjligheterna. Däremot skiljer de sig åt väsentligt vad gäller riskhanteringen. De löpande affärsriskerna kan hanteras genom förändringar i försäkringsavtal och investeringsportfölj, medan de strategiska riskerna oftast bara kan hanteras genom större förändringar i verksamheten. Detta gör att de strategiska riskerna i princip är mycket större.

Alla strategiska risker mäts och hanteras inom ramen för bolagets affärsplanering som styrelsen deltar aktivt i och även beslutar om.

Organisation

Styrelsen beslutar om alla riktlinjer som styr bolagets risktagande, liksom om formerna och frekvensen för rapporteringen. Styrelsen har också en aktiv roll i riskhanteringen genom att den i placeringsutskottet beslutar om den övergripande tillgångsallokeringen. Vd utdärmer mer detaljerade policyer och instruktioner för den operativa hanteringen.

Enheten för Riskstyrning och riskkontroll har ett samlat ansvar för styrning och uppföljning av alla risker. Den tar fram principer, metoder och verktyg för styrning och uppföljning och utformar förslag till riktlinjer och policyer för styrelsens och vd:s räkning. Enhetens verksamhet leds av Chief Risk Officer tillika Chefsaktuarie. Compliance Officer har ansvar för kontrollen av regel efterlevnad.

Affärsenheten och kapitalförvaltningen svarar för den löpande hanteringen av de affärsmässiga riskerna inom ramen för de policyer och regler som styrelsen och vd fastställt. De operationella riskerna hanteras på alla enheter i samråd med olika riskspecialister. Samverkan sker inom ramen för en riskkommitté.

Risker och riskhantering - Försäkringsrisker

Försäkringsverksamheten

Bolaget bedriver både tjänstepensions- och livförsäkringsverksamhet liksom ren riskförsäkringsverksamhet, det vill säga sjuk- och olycksfallsförsäkring. Omfattningen av de olika riskerna framgår av tabellen om försäkringsrisker på sidan 46.

Riskfaktorer

Riskerna i försäkringsverksamheten, i både ett lönsamhets- och ett solvensperspektiv, består av oförväntade förändringar i de faktorer som bestämmer kostnaderna för försäkringskontrakten:

- **Finansiella faktorer**, främst räntenivån på olika löptider beroende på att åtagandena sträcker sig över lång tid. Åtagandena består av både utbetalningar till kunder och framtida drifts- och skattekostnader. Ränterisken redovisas nedan under rubriken finansiella risker tillsammans med placeringsriskerna.

- **Biometrisk och demografiska faktorer**, som dödsfall och sjuklighet, påverkar storleken på åtagandena.
- **Kundrelaterade faktorer**, som annullationer och olika ändringar av kontrakt som påverkar åtagandena. Annullationer (återköp, flytt och uteblivna premier) kan ge upphov till förluster i de fall som bolaget haft kostnader för kunden som man ännu inte fått ersättning för.
- **Driftskostnadsfaktorer**, såväl långsiktig kostnadsnivå som mer tillfälliga variationer, det vill säga operationella risker.

Till detta kommer så kallad modellrisk som är ett samlingsnamn på alla risker som är förbundna med systematiska felaktiga antaganden, i uppskattning av såväl förväntade som oförväntade värden. De förväntade värdena ("best estimates") bestämmer storleken på åtagandena, och därför kallas denna modellrisk ibland för reservsättningsrisk.

Genom storleken på Skandia Livs försäkringstagarkollektiv och Skandia Livs breda produktsortiment är koncentrationsrisker inom försäkringsriskerna generellt av mindre betydelse. Det betyder att inverkan av en händelse hos en enskild försäkringstagare i regel är hanterbar även om engagemanget är stort med svenska mått mätt. Dessutom återförsäkras de största individuella exponeringarna inom både dödsfallsförsäkring och sjukförsäkring. Då Skandia Livs verksamhet i huvudsak bedrivs i Sverige är dock försäkringsriskerna koncentrerade geografiskt. Detta medför att till exempel en plötslig och väsentligt ökad livslängd eller en ökad sjuklighet i den svenska populationen i sin helhet är svåra risker att hantera för Skandia Liv. Risken för ökad livslängd är därför ägnad särskild uppmärksamhet vid till exempel produktutveckling och mätning av risk, för att undvika överraskningar och upptäcka eventuella problem i god tid. Ökad sjuklighet kan uppkomma plötsligt till följd av politiska beslut kring reglerna för sjukvårdsförsäkringsområdet och aktivt anpassa produkterna till nya förutsättningar. Epidemier kan leda till ökad både dödlighet och sjuklighet och är den risk som Skandia Liv endast kan hantera genom en klok produktutformning. Katastrofrisker, till exempel en större flyg- eller tågolycka, är en annan form av koncentrationsrisk. Skandia Liv hanterar katastrofrisker med hjälp av en återförsäkringslösning.

Riskhantering

Storleken på försäkringsriskerna är naturligtvis beroende av hur produkterna är utformade i form av försäkringsvillkor, inkluderande garantiåtaganden. När de väl är satta styrs riskerna av kundernas efterfrågan på olika produkter, vilket egentligen bara kan påverkas via prissättningen, det vill säga hur premier och avgifter bestäms. Prissättningen utgör således ett viktigt instrument för att hantera riskerna. Bolaget tillämpar en prissättning som bygger på att alla produkter ska bära sina egna riskkostnader, som beräknas utifrån det kapital som krävs för att täcka ej säkringsbara risker.

Bolaget har också möjlighet att reducera vissa av riskerna genom återförsäkring. Skandia Liv använder sig av denna möjlighet i mycket begränsad utsträckning, i princip bara för så kallade katastrofrisker. Det bottnar i att bolaget har en mycket stor portfölj av försäkringskontrakt där riskerna i stor utsträckning tar ut varandra (pools), vilket också avspeglar sig i att det krävs ett relativt sett litet kapital för att täcka dödsfallsrisker (oförväntade), som framgår av en tabell på föregående sida.

Riskexponering, risk och riskkapital

Riskerna uttrycks i termer av riskkapital för varje riskfaktor. Kapitalet beräknas i enlighet med de principer som Finansinspektionen tillämpar i sitt trafikljussystem. Lite förenklat uttryckt kan kapitalkravet sägas utgöra produkten mellan aktuell riskexponering och en känslighetsfaktor som speglar storleken på en tänkt förändring i den underliggande exponeringen. Storleken på denna förändring är satt så att den utgör den största tänkbara negativa förändringen, det kan bara bli värre med 0,5 procent sannolikhet. Kapitalet uttrycker således största tänkbara förlust under mycket ogynnsamma förhållanden.

Tabellen på föregående sida utvisar aktuella riskexponeringar, känslighetsfaktorer och kapitalkrav för de icke-finansiella riskfaktorer som ingår i Finansinspektionens trafikljussystem. Skandia Liv räknar internt med ytterligare riskfaktorer, vilka inte säredovisas utan anges tillsammans med andra interna korrigeringar i en samlad post (se säkerhetsmarginal under avsnittet solvensrisk nedan).

Diversifieringseffekten uttrycker det förhållandet att riskerna ej antas vara helt korrelerade, det vill säga ej samvariera fullt ut. Den effekten beräknas också i enlighet med Finansinspektionens trafikljussystem. För en närmare beskrivning av detta liksom känslighetsfaktorerna hänvisas till Finansinspektionens webbplats (fi.se).

Risker och riskhantering - Finansiella risker

Riskfaktorer

Lönsamhetsriskerna i kapitalförvaltningen är i huvudsak knutna till placeringarna, varför de i detta sammanhang betraktas som synonyma med placeringsriskerna. I ett solvensriskperspektiv är det nödvändigt att också beakta de finansiella riskerna förbundna med försäkringsåtagandena, främst ränterisker. Placeringsriskerna delas upp i följande riskfaktorer:

- marknadsrisker, inklusive aktie-, fastighets- och råvaruprisrisker, valuta- och ränterisker samt hedgefondrisker
- kreditrisker, inklusive motpartsrisker
- likviditetsrisker.

Skandia Livs placeringar görs i olika typer av instrument, i olika valutor och med stor geografisk spridning. Detta gör att koncentrationsriskerna är minimala, se diagrammen på sidorna 23-24.

Riskhantering

Placeringsriskerna hanteras med utgångspunkt från målet att långsiktigt maximera avkastningen givet:

- en ram som speglar riskerna i bolagets åtaganden och risken för att kundernas avkastningsförväntningar inte kan uppfyllas
- ett riskmandat som begränsar den maximala risk som kapitalförvaltningen får ta i varje ögonblick med hänsyn till storleken på det tillgängliga riskkapitalet.

Dessa principer är fastslagna i bolagets placeringsriktlinjer, som styrelsen beslutar om. Det är också styrelsen som beslutar om ramen som reglerar utrymmet för den operativa tillgångsförvaltningen. Riskmandatet beslutas också indirekt av styrelsen genom att den beslutar om bolagets solvensriskenivå som styr storleken på kapitalkraven för såväl finansiella risker som andra risker.

För att uppnå dessa mål är det nödvändigt att ha en väl diversifierad placeringsportfölj som också ger en rimlig matchning av ränteriskerna i bolagets åtaganden. Skandia Livs tillgångsportfölj innehåller således en stor andel räntebärande tillgångar men också ett stort antal andra tillgångsslag, som aktier, fastigheter, råvaror med mera. Aktieportföljen är i sin tur uppdelad på olika länder och sektorer, vilket ger ytterligare diversifiering.

Risikexponering, risk och riskkapital

Även de finansiella riskerna beräknas utifrån Finansinspektionens trafikljussystem på det sätt som beskrevs tidigare. Risikexponeringar, känslighetsfaktorer och kapitalkrav för alla riskfaktorer liksom diversifieringseffekten mellan dem framgår av tabell på sidan 46. Det är värt att notera att Skandia Liv i sina interna beräkningar använder sig av andra (och mer "stränga") antaganden om korrelationerna. Det avspeglas i den säkerhetsmarginal som redovisas under avsnittet solvensrisk nedan.

Som framgår av tabellen utgör aktieprisrisken den största enskilda riskfaktorn i Skandia Liv. Det bör noteras att aktieprisrisken för utländska aktier inkluderar valutakursrisken på dessa tillgångar eftersom aktiepriserna tenderar att anpassa sig till valutakursförändringarna på lite längre sikt. Det förhållandet att trafikljussystemet inte har råvarurisker som en särskild riskfaktor gör det nödvändigt att betrakta dessa risker som aktieprisrisker. Av samma skäl beräknas hedgefondrisker utifrån de underliggande värdena i fonderna, främst aktier. Det är också värt att notera att diversifieringseffekten, det vill säga vinsten av att sprida tillgångarna till olika tillgångsslag vars risker kan antas vara i någon mån oberoende av varandra, är förhållandevis stor. Det framgår också att de finansiella riskerna totalt sett ökat men att den inbördes fördelningen inte förändrats nämnvärt. Detta är ett uttryck för att portföljen växt utan några större förändringar i sammansättningen under året.

Likviditetsrisk

Ett livförsäkringsbolag har mycket långa åtaganden. Som framgår av tabellen nedan har cirka 70 procent av Skandia Livs åtaganden en löptid överstigande fem år. Enligt Skandia Livs placeringspolicy ska likviditetsreserver av tillräcklig omfattning finnas omedelbart tillgängliga. Lägst 10 procent av placeringstillgångarna ska placeras i likvida korta räntebärande placeringar eller statsobligationer. Därutöver ska likviditeten i placeringstillgångarna vara tillfredsställande god och innehålla minst 50 procent likvida värdepapper.

Livförsäkringsavsättningar fördelat på olika löptider

Totalt MSEK	Inom 1 år	1-5 år	5-15 år	över 15 år
163 266	7,5 %	26,0 %	37,5 %	29,0 %

Kreditrisk

Exponering ska huvudsakligen omfatta motparter och emittenter med hög kreditvärdighet, och den sammantagna kreditrisken ska vara låg. Kreditrisk får bara avse emittenter och motparter inom OECD-området. För att bedöma graden av kreditvärdighet hos emittenter och motparter tillämpas ratingklassificering.

Kreditexponering 2009, MSEK	Räntebärande värdepapper	Valutaderivat	Räntederivat	Råvaruderivat
Rating AAA/aaa	119 326	-	-24	-
Rating AA/aa	2 769	219	144	354
Rating A/a	3 518	179	14	213
Rating BBB/bbb	1 284	-	-	-
Rating BB/bb eller lägre	3 435	-	-	-

Risker och riskhantering - Operationella risker

Risikfaktorer

Finansinspektionens trafikljussystem beaktar inte operationella risker. Skandia Liv har emellertid tagit fram en enkel modell som används i de interna beräkningarna. Den omfattar process-, säkerhets- och kontinuitetsrisker och bygger på följande riskfaktorer:

- kund
- kapitalförvaltning
- personal
- system
- fysisk säkerhet
- brott

Var och en av dessa består i sin tur av 3-6 "basriskfaktorer".

Riskhantering

Operationella risker kan i princip bara hanteras genom förebyggande åtgärder och beredskapsplanering. För vissa typer av operationell risk är det också möjligt att reducera konsekvenserna genom försäkring, till exempel ansvarsförsäkring. Skandia Liv gör årligen en genomgång av alla operationella risker på alla enheter, vilket leder fram till åtgärdsplaner vars införande är föremål för löpande bevakning. Skandia Liv inför för närvarande ett system för hantering av alla risker, inklusive förlustdatabaser med egna och externa data. Detta gör vi för att skapa förutsättningar för att använda en intern modell för operativa risker i Solvens II.

Risikexponering, risk och kapitalkrav

Beräkningarna är ännu så länge mycket preliminära och bygger på interna analyser som kalibrerats utifrån de risknivåer och korrelationer som redovisats för banker inom ramen för Basel II. Det förhållandet att beräkningarna är preliminära utgör skälet till att de inte särredovisas utan bara avspeglas i den säkerhetsmarginal som redovisas nedan under avsnittet solvensrisk.

Solvensrisk - Moderbolaget

Solvensrisken kan ses som ett mått på bolagets totala ekonomiska risk. Den beräknas genom att det samlade kapitalkravet för försäkringsrisker och finansiella risker dras från nettovärdet av tillgångar och skulder. Om överskottet är positivt är solvensrisken mindre än 0,5 procent, den nivå som använts vid beräkningen av kapitalkraven. Omvänt om överskottet är negativt, då är risken större än 0,5 procent. Det är inte möjligt att beräkna en exakt nivå för den faktiska solvensrisken eftersom det förutsätter att överskottet kan fördelas på ett entydigt sätt mellan olika riskfaktorer.

Av tabellen nedan framgår det att överskottet enligt Skandia Livs interna modell uppgår till cirka 36 miljarder SEK vid utgången av 2009, vilket innebär att solvensrisken understiger 0,5 procent. Enligt Skandia Livs solvensriskpolicy finns det möjlighet att tillfälligt avvika från den föreskrivna risknivån. En plan har tagits fram för hur underskottet enligt den interna modellen ska hanteras. Eftersom den interna modellen innehåller en säkerhetsmarginal om 26 miljarder SEK uppgår överskottet enligt Finansinspektionens trafikljussystem till drygt 62 miljarder SEK vid utgången av 2009. Skillnaden mellan de två beräkningarna, säkerhetsmarginalen, beror på tre saker:

1. Skandia Liv värderar skulden på ett annat sätt, den inkluderar också ett riskstillägg i enlighet med de principer som diskuteras i arbetet med Solvens II.
2. Skandia Liv räknar också med kapitalkrav för operationella risker.
3. Skandia Liv mäter försäkringsrisker och finansiella risker på ett annat sätt som ger upphov till större kapitalkrav.

Kapitalkrav och solvensrisk, Moderbolaget

	2009	2008	Förändring 1 år
Tillgångar	291 114	265 418	25 696
Försäkringstekniska avsättningar ¹⁾	-163 142	-187 294	24 152
Övriga skulder	-12 335	-14 617	2 282
Eget kapital	115 637	63 507	52 130
Kapitalkrav finansiella risker	-53 770	-38 117	-15 653
Kapitalkrav försäkringsrisker	-3 680	-4 839	1 159
Diversifieringseffekt	3 555	4 533	-978
Justering från intern modell	-25 792	-26 978	1 186
Överskott/underskott	35 950	-1 894	37 844

¹⁾ Marknadsvärderad.

Solvensrisk - Danmark

Alla de tidigare redovisade siffrorna avser moderbolaget. Det är inte möjligt att redovisa riskerna i det danska dotterbolaget, Skandia Liv A/S, i exakt samma format eftersom det danska solvensregelverket är annorlunda utformat. Nedan redovisas en förenklad sammanställning.

Kapitalkrav och solvensrisk, Skandia Liv A/S

	2009	2008	Förändring 1 år
Tillgångar ¹⁾	15 820	14 319	1 501
Försäkringstekniska avsättningar	-14 253	-12 821	-1 432
Övriga skulder	-313	-339	26
Eget kapital + ansv. lånekapital	1 254	1 159	95
Kapitalbas	994	961	33
Samlat kapitalkrav	-506	-490	-16
Överskott	488	471	17

¹⁾ Enligt danska redovisningsprinciper.

Som framgår av tabellen är "överskottskapitalet" betydligt mindre än i moderbolaget, även i relativa termer. Det speglar det faktum att bolaget är vinstutdelande, och då finns det inget skäl att hålla kapital utöver vad som krävs för verksamheten.

3 Premieinkomst

Koncernen	Individuell		Grupp		Summa	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Periodisk premie i form av inbetalda premier	5 177	5 944	4 505	4 612	9 682	10 556
Engångspremie i form av inbetalda premier	2 242	3 070	346	747	2 588	3 817
Premieinkomst i form av tilldelad återbäring	0	6	27	147	27	153
Premieinkomst avseende inflyttade försäkringar	22	43	39	0	61	43
Portföljpremier, mottagna	125	188	155	143	280	331
Mottagen återförsäkring	27	26	-	-	27	26
Premieskatt	-	-	-31	-32	-31	-32
	7 593	9 277	5 041	5 617	12 634	14 894

Av premieinkomst avser 1 840 (2 257) MSEK avtal tecknade i Danmark och resterande 10 794 (12 637) MSEK avser avtal tecknade i Sverige.

Av den totala premieinkomsten avser 10 667 (12 830) MSEK återbäringsberättigade avtal.

Av premieinkomst inflyttat kapital avser 44 (32) MSEK inflyttat garanterat kapital och 17 (11) MSEK inflyttade återbäringsmedel.

Moderbolaget	Individuell		Grupp		Summa	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Periodisk premie i form av inbetalda premier	3 363	3 704	4 505	4 612	7 868	8 316
Engångspremie i form av inbetalda premier	2 242	3 070	346	747	2 588	3 817
Premieinkomst i form av tilldelad återbäring	0	6	27	147	27	153
Premieinkomst avseende inflyttade försäkringar	22	43	39	0	61	43
Portföljpremier, mottagna	125	188	155	143	280	331
Mottagen återförsäkring	27	26	-	-	27	26
Premieskatt	-	-	-31	-32	-31	-32
	5 779	7 037	5 041	5 617	10 820	12 654

Premieinkomst avser i sin helhet avtal tecknade i Sverige.

Av den totala premieinkomsten avser 8 827 (10 574) MSEK återbäringsberättigade avtal.

Av premieinkomst inflyttat kapital avser 44 (32) MSEK inflyttat garanterat kapital och 17 (11) MSEK inflyttade återbäringsmedel.

4 Kapitalavkastning, intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Hysesintäkter från byggnader och mark	2 226	2 135	-	-
Utdelning på aktier och andelar				
Koncernföretag	-	-	3	2 000
Andra aktier och andelar	2 172	3 330	2 172	3 314
Alternativa placeringar	57	7	57	7
Ränteutgifter med mera				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	5 227	5 423	5 226	5 421
Övriga finansiella placeringstillgångar	65	285	65	269
Ränteutgifter alternativa placeringar	814	-	814	-
Lån med säkerhet i fast egendom ¹⁾	0	3	0	3
Fordringar på koncernföretag ¹⁾	-	-	891	1 032
Fordringar på övriga Skandiabolag ¹⁾	-	0	-	0
Övriga finansiella tillgångar ¹⁾	94	362	10	290
Valutavinst, netto ²⁾	-	13 140	-	13 199
Upplösning av tidigare nedskrivning av dotterbolagsaktier	-	-	32	-
Realisationsvinst, netto				
Byggnader och mark	1 289	1 440	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 187	72	2 928	-
Lån med säkerhet i fast egendom	0	2	0	2
Alternativa placeringar	1 264	-	1 264	-
Övriga finansiella placeringstillgångar	0	7	-	-
	16 395	26 206	13 462	25 537

¹⁾ Ränteutgifter på finansiella tillgångar som inte värderas till verkligt värde.

²⁾ Valutakursresultat, både positiva och negativa, uppkommer då Skandia Liv har omfattande utländska tillgångar.

5 Orealiserade vinster på placeringstillgångar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Aktier och andelar	33 206	-	32 313	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	5 717	-	5 255
Alternativa placeringar	2 049	-	2 138	-
	35 255	5 717	34 451	5 255

6 Utbetalda försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Utbetalda försäkringsersättningar	-10 843	-10 291	-10 370	-9 929
Annullationer och återköp	-666	-1 352	-387	-793
Utflyttade försäkringar ¹⁾	-746	-291	-746	-291
Skaderegleringskostnader ²⁾	-53	-41	-48	-34
	-12 308	-11 975	-11 551	-11 047

¹⁾ Av utflyttade försäkringar avser -435 (-133) MSEK utflyttat garanterat kapital och -311 (-158) MSEK utflyttade återbäringsmedel.

²⁾ Omfattar driftskostnader för skadereglering -48 (-47) MSEK för moderbolaget och -53 (-54) MSEK för koncernen samt förändring av skadebehandlingsreserv 0 (13) MSEK.

7 Återbäring och rabatter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Återbäring utbetald under året	-6 693	-7 008	-6 693	-7 008
lanspråktagen konsolideringsfond ¹⁾	6 965	7 002	6 965	7 002
	272	-6	272	-6

¹⁾ Av ianspråktagen konsolideringsfond avser 326 (158) MSEK utflyttade återbäringsmedel.

8 Driftskostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Anskaffningskostnader ¹⁾	-296	-351	-147	-210
Förändring förutbetalda anskaffningskostnader direkt försäkring	-274	-201	-274	-201
Administrationskostnader ²⁾	-1 117	-1 408	-1 177	-1 332
Återförsäkras provisioner och vinstandelar	-19	0	-19	-
Summa driftskostnader i försäkringsrörelsen	-1 706	-1 960	-1 617	-1 743
Förvaltningskostnader placeringstillgångar	-299	-291	-270	-268
Skaderegleringskostnader	-53	-54	-48	-47
Kostnader övriga rörelsedrivande enheter	-14	-12	-	-
	-2 072	-2 317	-1 935	-2 058
Samtliga driftskostnader per kostnadslag				
Personalkostnader	-364	-409	-261	-313
Lokalkostnader	-75	-59	-58	-45
Avskrivningar	-39	-27	-1	-1
Avsättning omstrukturering	0	-21	0	-21
Övrigt	-1 594	-1 801	-1 615	-1 678
	-2 072	-2 317	-1 935	-2 058

¹⁾ Varav provisioner direkt försäkring koncernen -202 (-245) MSEK, moderbolaget -101 (-146) MSEK.

²⁾ I administrationskostnader för koncernen ingår ersättning till revisionsföretag enligt tabell nedan.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Förändring av förutbetalda anskaffningskostnader				
Ingående balans	1 313	1 514	1 313	1 514
Aktivering av nya anskaffningskostnader	117	209	117	209
Avskrivning av tidigare års anskaffningskostnader	-383	-410	-383	-410
Nedskrivning av anskaffningskostnader	-8	0	-8	0
Förändring av förutbetalda anskaffningskostnader	-274	-201	-274	-201
Utgående balans	1 039	1 313	1 039	1 313

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Ersättning till revisionsföretag				
Revisionsarvoden				
KPMG	2,0	1,9	0,5	0,6
Deloitte	7,4	6,0	4,9	3,8
SET Revision	-	0,4	-	0,4
Ernst & Young	1,1	1,0	1,1	0,9
Övriga	0,1	0,2	-	-
Summa revisionsarvoden	10,6	9,5	6,5	5,7
Konsultarvoden				
KPMG	0,5	1,0	0,1	-
Ernst & Young	6,1	0,1	6,1	0,1
Deloitte	1,2	1,2	0,9	0,9
Övriga	-	0,1	-	-
Summa konsultarvoden	7,8	2,4	7,1	1,0

9 Kapitalavkastning, kostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Driftskostnader från byggnader och mark	-1 004	-1 083	-	-
Kapitalförvaltningskostnader ¹⁾	-309	-291	-270	-268
Räntekostnader				
Fastighetslån (reducerat för räntebidrag) ¹⁾	-3	0	-	-
Räntor övriga Skandiablag ¹⁾	-	-1	-	-1
Räntekostnader finansiella instrument	-99	-311	-98	-289
Övriga räntekostnader med mera ¹⁾	-19	-20	-5	-12
Övriga finansiella kostnader	-319	-31	-86	-121
Valutakursförlust, netto ²⁾	-3 510	-	-3 517	-
Nedskrivningar dotterbolagsaktier	-	-	-	-220
Realisationsförlust, netto				
Aktier och andelar	-2 160	-9 767	-2 372	-9 601
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-	-	-43
Alternativa placeringar	-	-4 209	-	-4 209
	-7 423	-15 713	-6 348	-14 764

¹⁾ Räntekostnader på finansiella skulder som inte värderas till verkligt värde.

²⁾ Valutakursresultat, både positiva och negativa, uppkommer då Skandia Liv har omfattande utländska tillgångar.

10 Orealiserade förluster på placeringstillgångar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Byggnader och mark	-499	-3 748	-	-
Aktier och andelar	-	-52 462	-	-51 233
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-1 575	-	-2 111	-
Lån med säkerhet i fast egendom	-2	-	-2	-
Alternativa placeringar	-	-937	-	-937
	-2 076	-57 147	-2 113	-52 170

11 Nettoresultat per kategori placeringstillgångar samt övriga tillgångar och skulder

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Förvaltningsfastigheter	2 012	-1 249	-	-
Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde över resultaträkningen				
- aktier	25 513	-42 946	24 408	-41 566
- räntebärande värdepapper	4 098	14 985	3 316	14 389
- alternativa placeringar	3 575	-4 632	3 664	-4 632
Finansiella tillgångar och skulder innehav för handel				
- derivat	7 756	-8 034	7 726	-8 033
Lånefordringar	141	1 351	937	3 980
Övriga finansiella skulder	-635	-121	-329	-12
	42 460	-40 646	39 722	-35 874

Nettoresultatet inkluderar realiserade och orealiserade värdeförändringar samt räntor, utdelningar och valutakursresultat.

12 Övriga tekniska intäkter och kostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Gemensamt tjänstepensionskoncept ¹⁾	5	34	5	34
Ersättning enligt skiljedomen mellan Skandia Liv och Försäkringsaktiebolaget Skandia	10	540	10	540
Övrigt	51	17	-	-
Kostnader för skiljedomen mellan Skandia Liv och Försäkringsaktiebolaget Skandia	-2	-37	-2	-37
	64	554	13	537

¹⁾ Återtagen provision på grund av annullationer inom det tidigare gällande gemensamma tjänstepensionskonceptet.

13 Resultat övriga rörelsedrivande enheter

	2009			2008		
	Resultat	Koncern-justeringar	Resultat i koncernen	Resultat	Koncern-justeringar	Resultat i koncernen
Berlac AB	0	0	0	1	-1	0
Skandikon Pensionsadministration AB	12	-27	-15	2	-20	-18
Skandikon Administration AB	1	0	1	6	0	6
	13	-27	-14	9	-21	-12

14 Skatt

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Aktuell skattekostnad	-1 744	-2 236	-1 693	-2 213
Uppskjuten skatt	-452	1 802	-166	415
	-2 196	-434	-1 859	-1 798
Aktuell skattekostnad				
Avkastningsskatt	-1 535	-1 971	-1 535	-1 971
Kupongskatt	-154	-187	-154	-187
Inkomstskatt	-338	-148	-330	-144
Justering av skatt hänförlig till tidigare taxeringsår	283	71	326	89
	-1 744	-2 235	-1 693	-2 213
Uppskjuten skatt hänförlig till				
Orealiserade resultat på placeringstillgångar	-166	1 594	-166	415
Underskottsavdrag	-26	33	-	-
Andel i KB / HB	0	-8	-	-
Immateriella tillgångar	5	3	-	-
Skillnaden mellan bokförda och skattemässiga värden på fastigheter	-141	50	-	-
Avsättningar	-8	18	-	-
Beräknad pensionsskuld	-6	4	-	-
Obeskattade reserver	-110	108	-	-
	-452	1 802	-166	415
Skatt avseende inkomstskatt				
Aktuell skatt avseende inkomstskatt	-55	-77	-4	-55
Uppskjuten skatt	-452	1 802	-166	415
	-507	1 725	-170	360
Avstämning effektiv skattesats avseende inkomstskatt				
Resultat före skatt	63 500	-80 699	62 212	-75 862
Avgår resultat i avkastningsbeskattad verksamhet	-59 961	74 855	-59 961	74 855
Summa resultat i inkomstbeskattad verksamhet	3 539	-5 844	2 251	-1 007
Skatt enligt gällande skattesats	-931	1 636	-592	282
Skatteeffekt till följd av icke avdragsgilla/ej skattepliktiga poster	221	-1 332	-1	27
Skatteeffekt till följd av tidigare år samt andra skattesatser	291	71	326	89
Skatteeffekt till följd av utnyttjade underskottsavdrag	25	93	-	-
Skatteeffekt avseende temporära skillnader	-268	1 704	-59	409
Skatteeffekt till följd av ändrade redovisningsprinciper	-	-66	-	-66
Skatteeffekt till följd av principförändring vid beskattning av värdepapper	155	-381	156	-381
	-507	1 725	-170	360

Befintliga underskott har värderats till den del som beräknas kunna utnyttjas under de närmaste åren. Möjligheten att utnyttja underskotten har bedömts utifrån ledningens beräkning av framtida vinstmöjligheter. I moderbolaget finns inga underskott att utnyttja. I koncernen uppgår de ej värderade underskotten till 137 (147) MSEK. Den skattemässiga effekten av ej värderade underskott uppgår till 24 (37) MSEK. Skillnaden mellan åren beror på valutakursförändringar.

15 Andra immateriella tillgångar

Koncernen	2009			2008		
	Förvärvade	Internt upp- arbetade	Totalt	Förvärvade	Internt upp- arbetade	Totalt
Programvaror						
Anskaffningsvärde vid årets början	88	248	336	68	217	285
Årets investeringar	1	33	34	9	23	32
Årets utrangeringar	-	-10	-10	-	0	0
Omräkningsdifferens	-5	-4	-9	11	8	19
Akkumulerat anskaffningsvärde	84	267	351	88	248	336
Avskrivningar vid årets början	-34	-60	-94	-22	-40	-62
Årets avskrivningar	-7	-23	-30	-7	-17	-24
Återläggning på grund av årets utrangeringar	-	10	10	0	0	0
Omräkningsdifferens	2	2	4	-5	-3	-8
Akkumulerade avskrivningar	-39	-71	-110	-34	-60	-94
Nedskrivningar vid årets början	-2	-	-2	-1	-	-1
Årets nedskrivningar	-7	-	-7	-1	-	-1
Akkumulerade nedskrivningar	-9	0	-9	-2	0	-2
Återstående programvaror	36	196	232	52	188	240

Nyttjandetiden för programvaror beräknas till mellan tre och tio år enligt beräknad ekonomisk livlängd.

Koncernen använder linjär avskrivningsmetod vilket innebär ett fast årligt avskrivningsbelopp över nyttjandeperioden.

Avskrivningarna redovisas i posten driftskostnader.

Tillgångarna förväntas avvecklas efter mer än tolv månader.

16 Förvaltningsfastigheter

Koncernen	2009	2008
Verkligt värde		
Ingående balans förvaltningsfastigheter	27 523	31 465
Förvärv under året	80	10
Investering i befintliga fastigheter	1 016	1 396
Försäljningsintäkter sålda fastigheter	-1 708	-3 051
Realiserad värdeförändring	1 369	1 439
Orealiserad värdeförändring	-499	-3 747
Övrigt	-5	11
Utgående balans verkligt värde¹⁾	27 776	27 523
Taxeringsvärden		
Taxeringsvärden, byggnader i Sverige	11 115	11 413
Taxeringsvärden, mark i Sverige	5 202	5 451
Taxeringsvärde, totalt	16 317	16 864
Skattemässigt restvärde i Sverige	19 544	19 351

¹⁾ Koncernen innehar ett finansiellt leasingavtal som ingår med 35 (36) MSEK i det verkliga värdet för koncernens förvaltningsfastigheter.

Kontrakt har tecknats under 2009 för försäljning av ytterligare 12 MSEK med tillträde under 2010.

Under året har tjugofyra fastigheter sålts till ett värde av 1 708 MSEK.

Under 2009 och 2008 genererade samtliga förvaltningsfastigheter hyresintäkter.

Verkligt värde på förvaltningsfastigheter

Koncernen redovisar förvaltningsfastigheter till verkligt värde, det vill säga till det marknadsvärde som vid en extern värdering har åsatts fastigheterna.

Samtliga fastigheter marknadsvärderas individuellt vid årsskiftet enligt värderingshandledning utfärdad av Svenskt Fastighetsindex (SFI). Diligentia använder sig av flera externa värderingsföretag där alla värderare är auktoriserade av Samfundet för fastighetsekonomi (SFF). En omfördelning av objekten mellan värderingsföretagen sker över tiden för att öka tillförlitligheten i bedömda verkliga värden. Alla fastighetsvärden är resultatet av värderingsföretagens bedömningar vid en given tidpunkt och inkluderar en viss osäkerhet vilken uppskattningsvis rör sig om +/- 5-10 procent per fastighet.

Värderingsprinciper

Värderingsföretagen har i sina värdebedömningar utgått från två olika värderingsmetoder, dels ettårig nettokapitaliseringsmetod och dels kassaflödesmetod. De olika metoderna bör komma till likartat resultat eftersom båda bygger på ortsprisanalys. I de fall metoderna leder till olika resultat gäller kassaflödesmetoden. Det bästa beviset för verkligt värde är aktuella priser på en aktiv marknad med jämförbara objekt. I Diligentias fall har verkligt värde bedömts via en kassaflödesanalys för flertalet fastigheter. Metoden innebär att förväntade framtida betalningsströmmar och restvärden nuvärdeberäknas.

Värderingsantaganden:

Kalkylperiod, i huvudsak	5 år
Årlig inflation	2 %
Viktad kalkylränta	7,5 %
Intervall: 3,1 % – 16,3 %	
Viktat direktavkastningskrav för bedömning av restvärde	5,5 %
Intervall: 1,3 % – 14,0 %	
Drifts- och underhållskostnader	467 kr/kvm

Genomsnittlig långsiktig vakans

Kommersiellt	4,3 %
Bostäder	0,9 %

Känslighetsanalys avseende marknadsvärde fastighet

Fastigheternas marknadsvärde är känsliga för de antaganden som används i kalkylen. Genom att variera ett antal parametrar beräknas känsligheten i värderingen.

Känslighetsanalys fastighetsvärdering	Förändring	Värdetförändring
Hysesintäkter	+/- 1 %	+383 / -383 MSEK
Direktavkastningskrav	+/- 1 %-enhet	-4 262 / +6 156 MSEK

Känslighetsanalys resultat	Förändring	Årlig resultat effekt
Ekonomisk uthyrningsgrad	+/- 1 %-enhet	+/- 22 MSEK
Hysesintäkter	+/- 1 %	+/- 20 MSEK
Fastighetskostnader	+/- 1 %	+/- 9 MSEK
Värdetförändring förvaltningsfastigheter	+/- 1 %	+/- 278 MSEK

17 Placeringar i koncernföretag

Aktier och andelar i dotterföretag ¹⁾	Organisationsnummer	Säte	EK	Varav resultat	Kapitalandel, %	Bokfört värde 2009	Bokfört värde 2008
Livförsäkringsbolaget Skandia Fastighetsinvesteringar AB ²⁾	556140-2826	Stockholm	7 273	960	100	5 610	5 610
Skandia Livsförsäkring A/S ³⁾		Köpenhamn	545	-39	100	994	876
Skandia Livsförsäkring A A/S ³⁾		Köpenhamn	495	72	100	487	488
Skandia Asset Management A/S		Köpenhamn	20	14	70	2	2
Skandia A/S		Köpenhamn	4	0	50	1	1
Life Equity Sweden KB	969687-4156	Stockholm	262	63	100	262	131
Finsinequa Consulting Oy i likvidation		Helsingfors	105	0	100	89	89
Berlac AB	556400-9115	Stockholm	102	0	100	101	101
Skandikon Pensionsadministration AB	556217-8300	Stockholm	30	8	100	28	28
Skandikon Administration AB	556023-4782	Malmö	6	0	100	7	7
						7 581	7 333
Lån till koncernbolag							
Livförsäkringsbolaget Skandia Fastighetsinvesteringar AB						18 000	18 000
Skandia Livsförsäkring A/S ⁴⁾						96	103
Skandia Livsförsäkring A A/S ⁴⁾						83	89
Summa i moderbolaget						25 760	25 525

¹⁾ Samtliga bolag är onoterade.

²⁾ Eget kapital och resultat är konsoliderade uppgifter för bolaget inklusive dotterbolag.

³⁾ Utöver eget kapital tillkommer värdet av befintligt försäkringsbestånd.

⁴⁾ Lånen löper utan fastställt slutförfallodag.

	2009	2008
Anskaffningsvärde ingående balans	8 301	8 574
Årets kapitaltillskott	216	597
Likvidering	-	-870
Utgående balans anskaffningsvärde	8 517	8 301
Nedskrivningar ingående balans	-968	-1 344
Årets nedskrivningar	-27	-220
Återlagda nedskrivningar	59	-
Likvidering	-	596
Nedskrivningar utgående balans	-936	-968
Totalt aktier och andelar i koncernföretag	7 581	7 333

190 MSEK förväntas avvecklas inom tolv månader.

18 Aktier och andelar

	2009		2008	
	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
Koncernen				
Svenska företag	30 597	39 337	29 124	25 526
Utländska företag	81 466	79 312	83 659	60 108
	112 063	118 649	112 783	85 634
Noterade aktier		109 982		77 929
Onoterade aktier		8 667		7 705
		118 649		85 634
Moderbolaget				
Svenska företag	30 279	39 082	28 884	25 403
Utländska företag	76 352	74 527	80 423	58 090
	106 631	113 609	109 307	83 493
Noterade aktier		104 990		75 826
Onoterade aktier		8 619		7 667
		113 609		83 493

Allt kan men kommer inte att avecklas inom tolv månader.

19 Obligationer och andra räntebärande värdepapper

	2009		2008	
	Upplupet anskaffningsvärde	Verkligt värde	Upplupet anskaffningsvärde	Verkligt värde
Koncernen				
Värdepapper emitterade av:				
Svenska staten	39 514	41 975	47 837	52 379
Svenska bostadsinstitut	47 542	48 377	45 638	47 355
Övriga svenska emittenter	19 562	20 067	11 153	11 190
Utländska stater	8 042	8 032	7 695	8 231
Övriga utländska emittenter	21 784	23 042	28 864	28 549
	136 444	141 493	141 187	147 704
Noterade värdepapper		129 727		137 866
Onoterade värdepapper		11 766		9 838
		141 493		147 704
Moderbolaget				
Värdepapper emitterade av:				
Svenska staten	39 514	41 975	47 837	52 379
Svenska bostadsinstitut	47 542	48 377	45 638	47 355
Övriga svenska emittenter	19 562	20 067	11 153	11 190
Utländska stater	8 042	8 032	7 654	8 195
Övriga utländska emittenter	13 132	13 376	19 376	18 711
	127 792	131 827	131 658	137 830
Noterade värdepapper		129 727		137 830
Onoterade värdepapper		2 100		-
		131 827		137 830

Samtliga räntebärande värdepapper är tidsbundna.

Allt kan men kommer inte att avecklas inom tolv månader.

Bokfört värde överstiger respektive understiger nominella värden med 7 496 (7 549) MSEK respektive 880 (1 217) MSEK för koncernen och 7 496 (7 549) MSEK respektive 880 (1 217) MSEK för moderbolaget.

20 Alternativa placeringar

	2009		2008	
	Upplupet anskaffningsvärde	Verkligt värde	Upplupet anskaffningsvärde	Verkligt värde
Koncernen				
Svenska hedgefonder	1 099	1 324	455	533
Utländska hedgefonder	435	400	3 367	3 425
Råvaror	1 275	1 256	943	899
Infrastruktur	911	839	377	345
Låneportfölj fond	5 617	5 851	3 558	2 004
	9 337	9 670	8 700	7 206
Moderbolaget				
Svenska hedgefonder	1 099	1 324	455	533
Utländska hedgefonder	277	297	3 367	3 425
Råvaror	1 109	1 121	943	899
Infrastruktur	911	839	377	345
Låneportfölj fond	5 617	5 851	3 558	2 004
	9 013	9 432	8 700	7 206

Samtliga innehav är onoterade.

21 Derivatinstrument med positiva värden eller värde noll

Verkligt värde	2009						2008				
	Nomi- nellt belopp	Aktier	Valuta	Ränte- bärande	Råvaror	Summa	Aktier	Valuta	Ränte- bärande	Råvaror	Summa
Koncernen											
Derivatinstrument upptagna i balansräkningen											
Optioner med positiva värden ¹⁾	23 977	164	-	201	-	365	385	-	-	-	385
Terminer med positiva värden	2 228	0	139	5	-	144	2	986	17	-	1 005
Swappar med positiva värden	30 029	355	450	8	592	1 405	213	364	161	364	1 102
	56 234	519	589	214	592	1 914	600	1 350	178	364	2 492
Moderbolaget											
Derivatinstrument upptagna i balansräkningen											
Optioner med positiva värden ¹⁾	20 408	4	-	201	-	205	0	-	-	-	0
Terminer med positiva värden	2 002	0	134	5	-	139	2	925	17	-	944
Swappar med positiva värden	30 029	355	450	8	592	1 405	213	364	161	364	1 102
	52 439	359	584	214	592	1 749	215	1 289	178	364	2 046

¹⁾ Anskaffningsvärdet på optionerna är 363 (127) MSEK i koncernen och 215 (0) MSEK i moderbolaget. I moderbolaget avecklas allt utom 214 MSEK inom tolv månader och i koncernen avecklas allt utom 347 MSEK inom tolv månader.

22 Fordringar avseende direkt försäkring

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Fordringar hos försäkringstagare	4	2	0	0
Fordringar hos försäkringsmäklare	0	0	0	0
	4	2	0	0

23 Kategorier av finansiella tillgångar och skulder och deras verkliga värden

KONCERNEN 2009	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
	Tillgångar som bestämts till- höra kategorin	Innehav för handel	Lånefordringar	Redovisat värde, summa	Verkligt värde	Anskaffnings- värde
Finansiella tillgångar						
Aktier och andelar	118 649	-	-	118 649	118 649	112 064
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	141 493	-	-	141 493	141 493	136 444
Alternativa placeringar	9 670	-	-	9 670	9 670	9 338
Lån	-	-	32	32	32	35
Derivat	-	1 914	-	1 914	1 914	363
Kassa och fondlikvidfordringar	-	-	4 653	4 653	4 653	4 653
Övriga finansiella fordringar	479	-	1 185	1 664	1 664	1 664
Upplupna ränte- och hyresintäkter	-	-	2 252	2 252	2 252	2 252
Summa	270 291	1 914	8 122	280 327	280 327	266 813

KONCERNEN 2009	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
	Skulder som bestämts till- höra kategorin	Innehav för handel	Övriga finan- siella skulder	Redovisat värde, summa	Verkligt värde	Anskaffnings- värde
Finansiella skulder						
Derivat	-	398	-	398	398	
Övriga finansiella skulder	9 254	-	1 856	11 110	11 110	
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-	-	673	673	673	
Summa	9 254	398	2 529	12 181	12 181	

MODERBOLAGET 2009	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
	Tillgångar som bestämts till- höra kategorin	Innehav för handel	Lånefordringar	Redovisat värde, summa	Verkligt värde	Anskaffnings- värde
Finansiella tillgångar						
Aktier och andelar	113 609	-	-	113 609	113 609	106 631
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	131 827	-	-	131 827	131 827	127 792
Alternativa placeringar	9 432	-	-	9 432	9 432	9 014
Lån	-	-	21	21	21	25
Derivat	-	1 749	-	1 749	1 749	215
Kassa och fondlikvidfordringar	-	-	4 073	4 073	4 073	4 073
Övriga finansiella fordringar	479	-	939	1 418	1 418	1 418
Upplupna ränte- och hyresintäkter	-	-	2 253	2 253	2 253	2 253
Summa	255 347	1 749	7 286	264 382	264 382	251 421

MODERBOLAGET 2009	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
	Skulder som bestämts till- höra kategorin	Innehav för handel	Övriga finan- siella skulder	Redovisat värde, summa	Verkligt värde	Anskaffnings- värde
Finansiella skulder						
Derivat	-	270	-	270	270	
Övriga finansiella skulder	9 254	-	1 745	10 999	10 999	
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-	-	104	104	104	
Summa	9 254	270	1 849	11 373	11 373	

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
	Tillgångar som bestämts till- höra kategorin	Innehav för handel	Lånefordringar	Redovisat värde, summa	Verkligt värde	Anskaffnings- värde
Aktier och andelar	85 634	-	-	85 634	85 634	112 783
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	147 704	-	-	147 704	147 704	141 188
Alternativa placeringar	7 206	-	-	7 206	7 206	8 700
Lån	-	-	829	829	829	834
Derivat	-	2 492	-	2 492	2 492	127
Kassa och fondlikvidfordringar	-	-	5 183	5 183	5 183	5 183
Övriga fordringar	-	-	501	501	501	501
Upplupna ränte- och hyresintäkter	-	-	2 148	2 148	2 148	2 148
Summa	240 544	2 492	8 661	251 697	251 697	271 464

Finansiella skulder	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
	Skulder som bestämts till- höra kategorin	Innehav för handel	Övriga finan- siella skulder	Redovisat värde, summa	Verkligt värde
Derivat	-	3 987	-	3 987	3 987
Övriga finansiella skulder	7 972	-	1 664	9 636	9 636
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-	-	698	698	698
Summa	7 972	3 987	2 362	14 321	14 321

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
	Tillgångar som bestämts till- höra kategorin	Innehav för handel	Lånefordringar	Redovisat värde, summa	Verkligt värde	Anskaffnings- värde
Aktier och andelar	83 493	-	-	83 493	83 493	109 308
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	137 830	-	-	137 830	137 830	131 659
Alternativa placeringar	7 206	-	-	7 206	7 206	8 700
Lån	-	-	30	30	30	35
Derivat	-	2 046	-	2 046	2 046	0
Kassa och fondlikvidfordringar	-	-	3 736	3 736	3 736	3 736
Övriga fordringar	-	-	1 058	1 058	1 058	1 058
Upplupna ränte- och hyresintäkter	-	-	2 151	2 151	2 151	2 151
Summa	228 529	2 046	6 975	237 550	237 550	256 647

Finansiella skulder	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
	Skulder som bestämts till- höra kategorin	Innehav för handel	Övriga finan- siella skulder	Redovisat värde, summa	Verkligt värde
Derivat	-	3 801	-	3 801	3 801
Övriga finansiella skulder	7 972	-	1 419	9 391	9 391
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-	-	247	247	247
Summa	7 972	3 801	1 666	13 439	13 439

Lånefordringar och Övriga finansiella skulder är kortfristiga till sin karaktär och därmed är det redovisade värdet samma som det verkliga värdet. De kan till exempel bestå av fondlikvidfordringar/skulder, erhållna eller ställda kontantsäkerheter samt fordringar och skulder som inom en månad ska likvidavräknas mot bolag inom Skandia eller Skandia Livkoncernen.

Bestämning av verkligt värde genom publicerade prisnoteringar eller värderingstekniker

Koncernen	Instrument med	Värderingstekniker	Värderingstekniker
	publicerade prisnoteringar på en aktiv marknad	baserade på observer- bara marknadsdata	baserade på icke observer- bara marknadsdata
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Tillgångar			
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen			
-Aktier och andelar	105 202	4 830	8 617
-Obligationer och andra räntebärande värdepapper	129 727	11 766	-
-Alternativa placeringar	0	8 157	1 513
-Återköpstransaktioner	479	-	-
Innehav för handel			
-Derivat	591	1 323	-
Summa	235 999	26 076	10 130
Skulder			
Innehav för handel			
-Derivat	216	182	-
Finansiella skulder värderade till verkligt värde över resultaträkningen			
-Återköpstransaktioner	9 254	-	-
Summa	9 470	182	-

Särskilda upplysningar för de finansiella instrumenten i nivå 3

Tillgångar	Innehav för handel	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen				Summa
		Derivat	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Alternativa placeringar	
Ingående balans	-	7 666	-	2 492	-	10 158
Vinst/förlust i resultaträkning	-	-177	-	155	-	-22
Köp	-	3 795	-	1 271	-	5 066
Försäljningar	-	-1 486	-	-2 136	-	-3 622
Valutakursförändring	-	-634	-	-81	-	-715
Värdetförändring	-	-547	-	-188	-	-735
Emitteringar	-	-	-	-	-	-
Avräkningar/regleringar	-	-	-	-	-	-
Förelser in i nivå 3	-	-	-	-	-	-
Förelser ut ur nivå 3	-	-	-	-	-	-
Utgående balans	-	8 617	-	1 513	-	10 130
Den del av vinst/förlust som avser tillgångar innehavda på balansdagen		-177		41		-136

Bestämning av verkligt värde genom publicerade prisnoteringar eller värderingstekniker

Moderbolaget	Instrument med	Värderingstekniker	Värderingstekniker
	publicerade prisnoteringar på en aktiv marknad	baserade på observer- bara marknadsdata	baserade på icke observer- bara marknadsdata
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Tillgångar			
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen			
-Aktier och andelar	104 990	2	8 617
-Obligationer och andra räntebärande värdepapper	129 727	2 100	-
-Alternativa placeringar	-	7 919	1 513
-Återköpstransaktioner	479	-	-
Innehav för handel			
-Derivat	592	1 157	-
Summa	235 788	11 178	10 130
Skulder			
Innehav för handel			
-Derivat	216	54	-
Finansiella skulder värderade till verkligt värde över resultaträkningen			
-Återköpstransaktioner	9 254	-	-
Summa	9 470	54	-

Särskilda upplysningar för de finansiella instrumenten i nivå 3

Tillgångar	Innehav för handel		Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen			Summa
	Derivat	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Alternativa placeringar	Övriga finansiella tillgångar	
Ingående balans	-	7 666	-	2 492	-	10 158
Vinst/förlust i resultaträkning	-	-177	-	155	-	-22
Köp	-	3 795	-	1 271	-	5 066
Försäljningar	-	-1 486	-	-2 136	-	-3 622
Valutakursförändring	-	-634	-	-81	-	-715
Värdeförändring	-	-547	-	-188	-	-735
Emitteringar	-	-	-	-	-	-
Avräkningar/regleringar	-	-	-	-	-	-
Rörelser in i nivå 3	-	-	-	-	-	-
Rörelser ut ur nivå 3	-	-	-	-	-	-
Utgående balans	-	8 617	-	1 513	-	10 130
Den del av vinst/förlust som avser tillgångar innehavda på balansdagen		-177		41		-136

Övriga upplysningar

Skandia Liv använder flera olika värderingstekniker för innehaven som klassificeras i nivå 3. Det går inte att finna någon gemensam specifik faktor i värderingarna som, om den förändrades, skulle förändra resultatet väsentligt. Skandia Liv har därför inte gjort någon känslighetsanalys. För information om värderingstekniker, se not 1, Väsentliga redovisningsprinciper.

24 Övriga fordringar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Ej likviderad försäljning av placeringstillgångar	362	346	362	346
Fordringar koncernföretag	-	-	541	934
Fordringar övriga Skandiabolag	270	4	270	16
Skattefordran	7	3	-	-
Betald kontantsäkerhet	88	-	88	-
Övrigt	907	492	41	108
	1 634	845	1 302	1 404

25 Disposition av 2008 års resultat

2009 års ordinarie bolagsstämma disponerade vinstmedlen enligt 2008 års balansräkning:

2008 års redovisade resultat inklusive korrigeringar hänförliga till tidigare år	-68 577
Överfört till konsolideringsfond för följande försäkringsgrenar	-68 577
Förmånsbestämd försäkring	-1 302
Avgiftsbestämd traditionell försäkring	-40 390
Tjänsteanknuten sjukförsäkring och premiebefrielseförsäkring	307
Individuell traditionell livförsäkring	-26 593
Oppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring samt premiebefrielseförsäkring	-516
Gruppliv- och tjänstegrupplivförsäkring	-90
Mottagen återförsäkring	7
	-68 577

Årets resultat i moderbolaget förs i Skandia Liv till konsolideringsfonden som är en del av eget kapital. Konsolideringsfonden är bolagets riskkapital och används, om så behövs för förlusttäckning, men i normalfall för att tillföra försäkringstagarna den ytterligare återbäring som en lyckosam kapitalförvaltning genererar. Vid utbetalning tas återbäringen direkt från konsolideringsfonden och går således inte över resultaträkningen.

26 Livförsäkringsavsättning

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Brutto avsättning				
Utgående balans före återförsäkring	177 282	200 404	163 266	187 948
Återförsäkrarens andel	-113	-102	0	-
Utgående balans efter återförsäkring	177 169	200 302	163 266	187 948
Netto ingående avsättning enligt årsredovisning 2008	203 252	158 217	190 796	148 310
Effekt på ingående balans av fel vid beräkning av dödlighetsreserv	-2 848	-	-2 848	-
Justerad ingående balans	200 404	158 217	187 948	148 310
Valutaeffekt på ingående balans	-813	1 655	-	-
Premier	10 561	13 326	8 801	10 699
Utbetalningar	-10 331	-10 512	-9 737	-9 458
Riskresultat	102	46	62	78
Tilldelad ränta brutto	5 495	6 611	5 505	6 626
Kostnadsutttag	-1 814	-1 583	-1 726	-1 497
Avkastningsskatt	-1 149	-900	-1 149	-900
Effekt av ändrad marknadsränta	-23 512	36 346	-24 389	37 468
Tilldelad återbäring	294	636	40	28
Övertagna bestånd	0	432	0	432
Effekt av skillnad i garantiränta och diskonteringsränta	-132	-448	-132	-448
Effekt av annullationer	-153	-1 707	-153	-1 707
Effekt på reserv för dödlighet, DUS2006 ¹⁾	-	181	-	181
Återläggning av reserv för dödlighet DUS2006 ²⁾	-2 202	-	-2 202	-
Effekt av ändrade antaganden om dödlighet ²⁾	950	-	950	-
Andra förändringar	-418	-1 896	-552	-1 864
Netto utgående avsättning	177 282	200 404	163 266	187 948

Cirka 12 miljarder kronor förväntas avvecklas inom tolv månader.

¹⁾ Siffran är korrigerad för det fel, 2 848 MSEK, i kalkyleringen som upptäcktes under 2009.

²⁾ Skandia Liv använder sig av Skandiaspecifika dödlighetsantaganden. Metoden som använts för att fastställa dessa grundar sig på en branschgemensam dödlighetsundersökning, som publicerades våren 2007. Övergången från tidigare dödlighetsantaganden, M90, medför en effekt om 950 MSEK. Tidigare reservförstärkning om 2 202 MSEK per 2008-12-31, nivååtlägg för lång levnad, har upplösts vid övergången till nya dödlighetsantaganden.

Moderbolaget:

Avsättningarna beräknas enligt vedertagna aktuariella principer. Det innebär att avsättningarna nuvärdesberäknas och att beräkningarna bygger på antaganden om bland annat ränta, dödlighet, skatt och driftskostnader.

Livförsäkringsavsättningar som avser tjänstepensioner värderas enligt aktsamhetsprincipen, det vill säga realistiska antaganden ska användas. För Övrig livförsäkring (icke tjänstepensionsklassad försäkring) används betryggande antaganden, det vill säga antaganden som var för sig har en inbyggd säkerhetsmarginal.

Vid värderingen har antagandet om diskonteringsränta störst påverkan. Valet av diskonteringsränta föreskrivs av Finansinspektionen i FFFS 2008:23. Föreskriften anger att marknadsräntor (räntekurvor) ska användas vilket innebär att valet av ränta beror på försäkringarnas kassafödesprofil, det vill säga när i tiden inbetalningar och utbetalningar från försäkringen förväntas.

Från ränteantagandet avseende både Tjänstepension och Övrig försäkring har avdrag gjorts för avkastningsskatt och generella omkostnader om sammanlagt cirka 1–2 procent.

27 Avsättning för oreglerade skador

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Avvecklingsanalys				
Ingående balans	7 645	8 391	7 599	8 358
Effekt av förändrad redovisningsprincip	0	-	-	-
Justerad ingående balans	7 645	8 391	7 599	8 358
Valutaeffekt på ingående balans	-3	5	-	-
Kostnad för skador som inträffat under innevarande år	791	671	795	678
Utbetalt/överfört till försäkringsskulder eller andra kortfristiga skulder	-1 020	-1 138	-1 020	-1 138
Avvecklingsresultat	141	-313	152	-329
Effekt av ändrad marknadsränta	361	-145	361	-145
Andra förändringar	-461	174	-476	175
Utgående balans	7 454	7 645	7 411	7 599
Avsättning för fastställda skador	111	142	111	142
Skadebehandlingsreserv	180	180	180	180
Avsättning för icke fastställda skador	974	720	931	674
Avsättning för sjukräntor	6 189	6 603	6 189	6 603
	7 454	7 645	7 411	7 599

Cirka 1 miljard kronor förväntas avvecklas inom tolv månader.

Moderbolaget:

Oreglerade skador som avser tjänstepensioner värderas enligt akksamhetsprincipen, det vill säga realistiska antaganden.

För Övrig livförsäkring (icke tjänstepensionsklassad försäkring) används betryggande antaganden, det vill säga antaganden som var för sig har en inbyggd säkerhetsmarginal.

Vid värderingen har antagandet om diskonteringsränta störst påverkan. Valet av diskonteringsränta föreskrivs av Finansinspektionen i FFFS 2008:23. Föreskriften anger att marknadsräntor (räntekurvor) ska användas vilket innebär att valet av ränta beror på försäkringarnas kassaflödesprofil, det vill säga när i tiden utbetalningar från försäkringen förväntas.

För Övrig försäkring med indexerade sjukräntor har realränteantagandet 1,02 procent använts och för tjänstepensionsklassad försäkring 1,49 procent. För sjukräntor där ersättningen är fastställd till ett bestämt belopp, har kapitalvärdet beräknats med den nominella räntefoten 2,93 procent för icke tjänstepensionsklassad och 3,42 procent för tjänstepensionsklassad försäkring. Avsättningen för sjukräntor har beräknats utifrån antaganden som bygger på bolagets egna erfarenheter. Avsättningen innehåller även en avsättning för framtida driftskostnader för hantering av pågående sjukräntor, den så kallade Skadebehandlingsreserven. Förändring i skadebehandlingsreserv, 0,3 MSEK redovisas i resultaträkningens post Utbetalda försäkringsersättningar. Vid beräkning av reserver för sjukräntor behövs också antaganden om reaktivering av sjuka. De antaganden som använts bygger på bolagets egna erfarenheter.

28 Villkorad återbäring

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Ingående balans	226	278	226	278
Ianspråktagen villkorad återbäring ¹⁾	-47	-84	-47	-84
Förändring av villkorad återbäring	25	32	25	32
Utgående balans	204	226	204	226

¹⁾ Den ianspråktagna villkorade återbäringen får bara användas för att betala nya premier. Beloppet förs således direkt till premieinkomst.

29 Avsättning för skatter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Avkastningsskatt	-	-	-	-
Inkomstskatteskuld	143	534	95	529
Löneskatteskuld	34	30	13	13
Uppskjuten skatt	3 037	2 598	166	0
	3 214	3 162	274	542

Preliminärt inbetald skatt anses i första hand avse avkastningsskatt och i andra hand inkomstskatt.

	2009		2008	
	Skattefordran	Skatteskuld	Skattefordran	Skatteskuld
Avsättning för uppskjuten skatt				
Koncernen				
Uppskjuten skatt hänförlig till:				
Immateriella tillgångar	18	0	15	1
Byggnader och mark	373	2 492	363	2 357
Aktier och andelar	-	94	72	0
Alternativa placeringar	-	6	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	54	-	0
Derivat	-	12	-	-
Obeskattade reserver	-	327	-	216
Underskottsavdrag	244	-	211	-
Handels- och kommanditbolagsandelar	124	-	123	-
Avsättningar	3	25	3	0
Pensionsskuld	-	27	-	24
	762	3 037	787	2 598
Av årets förändring av uppskjuten skatt ingår allt utom 1 MSEK i årets resultat. 1 MSEK är förvärvat genom ett fastighetsbolagsköp.				
Moderbolaget				
Uppskjuten skatt hänförlig till:				
Aktier och andelar	-	94	-	-
Alternativa placeringar	-	6	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	64	-	-
Derivat	-	12	-	-
	-	166	-	-
Samtliga förändringar ingår i årets resultat.				

30 Övriga avsättningar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Omstruktureringsreserv	2	21	2	21
Uppskjutna lagfartskostnader	193	234	-	-
Skatteskuld avseende skattetvist	26	546	14	-
Övriga avsättningar	8	44	8	5
	229	845	24	26

Av avsättningarna kommer 8 MSEK att avvecklas inom 12 månader.

31 Skulder avseende direkt försäkring

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Skulder till försäkringstagare	612	973	559	920
	612	973	559	920

Skulderna avser främst innehållen preliminärskatt på utbetald ersättning, 471 (447) MSEK samt sent inkomna premier som ännu inte har placerats på sin försäkring, 107 (163) MSEK. Skulden kommer att avvecklas inom tolv månader.

32 Derivatinstrument med negativa värden

	2009					2008					
	Nominellt belopp	Aktier	Valuta	Räntebärande	Råvaror	Summa	Aktier	Valuta	Räntebärande	Råvaror	Summa
Koncernen											
Derivatinstrument upptagna i balansräkningen:											
Optioner med negativa värden	3 651	37	-	-	-	37	186	-	-	-	186
Terminer med negativa värden	40 762	0	208	30	-	238	-	685	40	-	725
Swappar med negativa värden	9 872	-	70	29	24	123	-	2 779	297	-	3 076
Summa	54 285	37	278	59	24	398	186	3 464	337	-	3 987
Moderbolaget											
Derivatinstrument upptagna i balansräkningen:											
Terminer med negativa värden	38 612	0	117	30	-	147	-	685	40	-	725
Swappar med negativa värden	9 872	-	70	29	24	123	-	2 779	297	-	3 076
Summa	48 484	0	187	59	24	270	-	3 464	337	-	3 801

I moderbolaget och koncernen avvecklas allt utom 30 MSEK inom 12 månader.

33 Övriga skulder

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Ej likviderade köp av placeringstillgångar	390	139	390	139
Skulder till koncernföretag	-	-	176	184
Skulder till övriga Skandiabolag	115	108	115	107
Erhållen kontantsäkerhet	804	-	804	-
Övrigt	547	870	260	447
	1 856	1 117	1 745	877

34 Ställda panten

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Marginalsäkerhet för derivatavtal	5 090	6 022	5 088	6 021
Värdepapper avseende återköpstransaktioner	8 776	7 815	8 776	7 815
Fastighetsinteckningar, pantsatta för lån med mera, nominellt värde	55	110	-	-
	13 921	13 947	13 864	13 836
Tillgångar för vilka försäkringstagarna har förmånsrätt ¹⁾²⁾	222 270	237 759	207 274	226 177

¹⁾ Skulder avseende direkt försäkring.

²⁾ Tillgångarna utgörs per 31 december 2009 av räntebärande värdepapper 86 916 MSEK, aktier 101 999 MSEK och fastigheter 18 359 MSEK.

De kan tas i anspråk för att säkerställa försäkringstagarnas garanterade ersättningar i en insolvenssituation.

35 Ansvarsförbindelser

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Utfästa investeringar inom private equity	21 570	17 290	21 570	17 290
Övriga ansvarsförbindelser	6	8	-	-
	21 576	17 298	21 570	17 290

36 Leasing

I egenskap av **leasetagare** har koncernen ingått ett antal operationella leasingavtal. De avser hyra av lokaler för några av koncernens dotterbolag. Den totala leasingkostnaden för året uppgick till 13 (8) MSEK. Förfallotidpunkter för det sammanlagda beloppet av framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara operationella leasingavtal per 31 december fördelar sig enligt följande:

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Operationella leasingavtal				
inom ett år	8	7	-	-
senare än ett år men inom fem år	32	31	-	-
senare än fem år	41	43	-	-
Totalt leasingavgifter	81	81	-	-

I egenskap av **leasegivare** har koncernen ingått ett antal operationella leasingavtal. Avtalen avser uthyrning av bostäder och lokaler. Förfallotidpunkter för det sammanlagda beloppet av framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara operationella leasingavtal per 31 december fördelar sig enligt följande:

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Operationella leasingavtal				
inom ett år	795	733	-	-
senare än ett år men inom fem år	1 026	983	-	-
senare än fem år	288	348	-	-
Totalt leasingavgifter	2 109	2 064	-	-

Variabel del av hyresavtal som ingår i periodens resultat uppgår till 51 (72) MSEK.

Den gemensamma organisationen i Sverige har lett till att Skandia Livs hyresavtal omförhandlats och nu ligger som en del av det avtal som reglerar kostnader mellan Skandia Liv och Skandia. Detta avtal löper på ett år och kostnaden varierar med Skandia Livs nyttjande av yta. Se not 38.

37 Medelantal anställda samt löner och ersättningar

Medelantal anställda	2009					2008				
	Kvinnor		Män		Totalt	Kvinnor		Män		Totalt
Moderbolaget i Sverige	118	48%	130	52%	248	128	47%	145	53%	273
Dotterbolag i Sverige	86	53%	77	47%	163	91	53%	82	47%	173
Totalt i Sverige	204	50%	207	50%	411	219	49%	227	51%	446
Dotterbolag i Danmark	60	62%	37	38%	97	54	60%	36	40%	90
Totalt i utländska dotterbolag	60	62%	37	38%	97	54	60%	36	40%	90
Totalt i koncernen	264	53%	244	47%	508	273	51%	263	49%	536
Könsfördelning inom företagsledningen per 31 december										
	Kvinnor		Män		Totalt	Kvinnor		Män		Totalt
Moderbolaget i Sverige										
Styrelse	3	27%	8	73%	11	3	27%	8	73%	11
Vd och andra personer i företagets ledning	1	14%	6	86%	7	2	25%	6	75%	8
Dotterbolag										
Styrelse	3	20%	12	80%	15	7	32%	15	68%	22
Vd och andra personer i företagets ledning	6	38%	10	62%	16	8	36%	14	64%	22
Totalt i koncernen										
Styrelse	6	23%	20	77%	26	10	30%	23	70%	33
Vd och andra personer i företagets ledning	7	30%	16	70%	23	10	33%	20	67%	30

Löner, ersättningar och övriga förmåner under året, kSEK	2009					
	Grundlön/ Styrelse- arvode	Rörlig ersättning	Övriga förmåner och er- sättningar	Pensions- kostnad	Sociala kostnader	Summa
Moderbolaget						
Styrelsens ordförande Bo Eklöf	1 138	-	-	-	116	1 254
Styrelseledamot Leif Victorin	250	-	-	-	26	276
Styrelseledamot Lars Otterbeck	200	-	-	-	20	220
Styrelseledamot Sverker Lundkvist	688	-	-	-	216	904
Styrelseledamot Elisabet Annell	350	-	-	-	110	460
Styrelseledamot Monica Lindstedt	250	-	-	-	79	329
Styrelseledamot Gunnar Palme	288	-	-	-	90	378
Styrelseledamot Gunnar Holmgren	360	-	-	-	113	473
Verkställande direktören Bengt-Åke Fagerman	4 087	86	102	2 844	2 027	9 146
Andra ledande befattningshavare (7 personer) ¹⁾	10 833	1 424	492	5 749	5 305	23 803
Övriga anställda	130 800	12 934	3 991	43 964	52 121	243 810
Summa moderbolag i Sverige	149 244	14 444	4 585	52 557	60 223	281 053
Dotterbolag						
Styrelsens ordförande	535	-	-	-	27	562
Verkställande direktörer	6 528	211	88	1 663	2 001	10 491
Andra ledande befattningshavare (17 personer) ¹⁾	15 899	501	360	1 864	5 162	23 786
Övriga anställda	134 637	923	2 978	29 502	35 430	203 470
Summa dotterbolag	157 599	1 635	3 426	33 029	42 620	238 309
Totalt i koncernen						
Styrelseordförande	1 673	-	-	-	143	1 816
Styrelseledamöter	2 386	-	-	-	654	3 040
Verkställande direktörer	10 615	297	190	4 507	4 028	19 637
Andra ledande befattningshavare ¹⁾	26 732	1 925	852	7 613	10 467	47 589
Övriga anställda	265 437	13 857	6 969	73 466	87 551	447 280
Summa koncernen	306 843	16 079	8 011	85 586	102 843	519 362

¹⁾ Med andra ledande befattningshavare menas i moderbolaget de sju personer som tillsammans med vd utgör Skandia Livs ledningsgrupp. I koncernen tillkommer de personer som förutom vd i varje bolag utgör dess ledningsgrupp.

Specifikation av rörlig ersättning i moderbolaget, KSEK	Verkställande direktören ¹⁾	Andra ledande befattningshavare (7 personer) ¹⁾	Övriga anställda
Tillkommande eller återförd ersättning avseende 2008	-805	-2 323	-3 503
Övriga utbetalda rörliga ersättningar	-	635	1 250
Beräknad avsättning avseende 2009	891	3 112	15 187
Summa resultatfört 2009	86	1 424	12 934
Beräknad avsättning avseende 2008	805	2 323	11 365
Utbetalt under 2009 avseende 2008 ¹⁾	-	-	7 862
Summa tillkommande eller återförd avseende 2008	-805	-2 323	-3 503

¹⁾ Verkställande direktören och övriga ledande befattningshavare avstod rörlig ersättning för 2008.

Pensionskostnad i förhållande till pensionsgrundande lön	Avgiftsbestämmd	Förmånsbestämmd
Moderbolaget		
Verkställande direktör	24%	29%
Andra ledande befattningshavare (7 personer)	26%	7%
Dotterbolagen		
Verkställande direktörer	70%	2%
Andra ledande befattningshavare (5 personer)	29%	10%

Löner, ersättningar och övriga förmåner under året, kSEK	2008					Summa
	Grundlön/ Styrelse- arvode	Rörlig ersättning	Övriga förmåner och er- sättningar	Pensions- kostnad	Sociala kostnader	
Moderbolaget						
Styrelsens ordförande	1 300	-	-	-	133	1 433
Styrelseledamöter	2 187	-	-	-	691	2 878
Verkställande direktören	4 112	850	99	2 874	2 281	10 216
Andra ledande befattningshavare (8 personer) ¹⁾	10 436	3 234	461	5 657	5 737	25 525
Övriga anställda	150 562	10 230	5 733	45 180	63 428	275 133
Summa moderbolag i Sverige	168 597	14 314	6 293	53 711	72 270	315 185
Dotterbolag						
Styrelseordförande	438	-	-	-	0	438
Verkställande direktörer	6 687	936	86	1 583	2 637	11 929
Fd verkställande direktör	0	-	-	0	0	0
Andra ledande befattningshavare (21 personer) ¹⁾	15 452	2 315	316	1 653	5 461	25 197
Övriga anställda	123 159	8 674	2 216	22 699	34 810	191 558
Summa dotterbolag	145 736	11 925	2 618	25 935	42 908	229 122
Totalt i koncernen						
Styrelseordförande	1 738	-	-	-	133	1 871
Styrelseledamöter	2 187	-	-	-	691	2 878
Verkställande direktörer	10 799	1 786	185	4 457	4 918	22 145
Fd verkställande direktör	0	-	-	0	0	0
Andra ledande befattningshavare ¹⁾	25 888	5 549	777	7 310	11 198	50 722
Övriga anställda	273 721	18 904	7 949	67 879	98 238	466 691
Summa koncernen	314 333	26 239	8 911	79 646	115 178	544 307

¹⁾ Med andra ledande befattningshavare menas i moderbolaget de åtta personer som tillsammans med vd utgör Skandia Livs ledningsgrupp. I koncernen tillkommer de personer som förutom vd i varje bolag utgör dess ledningsgrupp.

Pensionskostnad i förhållande till pensionsgrundande lön	Avgiftsbestämmd	Förmånsbestämmd
Moderbolaget		
Verkställande direktör	24%	37%
Andra ledande befattningshavare (7 personer)	29%	13%
Dotterbolagen		
Verkställande direktörer	59%	8%
Andra ledande befattningshavare (5 personer)	23%	13%

Specifikation av rörlig ersättning i moderbolaget, kSEK	Verkställande direktören ¹⁾	Andra ledande befattningshavare (8 personer) ¹⁾	Övriga anställda
Tillkommande eller återförd ersättning avseende 2007	45	372	-1 761
Övriga utbetalda rörliga ersättningar	-	539	626
Beräknad avsättning avseende 2008 ¹⁾	805	2 323	11 365
Summa resultatfört 2008	850	3 234	10 230
Beräknad avsättning avseende 2007	736	1 710	11 419
Utbetalt under 2008 avseende 2007	781	2 082	9 658
Summa tillkommande eller återförd avseende 2007	45	372	-1 761

¹⁾ Verkställande direktören och övriga ledningen avstod rörlig ersättning för 2008.

Principer för moderbolaget Skandia Liv

Berednings- och beslutsprocess:

I Skandia Liv finns ett ersättningsutskott som består av fyra styrelseledamöter, varav tre är oberoende i förhållande till bolaget och aktieägaren. Utskottets uppgift är att bereda styrelsens riktlinjer för ersättningar och förmåner till anställda i bolaget inklusive dotterbolag. Därutöver bereds anställningsvillkoren för verkställande direktören. Ersättningsutskottet ska också enligt "farfars-principen" godkänna verkställande direktörens beslut om lön och förmåner för bolagets ledningsgrupp, undantaget rörlig ersättning som beslutas av styrelsen.

Lön och arvoden:

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämans beslut. Till ledamöter som är anställda i Skandiakoncernen utgår inga arvoden. Ersättningen till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare utgår som en fast grundlön, rörlig ersättning, särskilda utfästelser och pension. Lån har utfärdats till styrelseledamöter, verkställande direktör och ledande befattningshavare om 12 874 kSEK. Angivna lån har utfärdats av Skandiabanken.

Rörlig ersättning och särskilda arvoden:

Skandia Liv tillämpade under 2009 fyra olika modeller för rörlig ersättning. Varje medarbetare kan dock endast omfattas av en av dessa modeller som avser ersättning till:

- verkställande direktören och andra i ledningsgruppen
- andra ledande befattningshavare och nyckelpersoner
- ledande befattningshavare och medarbetare inom Skandia Liv Kapitalförvaltning
- övriga medarbetare

För verkställande direktören och andra i ledningsgruppen, undantaget kapitalförvaltningschefen, kan den rörliga ersättningen uppgå till maximalt 30 procent av grundlönen. Av dessa 30 procent är 12 procentenheter kopplade till de tre Livianenmålen, se faktaruta, och 18 procentenheter till individuella mål beslutade av vd. Vd:s individuella mål beslutas av styrelsen.

För andra ledande befattningshavare och nyckelpersoner utgår möjligheten till rörlig ersättning maximalt 10 eller 20 procent av grundlönen. Av dessa är 2 respektive 4 procentenheter kopplade till Livianenmålen. Övriga 8 respektive 16 procentenheter är individuella och knutna till personens specifika ansvarsområde.

För ledande befattningshavare inom Skandia Liv Kapitalförvaltning utgår möjligheten till rörlig ersättning maximalt 50 procent av grundlönen och för övrig personal inom kapitalförvaltningen utgår möjligheten till rörlig ersättning mellan 10–40 procent av grundlönen. För samtliga står ett av Livianenmålen

Livianen är en stiftelse liknande en resultatandelsstiftelse. Syftet är att skapa motivation och delaktighet hos medarbetarna genom en möjlighet till ekonomisk stimulans när uppsatta mål uppfylls.

Ersättningen i Livianen utgår om ett eller flera av följande mål uppnås:

- Skandia Livs totalavkastning är bättre än ett vägt genomsnitt av konkurrenternas totalavkastning
- Skandia Livs förändring av nyteckning ska vara bättre än genomsnittet för konkurrenterna.
- Rörelsekostnaderna inte överstiger det besparingsmål som fastslagits av styrelsen. Den rörliga ersättningen kan maximalt uppgå till 125 procent av ett halvt prisbasbelopp, och kan falla ut helt eller delvis. Ersättning avsätts i en personalstiftelse, Livianen, och kan disponeras först det fjärde året efter intjänandeåret.

för maximalt en tredjedel av den rörliga ersättningen. Eventuell övrig rörlig ersättning baseras på individuella mål med direkt koppling till respektive persons ansvarsområde.

För övriga medarbetare kan en rörlig ersättning motsvarande maximalt 125 procent av ett halvt prisbasbelopp utgå. För 2009 innebär det maximalt 26,8 kSEK. Se faktarutan om Livianen.

Skandia Livs verksamhetsform har utretts med sikte på att hitta en ny struktur för bolaget. Under arbetet, som skett i projektförhållande, har det varit viktigt att säkerställa att ett antal nyckelpersoner med unik kompetens kan verka för bolagets intresse med full integritet utan risk att de skulle lämna bolaget i ett kritiskt skede, vilket skulle kunna leda till avsevärd skada för försäkringstagarna. Därför har sex personer i ledande befattningar inklusive vd fått utfästelse om särskild ersättning. Utfästelserna ger ersättning för respektive befattningshavares bidrag till projektet, samt värnar integriteten genom visst skydd för inkomstbortfall på grund av förlust av tjänst eller dylikt. Projektet har nu avslutats och arbetet med en ny struktur för bolaget har tills vidare lagts åt sidan. I samband därmed har de särskilda utfästelserna lösts av, efter beslut av styrelsen, med en utbetalning år 2010 som för var och en svarar mot 9 månadslöner.

Pensioner:

Från det att verkställande direktören fyller 60 år kan han begära förmånsbestämd pension på lönedelar upp till 52 inkomstbasbelopp. Hans ordinarie pensionsålder är 65 år. På lönedelar över 52 inkomstbasbelopp är pensionen premiebestämd med en årlig premie på 35 procent. Rörlig lön till verkställande direktör räknas inte in i pensionsmedförande lön.

För andra ledande befattningshavare i moderbolaget föreligger förmånsbestämda pensionsutfästelser som vid tjänstgöring till avtalad pensionsålder (varierar mellan 60-65 år) medför livsvarig pension motsvarande 60-70 procent av grundlönen. En av dessa har därtill en premiebestämd pension motsvarande 17 procent av grundlönen.

Avgångsvederlag:

Vid uppsägning från bolagets sida har verkställande direktören rätt till lön under uppsägningstiden, vilken är 12 månader. Vidare har verkställande direktören rätt till avgångsvederlag motsvarande 12 månadslöner (grundlön) vilket 2009 motsvarar 3 960 kSEK. Det är det enda utfästa avgångsvederlaget i Skandia Liv. Från avgångsvederlag avräknas eventuella andra inkomster. Vid egen uppsägning har verkställande direktören 6 månaders uppsägningstid. Andra ledande befattningshavare har, vid uppsägning från bolagets sida, rätt till lön under uppsägningstiden, 6 alternativt 12 månader. Vid egen uppsägning är uppsägningstiden 3-6 månader.

Nytt system för rörliga ersättningar:

Finansinspektionen har utfärdat allmänna råd om ersättningspolicy i försäkringsföretag, börser, clearingorganisationer och institut för utgivning av elektroniska pengar (FFFS 2009:7). De allmänna råden ger vägledning om hur ett företag bör mäta, styra, rapportera och ha kontroll över de risker som ersättningsystem kan medföra. Dessa rekommendationer införs nu i bolagets regelverk. Det kommer att innebära bland annat att viss del av den intjänade rörliga ersättningen för 2010 och framåt, för vissa befattningshavare, betalas ut tidigast efter tre år. Utbetalningarnas storlek kopplas till värdeförändringen i Skandia Livs portfölj under minst tre år. Redan ingångna kontrakt för rörlig ersättning till ledande befattningshavare och anställda inom kapitalförvaltningen avseende år 2009 är bindande enligt en bedömning av extern juridisk expertis och en inläsning görs därför inte "retroaktivt" i denna del för år 2009. En redogörelse för Skandia Livs nya system för ersättningar finns att läsa eller ladda ned på skandia.se/liv.

Total sjukfrånvaro	Moderbolaget	
	2009	2008
Sjukfrånvaron i procent av total ordinarie arbetstid, det vill säga exklusive någon form av tjänstledighet. Ordinarie arbetstid innefattar semester- och kompensationsstid:		
- Total sjukfrånvaro	3,02%	2,57%
- Långtidssjukfrånvaro % (sammanslagande 60 dagar eller mer)	1,16%	1,08%
Sjukfrånvaron i procent av total ordinarie arbetstid för varje grupp nedan:		
- Sjukfrånvaro för män %	1,63%	1,70%
- Sjukfrånvaro för kvinnor %	4,55%	3,48%
- Anställda -29 år	1,49%	0,66%
- Anställda 30-49 år	6,81%	2,87%
- Anställda 50- år	4,98%	2,19%

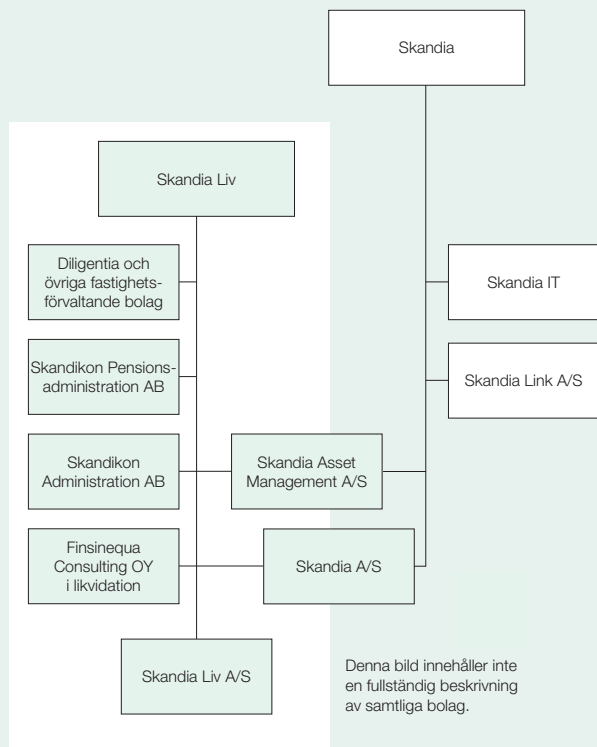
38 Upplysningar närstående

Närstående

Skandia Liv är ett helägt dotterbolag till Skandia. Verksamheten i Skandia Liv bedrivs enligt ömsesidiga principer. Det innebär att alla värden i Skandia Liv ska återföras till försäkringstagarna. Någon vinstutdelning får inte ske till aktieägaren. Skandia Liv konsolideras därför inte räkenskapsmässigt i Skandiakoncernen.

Som närstående definieras samtliga bolag i Old Mutualkoncernen, där Skandiakoncernen och Skandia Liv-koncernen, ingår som underkoncerner. Därtill kommer styrelseledamöter och ledningspersoner i Skandia Liv och deras nära familjemedlemmar. Nedan följer en beskrivning av de bolag inom Skandiakoncernen med vilka Skandia Liv har väsentliga relationer.

Övergripande beskrivning av Skandia- och Skandia Liv-koncernen

Process

Styrelsen i Skandia Liv har fastställt riktlinjer för transaktioner och andra relationer mellan Skandia Liv och Skandia. Dessa innebär bland annat att vid överenskommelser av ekonomisk natur mellan Skandia Liv och Skandia särskilt ska övervägas att de är förenliga med vinstutdelningsförbudet och värdering ska prövas omsorgsfullt och sakligt. En tydlig dokumentation ska ske av överenskommelse och värdering där det framgår vem som är affärsansvarig för transaktionen. Samtliga överenskommelser ska förtecknas och redovisas årligen för styrelsen i Skandia Liv. Revisionsutskottet i Skandia Liv har ett särskilt ansvar att granska tillämpningen av de av styrelsen beslutade riktlinjerna för transaktioner och andra relationer mellan Skandia Liv och Skandia. Transaktioner som är av väsentlig betydelse samt av engångskaraktär ska beslutas av Skandia Livs styrelse. Vid försäljning av mer betydande tillgångar ska, då marknadsnotering saknas, värdering ske av utomstående värderare. Värderingen ska dokumenteras. När det gäller transaktioner av löpande karaktär finns en etablerad process. Mellan Skandia Liv och Skandia finns ett uppdragsavtal som på övergripande nivå reglerar de uppdrag som Skandia Liv har uppdragat åt Skandia att utföra. I uppdragsavtalet framgår också hur styrning och planering av den utlagda verksamheten ska ske. Ett uppdragsavtal finns också med Skandiabanken som till stor del överensstämmer med och hänvisar till avtalet med Skandia. Till uppdragsavtalen finns ett flertal specifikationer som i detalj beskriver respektive uppdrags tjänsteinnehåll, servicenivå och utförande. För varje uppdrag har Skandia Liv utsett en avtalsansvarig som har det ekonomiska ansvaret samt ansvar för styrning och uppföljning. Ekonomienheten ansvarar för struktur och hantering av uppdragsavtalet och därtill hörande specifikationer samt processen för uppföljning av dessa. Samrådsgrupper finns för respektive uppdrag och samråd sker mellan parterna avseende servicenivå, hur fel ska hanteras, ersättningsnivåer, uppföljning och övriga frågor. De prissättningsmetoder som tillämpas är marknadspris eller självkostnadspris. Marknadspris tillämpas i de fall det är möjligt att göra en jämförelse med liknande tjänster på marknaden som till exempel distribution av försäkringar eller Dilligentias uthyrning av lokaler. I övrigt tillämpas självkostnadsmetoden.

I samband med affärsplaneringen tas en budget fram med totala kostnader per uppdrag fördelat på särkostnader och samkostnader samt fördelnings-

nycklar som speglar nyttjandegrad. Under senare delen av 2009 har en ABC-modell införts som underlag för kostnadsfördelningen. Respektive uppdrags budget förhandlas i första hand fram av representanter från båda parter i samrådsgruppen. Slutligen behandlas och beslutas den av Skandia Livs styrelse. Ersättning utgår utifrån faktiskt utfall. Avsteg från beslutad budget ska föredras och godkännas i samrådsgrupperna och en översyn av nycklar görs kvartalsvis med syfte att ändra dessa om betydande förändringar skett. Vid större avvikelser ska dessa godkännas av Skandia Livs vd och i vissa fall styrelse.

Transaktioner

- 1) Hela Old Mutualkoncernen har en gemensam ansvarsförsäkring. För denna betalar Skandia Liv sin andel.

Mellan Skandia Liv-koncernen och de bolag som konsolideras i Skandia-koncernen

- 2) Skandia Liv och Skandia ingick under 2004 ett princip- och ramavtal om samarbete i Sverige genom att samordna marknadsnära funktioner samt vissa stabsfunktioner för att öka effektiviteten inom bolagen. De tjänster som samordnas är distribution och distributionsstöd, kundtjänst, marknadskommunikation, affärsutveckling inom både företags- och privatområdet, administration av gruppförsäkringsprodukter samt diverse stabs- och servicefunktioner. När det gäller distribution erhåller Skandia en marknadsmässig ersättning för utförda prestationer men ansvarar samtidigt för återbetalning i händelse av annullation av de sålda försäkringarna. Ersättningen för försäljningen via Skandias egen försäljningskanal bestäms med utgångspunkt för nivån för provisioner till externa försäkringsmäklare med tillägg för uppdragstagarens särskilda risker och utlägg för den egna försäljningskanalen. Den ersättning som utgår för övriga områden som avses i denna punkt grundas på självkostnader som fördelas utifrån faktiskt utnyttjande.
- 3) Skandia Liv tillhandahåller tjänstepensioner för de anställda inom Skandiakoncernen. Dessa pensionsförmåner grundas på avtal på den svenska arbetsmarknaden och premierna är därmed marknadsmässiga.
- 4) Skandia hyr kontorslokaler runt om i Sverige från Skandia Liv och betalar för det en marknadsmässig hyra.
- 5) Skandia IT tillhandahåller IT-tjänster till hela Skandiakoncernen. Ersättning utgår enligt självkostnadsprincipen och fördelas utifrån utnyttjande av de olika IT-tjänsterna.
- 6) Som en följd av det nya kapitalförvaltningsavtalet med DnBNOR, har kompensationen enligt skiljedomen 2008, avseende tvisten med Skandia om kapitalförvaltningsavtalet med DnBNOR, förändrats. Från och med september 2009 har den övergått till ersättning i form av ett fast belopp om 13,9 MSEK per kvartal till och med 2013. Beloppet motsvarar den kompensation som Skandia Liv utgivit till DnBNOR som en engångssumma under 2009. Beloppet är intäktsfört i sin helhet för att matcha kompensationen till DnBNOR. Den nuvärdesberäknade fordringen uppgår till 213 MSEK. Den kompensation som Skandia i skiljedomen dömdes att betala till Skandia Liv för passerad tid är betald och ligger fast.
- 7) Mellan Skandia och Skandia Liv finns ett managementavtal som beskriver de koncernövergripande funktioner som Skandia tillhandahåller för hela Skandia Norden. Det innefattar bland annat Nordenchefen, kommunikation, övergripande riskkontroll och Chief Operating Officer.
- 8) Skandia Liv och Skandia har, via enheten Skandia Link, ett gemensamt tjänstepensionskoncept. Skandia Liv står för administrationen och erhåller en ersättning för administrationstjänsterna som grundas på självkostnader.
- 9) Skandia Liv A/S säkrar sina valutapositioner med terminer hos Skandia Treasury till de priser som gäller på valutamarknaden.
- 10) Skandia upprätthåller för Skandiakoncernen gemensamma funktioner för ekonomisystem, kassaförvaltning (treasury) samt vissa juristfunktioner. Den ersättning Skandia Liv betalar till Skandia grundas på självkostnader som fördelas utifrån faktiskt utnyttjande.
- 11) Skandia återförsäkrar en betydande del av bolagets sjukförsäkringsrisker inom Sverigeverksamheten hos Skandia Liv. På så sätt uppnås samordningsvinster i riskprövning med mera. Skandia betalar en marknadsmässig premie för återförsäkringen som säkerställs genom att Skandia Liv varje år vidareåterförsäkrar del av risken på den öppna marknaden.
- 12) Skandia Livs fastighetskoncern har till Skandia sålt bolagen Fastighets AB Stockholms Badhus samt Skandia Fastighet AB. De förvärvade bolagen har haft skattemässiga uppskov hänförliga till kapitalvinster som uppstått vid tidigare avyttringar av andelar i handelsbolag. Kapitalvinsterna ska enligt nya skatteregler tas upp till beskattning taxeringsåret 2011. På grund av denna skattebelastning har köpeskillingen understigit nettotillgångarna i bolagen. Externa intressenter har deltagit i försäljningsprocessen vilket säkerställer en marknadsmässig köpeskillning. Därutöver har bland annat en så kallad fairness opinion inhämtats.

13) Skandiabanken administrerar en mindre låneportfölj åt Skandia Liv. För detta erläggs en marknadsmässig kompensation. Banken har också utlåning till personalen inom Skandia Liv. Dessa lån utges till personalränta och Skandia Liv kompenserar banken för mellanskillnaden mellan personalräntan och marknadsräntan.

Skandiakoncernen har automatisk likvidavräkning av mellanhavanden som inte faktureras. Likvidavräkningen sker dagligen eller månatligen. Skandia Livs nettoskuld på Skandia uppgick 31 december 2009 till sammanlagt 3 (nettoskuld 67) MSEK inklusive fordran enligt punkt 2. Därutöver har Skandia Liv en skuld till Skandia uppgående till 17 (29) MSEK som avser ännu ej utbetald distributionsersättning. Skandia har ingen motsvarande fordran avseende distributionsersättning då Skandia tillämpar andra redovisningsprinciper.

Mellan bolag inom Skandia Liv-koncernen

14) Livförsäkringsbolaget Skandia Fastighetsinvesteringar AB har lån från Skandia Liv uppgående till totalt 18 000 (18 000) MSEK per 31 december 2009. Marknadsmässig ränta erläggs vilken baseras på utlåntanden om marknadsmässig nivå som tagits in från större kreditinstitut.

15) Skandikon Pensionsadministration AB utför administrativa tjänster avseende tjänstepensioner för anställda inom Skandiakoncernen. En marknadsmässig ersättning utgår och baseras på samma modell som tillämpas för bolagets externa kunder.

16) Samtliga svenska dotterbolag i Skandia Liv-koncernen ingår i en gemensam koncernkontostruktur och erhåller eller erlägger marknadsmässig ränta till Skandia Liv för sin andel av behållningen på kontot.

17) Skandia Liv A/S har lån från Skandia Liv uppgående till totalt 179 (192) MSEK per 31 december 2009. Marknadsmässig ränta erläggs.

Mellan Skandia Liv och dess styrelse och ledning

18) Ersättningar till styrelse och ledningspersoner i Skandia Liv framgår av not 37. I övrigt förekommer inga transaktioner med dessa personer eller deras närstående utöver normala kundtransaktioner som sker på marknadsmässiga villkor.

Karaktär	Bolag som erhållit	Bolag som erlagt	Ersättning, MSEK	Hänvisning
Ansvarsförsäkring	Skandia/Old Mutual	Skandia Liv	2	1)

Mellan Skandia Liv-koncernen och de bolag som konsolideras i Skandiakoncernen.

TRANSAKTIONER I VÄSENTLIGHETSORDNING

Karaktär	Bolag som erhållit	Bolag som erlagt	Ersättning, MSEK	Hänvisning
Distributionsstöd, marknadskommunikation, kundcenter, gruppörsäkring och staber samt affärsutveckling	Skandia	Skandia Liv	448	2)
Distributionsersättning	Skandia	Skandia Liv	407	2)
Tjänstepensioner till anställda inom Skandia	Skandia Liv	Skandia	233	3)
Hyra av kontorslokaler	Skandia Liv	Skandia	179	4)
IT drift och service	Skandia IT	Skandia Liv	80	5)
Ersättning avseende gammalt kapitalförvaltningsavtal	Skandia Liv	Skandia	51	6)
Ersättning avseende nytt kapitalförvaltningsavtal	Skandia Liv	Skandia	23	6)
Managementavtalet	Skandia	Skandia Liv	42	7)
Gemensamt tjänstepensionskoncept	Skandia Liv	Skandia	37	8)
Valutaterminer, netto	Skandia Liv A/S	Skandia	37	9)
Ekonomisystem, treasury och juridik	Skandia	Skandia Liv	15	10)
Återförsäkringsavtal (netto)	Skandia Liv	Skandia	11	11)
Försäljning av fastighetsbolag	Skandia	Skandia Liv	0	12)
Övrigt	Skandia	Skandia Liv	0	13)

Mellan bolag inom Skandia Liv-koncernen

Karaktär	Bolag som erhållit	Bolag som erlagt	Ersättning, MSEK	Hänvisning
Ränta på långfristiga lån	Skandia Liv	Diligentia AB med flera	876	14)
Pensionsadministration	Skandikon Pensionsadministration AB	Skandia Liv	26	15)
Ränta på långfristiga lån	Skandia Liv	Skandia Liv i Danmark	10	16)
Ränta på koncernkonto, netto	Skandia Liv	Skandia Liv dotterbolag	5	17)

Danmark

I Danmark samarbetar Skandia Livs dotterbolag Skandia Liv A/S med Skandia Link A/S genom bolagen Skandia A/S och Skandia Asset Management A/S. Skandia A/S ägs till 50 procent av Skandia Liv och till 50 procent av Skandia och drivs som ett joint venture. Syftet är att samordna alla administrativa resurser vilket ger möjligheter till kostnadssynergier. Kostnaderna i Skandia A/S faktureras efter nyttjande till respektive bolag. Under 2009 uppgick Skandia A/S kostnader till 253 (213) MSEK. Av detta belopp fakturerades 123 (136) MSEK till Skandia Liv A/S och 82 (77) MSEK till Skandia Link A/S.

Skandia Asset Management A/S tillhandahåller kapitalförvaltning för Skandia och Skandia Livs dotterbolag i Danmark mot en marknadsmässig avgift som beräknas på det förvaldade kapitalet. Bolaget ägs till 70 procent av Skandia Liv och 30 procent av Skandia. Under 2009 uppgick ersättningen från Skandia Liv A/S och Skandia Liv A/S till 34 (9) MSEK och Skandia Link A/S till 17 (8) MSEK.

39 Avsättning för pensioner

Koncernen enligt IAS 19

Pensionskostnader	2009	2008
Kostnad avseende tjänstgöring under innevarande period	10	10
Räntekostnad	11	14
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	-1	-4
Effekter av omorganisation samt ny FTP-plan	-	6
Inlösen förmånsbestämda pensionsåtaganden	-	-3
Effekter av överenskommelse om över- och underskott ⁴⁾	-123	-
Avskrivning: aktuariella vinster (-) och förluster (+)	2	0
Pensionskostnader förmånsbestämda planer	-101	23
Pensionskostnader avgiftsbestämda planer	46	58
Totala pensionskostnader	-55	81
Avstämning av förmånsbestämda pensionsplaner i balansräkningen		
Nuvärdet av helt eller delvis fonderade förmånsbestämda förpliktelser	19	21
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde	-48	-52
Oredovisade aktuariella vinster (+) och förluster (-)	5	3
Förpliktelsens nuvärde minus förvaltningstillgångar	-24	-28
Nuvärdet av helt ofonderade planer	419	422
Effekter av överenskommelse om över- och underskott ⁴⁾	-123	-
Oredovisade aktuariella vinster (+) och förluster (-)	-44	-57
Redovisad förmånsbestämd skuld (+) eller tillgång (-)	228	337
Specifikation av förändring i redovisad förmånsbestämd pensionsskuld		
Ingående balans	337	318
Nettokostnad redovisad i resultaträkningen	22	23
Effekter av överenskommelse om över- och underskott ⁴⁾	-123	-
Förmåner betalda från företaget	-8	-4
Utgående balans	228	337
Nuvärdet av förmånsbestämda förpliktelser		
Ingående balans	443	417
Kostnad avseende tjänstgöring under innevarande period	10	10
Räntekostnader	11	14
Inlösen förmånsbestämda pensionsåtaganden	-	-36
Effekter av omorganisation samt ny FTP-plan	-	5
Effekter av överenskommelse om över- och underskott ⁴⁾	-123	-
Betalda förmåner	-14	-13
Aktuariella vinster (-) förluster (+)	-11	46
Utgående balans	316	443
Förvaltningstillgångar		
Ingående balans	52	92
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	1	4
Inlösen förmånsbestämda pensionsåtaganden	-	-36
Förmåner betalda från förvaltningstillgångar	-7	-9
Aktuariella vinster (+) förluster (-)	2	1
Utgående balans	48	52
Avkastning på förvaltningstillgångar		
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	1	4
Aktuariella vinster (+) förluster (-)	2	1
Faktisk avkastning	3	5
Aktuariella vinster (+) förluster (-)		
Ingående balans	-54	-7
Avskrivning	2	0
Inlösen förmånsbestämda pensionsåtaganden	-	-3
Effekter av omorganisation samt ny FTP-plan	-	1
Aktuariella vinster (+) förluster (-): förpliktelser	10	-46
Aktuariella vinster (+) förluster (-): förvaltningstillgångar	2	1
Utgående balans	-40	-54
Förvaltningstillgångar, fördelning		
Räntebärande värdepapper	100%	100%
Försäkringstekniska beräkningsantaganden¹⁾		
Diskonteringsränta	4,00%	3,50%
Förväntad långsiktig avkastning på förvaltningstillgångar ²⁾	2,75%	2,75%
Uppskattad framtida löneökningstakt ³⁾	3,25%/4,75%	3,25%/4,75%
Uppskattad framtida inflation	2,00%	2,00%

Av de totala pensionskostnaderna redovisas kostnader avseende tidigare och innevarande period, -67 (64) MSEK, i driftskostnaderna. Resterande kostnader, 12 (17) MSEK, redovisas som kapitalavkastning, netto i det icke-tekniska resultatet.

¹⁾ Antaganden är angivna som sammanvägda medelvärden för respektive pensionsplan.

²⁾ Efter avkastningsskatt.

³⁾ För högre befattningshavare förväntas löneökningstakten uppgå till 4,75 procent.

⁴⁾ Effekt av den överenskommelse år 2007 enligt vilken Försäkringsaktiebolaget Skandia svarar för såväl överskott som underskott i den förmånsbaserade tjänstepensionsordningen, Tjep, hänförliga till tjänstepensionspremier betalda före utgången av år 2002.

Pensionskostnaderna för förmånsbestämda pensioner enligt Trygglagen år 2010 beräknas till 10 MSEK

I Skandia Liv-koncernen finns två typer av pensionsplaner. Avgiftsbestämda och förmånsbestämda. Förmånsbestämda pensionsplaner innebär att den anställda garanteras en viss pension efter avslutad anställning. Pensionen baseras på slutlönen. Skandia Liv har därför en förpliktelse mot nuvarande och tidigare anställda som skall redovisas i balansräkningen. De förmånsbestämda pensionsplanerna förekommer bara i Sverige och utgörs främst av pensionsförmåner som framgår i kollektivavtalet gällande FTP-planen samt i viss grad av tillkommande pensionsförmåner för högre befattningshavare. Dessutom tillkommer Diligentias pensionsstiftelse. Pensionsplanerna omfattar i huvudsak ålderspension, sjukpension och familjepension. I moderbolaget och dotterbolagen redovisas kostnaden för pensionsplanerna som den driftskostnad som uppstår när fakturerade premier betalas. På koncernnivå görs däremot en beräkning som bättre visar den slutförpliktelse företaget anses ha mot de anställda när de går i pension. Företagets utestående förpliktelse samt kostnad för förmånsbestämda pensionsplaner beräknas årligen med hjälp av aktuariella metoder grundade på företagets långsiktiga antaganden om bland annat diskonteringsränta, avkastning på förvaltningstillgångar, löneökningstakt, anställningstid samt inflation. Den utestående pensionsförpliktelsen och pensionskostnaden fastställs enligt den så kallade Projected Unit Credit Method. Denna metod innebär i korthet en mera linjär kostnadsfördelning mellan tiden för anslutning till planen och pensionsåldern. Skandia Liv har inga tillgångar som är direkt avskiljbara för sina förmånsbestämda tjänstepensionsplaner. Vi får dock tillgodoräkna oss tillgångarna i Diligentias pensionsstiftelse. Detta medför också att Skandia Liv endast kan tillgodoräkna sig avkastningen på dessa tillgångar.

De aktuariella antagandena fastställs årligen i anslutning till balansdagen. I avsaknad av marknader i Sverige för förstklassiga företagsobligationer med löptid som motsvarar den tidsperiod under vilken förpliktelsen avses bli reglerade (cirka 20 år), fastställs diskonteringsräntan med hänsyn till räntan på 10- och 30-åriga statsobligationer på balansdagen. Antagande om avkastning på förvaltningstillgångar fastställs genom att beakta fördelningen mellan räntebärande värdepapper och övriga tillgångar såsom aktier. För räntebärande värdepapper används räntan på 10-åriga statsobligationer (riskfri ränta) och för övriga tillgångar används den riskfria räntan med tillägg för en riskpremie om 3 procent. I antagandet om avkastning på förvaltningstillgångarna har hänsyn tagits till att avkastningsskatt utgår med 0,50 procent per år i Sverige. Övriga finansiella antaganden är baserade på Skandia Livs

långsiktiga förväntningar på balansdagen för den tidsperiod under vilken förpliktelsen avses bli reglerade.

Effekter på pensionsförpliktelsens nuvärde till följd av ändrade aktuariella antaganden samt skillnaden mellan verklig avkastning på förvaltningstillgångar och den förväntade avkastningen på dessa, utgör aktuariella vinster och förluster. Detsamma gäller för förändringar i värdet på den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen och på förvaltningstillgångar som avviker mot de långsiktiga antagandena. Aktuariella vinster och förluster redovisas inte i resultaträkningen omedelbart när de inträffar. Då dessa vid slutet av den föregående rapporteringsperioden överstiger en korridor motsvarande 10 procent (så kallat korridorgränsvärde) av det högsta av antingen pensionsförpliktelsen eller marknadsvärdet av förvaltningstillgångarna, resultatförs det överstigande beloppet över den tidsperiod under vilken förpliktelsen avses bli reglerad. Tillämpningen sker separat för respektive plan. Avsättning för pensioner i Skandia Liv motsvarar förpliktelsens nuvärde vid bokslutstidpunkten, med avdrag för verkligt värde av tillhörande förvaltningstillgångar, samt oredovisade aktuariella vinster eller förluster. I koncernens resultaträkning utgörs Skandia Livs kostnad för förmånsbestämda pensionsplaner av summan av kostnader avseende tjänstgöring under innevarande och tidigare period, ränta på förpliktelsen, förväntad avkastning på förvaltningstillgångarna samt avskrivning på aktuariella vinster och förluster överstigande korridorgränsvärdet. Kostnad avseende tjänstgöring under innevarande period och tidigare perioder redovisas som en driftskostnad. Övriga poster redovisas som Kapitalavkastning netto, i det icke-tekniska resultatet. Löneskatt har beaktats i justeringar för förmånsbestämda pensionsplaner i balans- och resultaträkningen.

Anställda inom koncernen, som inte omfattas av förmånsbestämda pensionsavtal, omfattas istället av avgiftsbestämda pensionsplaner. Avgiftsbestämda pensionsplaner innebär att företagets pensionskostnad utgörs av en procentuell andel av den anställdes lön i varje redovisningsperiod som den anställda utfört tjänster åt företaget. Redovisningen av avgiftsbestämda planer innebär att premien kostnadsförs i takt med att förmånen intjänas. Enligt en överenskommelse år 2007, som därefter har förtydligats, svarar Försäkringsaktiebolaget Skandia för såväl överskott som underskott i den förmånsbaserade tjänstepensionsordningen. Tjep, hänförliga till tjänstepensionspremier betalda före utgången av år 2002. Därefter ansvarar det bolag som betalat premien för eventuella över- och underskott. Detta har inneburit att Skandia Liv, som en engångstransaktion, minskat sin pensionskulda med 123 MSEK.

40 Effekter av rättat fel 2008

Vid beräkning av reserven för förändrade dödlighetsantaganden enligt DUS 2006 fanns ett felaktigt antagande. Reservan ingår i "Andra försäkringstekniska avsättningar". Felet uppstod i december 2008. Ingen korrigering görs därför av ingående balans 2008 eller tidigare års resultat.

	Koncernen			Moderbolaget		
	Före justering	Justering DUS 2006	Efter justering	Före justering	Justering DUS 2006	Efter justering
Effekter på resultaträkningen 2008						
Premieinkomst f e r	14 819		14 819	12 618		12 618
Kapitalavkastning, netto	10 493		10 493	10 773		10 773
Orealiserad kapitalavkastning, netto	-51 430		-51 430	-46 915		-46 915
Försäkringssättningar f e r	-11 215		-11 215	-10 302		-10 302
Förändringar i andra försäkringstekniska avsättningar	-42 651	2 848	-39 803	-41 882	2 848	-39 034
Återbäring och rabatter	-6		-6	-6		-6
Driftskostnader	-1 960		-1 960	-1 743		-1 743
Övrigt tekniskt resultat, netto	554		554	537		537
Resultat övriga	-12		-12	-		0
Övrigt kapitalavkastning, netto	-9		-9	-		0
Avsättning till periodiseringsfond	-		0	340		340
Skatter	-434		-434	-1 798		-1 798
Periodens resultat	-81 851	2 848	-79 003	-78 378	2 848	-75 530
Effekter på balansräkningen 2008-12-31						
Totala tillgångar	282 194		282 194	264 710		264 710
Eget kapital	51 916	2 848	54 764	50 881	2 848	53 729
Försäkringstekniska avsättningar	210 897	-2 848	208 049	198 395	-2 848	195 547
Övriga skulder	19 381		19 381	15 434		15 434
Totalt eget kapital, skulder och avsättningar	282 194	-	282 194	264 710	-	264 710

avstämning avkastning i totalavkastnings- tabell mot finansiella rapporter

	2009	2008	2007	2006	2005
Poster i Balansräkning					
Placeringstillgångar					
Byggnader och mark	27 776	27 523	31 465	27 798	28 403
Aktier och andelar	113 868	83 622	129 193	126 033	111 041
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	131 827	137 830	136 836	134 469	134 426
Alternativa placeringar	9 432	7 206	-	-	-
Derivat	1 749	2 046	1 131	664	640
Övriga finansiella placeringstillgångar	479	-	-	618	1 080
Fordringar					
Ej likviderad försäljning av placeringstillgångar ¹⁾	362	346	735	1 631	444
Upplupna räntetäckter	2 253	2 151	2 093	2 048	1 876
Övriga fordringar	102	91	19	33	16
Skulder					
Derivat	-270	-3 801	-585	-308	-821
Ej likviderade köp av placeringstillgångar ²⁾	-390	-139	-285	-1 407	-582
Återköpstransaktioner ²⁾	-9 254	-7 972	-165	-	-2 645
Upplupna räntekostnader	-14	-55	-468	-54	-114
Övriga skulder	-1 107	-204	-	-	-
Andra tillgångar					
Kassa och bank ³⁾	2 644	4 234	934	1 315	797
Summa Marknadsvärde	279 457	252 878	300 903	292 840	274 561
Justeringar					
Bid-close enligt IFRS	87	185	210	-	-
Valutakursdifferenser	153	291	-20	-	-
Uppdaterade marknadsvärden	44	228	335	-	-
Övriga justeringar	-152	-61	-334	136	-137
Marknadsvärde enligt totalavkastningstabell	279 587	253 521	301 094	292 976	274 424
Differens	-	-	-	-	-

¹⁾ Se not 24 "Övriga fordringar".

²⁾ Se not 33 "Övriga skulder".

³⁾ Bankkonton + Deposit.

De justeringar som görs i avstämningen mellan posterna i balans- och resultaträkning och totalavkastningstabell förklaras främst av:

- I redovisningen ska, enligt IFRS, köpkurs användas vid värdering av placeringstillgångarna. I totalavkastningstabellen används börsens stängningskurser för att överensstämma med de jämförelseindex som används för utvärdering av kapitalförvaltningen.

- På grund av tidsaspekten upptas vissa tillgångar i balansräkningen till preliminär värdering. I totalavkastningstabellen hinnes vi få med en större andel definitiva värderingar.

- Valutakurserna i balans- och resultaträkningen är inte desamma som de som används i totalavkastningstabellen.

	2009	2008	2007	2006	2005
Poster i Resultaträkning					
Kapitalavkastning, intäkter					
Hysesintäkter från byggnader och mark (Koncern) ¹⁾	2 226	2 135	2 153	2 261	1 130
Utdelning på aktier och andelar					
Andra aktier och andelar (Moderbolaget)	2 172	3 314	3 864	2 760	3 069
Alternativa placeringar	57	7	-	-	-
Ränteutgifter med mera					
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (Moderbolaget)	5 226	5 421	5 854	4 244	3 913
Valutavinst, netto (Moderbolaget)	814	13 199	-	-	1 196
Realisationsvinst, netto					
Byggnader och mark (Koncern)	1 289	1 440	842	2 290	1 213
Andra aktier och andelar (Moderbolaget)	-	-	9 741	9 691	4 639
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (Moderbolaget)	2 928	-	-	582	2 494
Alternativa placeringar	1 264	-	-	-	-
Orealiserade vinster på placeringstillgångar					
Byggnader och mark (Koncern)	-	-	3 138	1 082	1 310
Aktier och andelar (Moderbolaget)	32 313	-	-	12 100	15 941
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (Moderbolaget)	-	5 255	-	-	-
Övriga finansiella placeringstillgångar (Moderbolaget)	-	-	-	-	54
Alternativa placeringar	2 138	-	-	-	-
Kapitalavkastning, kostnader					
Driftskostnader från byggnader och mark (Koncern) ¹⁾	-1 004	-1 083	-1 147	-1 422	-
Övriga finansiella kostnader (Moderbolaget)	-86	-121	-115	-73	-
Valutaförluster, netto (Moderbolaget)	-3 517	-	-1 938	-6 492	-
Övriga räntekostnader	-103	-	-	-	-
Realisationsförluster, netto					
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (Moderbolaget)	-	-43	-793	-	-
Aktier och andelar (Moderbolaget)	-2 372	-9 601	-	-	-
Alternativa placeringar	-	-4 209	-	-	-
Orealiserade förluster på placeringstillgångar					
Byggnader och mark (Koncern)	-499	-3 748	-	-	-
Aktier och andelar (Moderbolaget)	-	-51 233	-7 532	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (Moderbolaget)	-2 111	-	-964	-1 977	-831
Övriga finansiella placeringstillgångar (Moderbolaget)	-	-	-	-	-
Alternativa placeringar	-	-937	-	-	-
Summa avkastning	40 735	-40 204	13 103	25 046	34 128
Justeringar					
Valutakursdifferenser	153	291	-20	-	-
Uppdaterade marknadsvärden	44	228	335	-	-
Övriga justeringar	-739	-42	-992	-73	-14
Avkastning enligt totalavkastningstabell	40 193	-39 727	12 426	24 973	34 114
Differens	-	-	-	-	-

¹⁾ Nettosiffror 2005.

revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Livförsäkringsaktiebolaget Skandia (publ)

Org nr 502019-6365

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen (sidorna 18-19, 21-26, 28-30 och 32-75) och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Livförsäkringsaktiebolaget Skandia (publ) för räkenskapsåret 2009. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (om årsredovisning i försäkringsföretag) tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisions sed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen gjort när de upprättat årsredovisningen och koncernredovisningen samt att utvär-

dera den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot är ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot på annat sätt har handlat i strid med försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (om årsredovisning i försäkringsföretag) och ger en rättvisande bild av bolagets och koncernens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen, disponerar resultatet i moderbolaget enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm 12 mars 2010

Svante Forsberg
Auktoriserad revisor

Thomas Thiel
Auktoriserad revisor

ordlista

ANSKAFFNINGSKOSTNADSPROCENT

Beräknas som periodiserade anskaffningskostnader (bland annat kostnader för försäljning) i förhållande till premieinkomst.

AVGÅNGSPENSION

Innebär att arbetsgivaren tecknar pensionsförsäkring som ersättning för lön så att den anställde kan gå i pension tidigare än vid normal pensionsålder.

DIREKTAVKASTNING I PROCENT

Netto av ränteintäkter, räntekostnader, utdelning på aktier och andelar samt driftsnetto på egna fastigheter. Detta sätts i relation till genomsnittliga marknadsvärdet på placeringstillgångarna.

DRIFTSKOSTNADER I FÖRSÄKRINGSRÖRELSEN

Kostnader för administration, affärsutveckling, marknadsföring och försäljning. Kostnader för kapitalförvaltningen ingår inte i begreppet.

DRIFTSKOSTNADSPROCENT

Driftskostnader dividerat med premieinkomst för egen räkning.

FLYTTRÄTT

Rätt att flytta försäkringskapitalet från ett försäkringsbolag till ett annat.

FTP-PLANEN

FTP är en tjänstepension för försäkringstjänstemän. Det nya FTP-avtalet trädde i kraft 1 januari 2008.

FÖRSÄKRINGSFALL

Aktualisering av försäkring, till exempel vid dödsfall eller ändring vid sjukdom.

FÖRSÄKRINGSKAPITAL

Ett värde på försäkringen som avser att spegla verkligt utfall vad gäller kapitalavkastning, dödlighet och omkostnader. Om försäkringskapitalet är större än det garanterade värdet har det uppstått ett överskott. Detta överskott är preliminärt fördelat och kan både öka och minska.

FÖRSÄKRINGSTEKNISKA AVSÄTTNINGAR

En skuldpost i balansräkningen i livförsäkringsbolag som avser garanterade åtaganden gentemot försäkringstagarna.

FÖRVALTAT KAPITAL

Verkligt värde på de tillgångar som förvaltas för försäkringstagarens räkning.

FÖRVALTNINGSKOSTNADSPROCENT

Relationen mellan driftskostnader och genomsnittligt förvaltad kapital.

ITP-PLANEN

Kollektivavtal för industrins och handelns tilläggspension för tjänstemän. ITP-planen innebär att arbetsgivaren sätter av pengar, som bland annat går till ålderspension. Den nya ITP-planen innebär en övergång från ett förmånsbestämt pensionsystem till ett system där premien är bestämd. Det nya ITP-avtalet började gälla 1 juli 2007.

KAPITALFÖRSÄKRING

En typ av livförsäkring med skatteregler som skiljer sig från en pensionsförsäkring. Premier i en kapitalförsäkring är inte avdragsgilla, vilket medför att utbetalningarna är fria från inkomstskatt.

KOLLEKTIV KONSOLIDERINGSGRAD

Ett nyckeltal som för försäkringar med inslag av sparande beskriver värdet av tillgångar i förhållande till värdet av garanterade utfästelser och icke-garanterad återbäring som fördelats på försäkringsavtalen.

KONSOLIDERINGSKAPITAL

Aktiekapital, överskottsmedel samt uppskjuten skatt på realiserade vinster och obeskattade reserver.

KRYSSVAL

Den del av tjänstepensionen för vilken den anställde själv kan välja vilken förvaltningsform och försäkringsgivare som ska gälla. Kryssvalsdelens premie uttrycks som en procentsats av lönen.

LIVFÖRSÄKRINGSAVSÄTTNING

Värdet av framtida försäkringsersättningar som garanteras försäkringstagaren, efter avdrag av värdet av framtida avtalade premiebetalningar.

NYTECKNING

Består av årspremievolymer av nya försäkringar. Enligt branschens definition viktad som engångspremier dividerat med 10 plus årliga premier. Används i Försäkringsförbundets statistik för att ta fram marknadsandelar för nyteckning.

PENSIONS FÖRSÄKRING

Ett bundet sparande som tidigast kan tas ut från 55 års ålder och där utbetalningarna ska ske i minst fem år. Premier i en pensionsförsäkring är avdragsgilla i deklarationen. Normal avdragsrätt är 12 000 kronor per år från och med 1 januari 2008.

PREMIE

Det belopp som betalas för en försäkring. Förutom sparande och/eller riskskydd ska premien även täcka bolagets omkostnader.

PREMIEBEFRIELSE FÖRSÄKRING

En premiebefrielseförsäkring betalar premien för din sparförsäkring om du blir långvarigt sjuk.

ÅTERTAG/REALLOKERING

En reallokering (återtag) är en engångskorrigerig av försäkringskapitalet från dess nuvarande värde. Återtag genomförs då bolagets tillgångar inte motsvarar åtagandet till kunderna.

RISKPREMIE

Den del av premien som avser att täcka själva försäkringsrisken.

SJUKFÖRSÄKRING

En sjukförsäkring ger ersättning om du blir sjukskrivnen under en längre period.

SOLVENSGRAD

Förhållandet mellan bolagets totala nettotillgångar och försäkringstekniska avsättningar.

SOLVENSKAPITAL

Tillgångar utöver det garanterade kapitalet.

SOLVENSKVOT

Anger kvoten mellan bolagets tillgängliga solvenskapital och den så kallade solvensmarginalen.

SOLVENS MARGINAL

Försäkringsrörelselagens uppställda krav på det minsta solvenskapital som ett försäkringsbolag måste ha.

TILLGÅNGSALLOKERING

Fördelning mellan olika tillgångsslag, till exempel fastigheter, aktier och obligationer.

TJÄNSTEPENSION

En pension som bekostas av arbetsgivaren. Anställda på företag med kollektivavtal har kollektivavtalade tjänstepensioner som till exempel ITP och Avtalspension SAF-LO. Anställda på företag utan kollektivavtal, personer som tjänar mer än tio basbelopp per år samt ett företags så kallade frikrets kan ha individuella egna tjänstepensionslösningar.

TJÄNSTEPENSIONS DIREKTIV

EU-direktiv med ett stort antal regler i bland annat livbolag för hanteringen av tjänstepensioner.

TOTALAVKASTNING

Summan av direktavkastning, realiserade vinster och förluster, nedskrivningar och reverseringar av nedskrivningar, valutasresultat och förändring av realiserade vinster/förluster på placeringstillgångar.

TOTALAVKASTNING I PROCENT

Relationen mellan totalavkastning och summan av verkligt värde på placeringstillgångar justerat för flödet till och från portföljen.

TRADITIONELL FÖRVALTNING

Kapitalet som sparas i en försäkring förvaltas i en gemensam portfölj, som innehåller aktier, räntebärande placeringar, fastigheter och andra tillgångar. Med traditionell förvaltning garanteras ett visst försäkringsbelopp.

ÅTERBÄRING

Överskott uppstår när den verkliga totalavkastningen blir högre än den antagna räntan, det vill säga garantiräntan, eller när de verkliga risk- och driftskostnaderna blir lägre än vad som antagits. Överskott som uppstår i en livförsäkring med återbäringsrätt återförs till försäkringstagaren i form av återbäring vid utbetalningstillfället.

ÅTERBÄRINGSRÄNTA

Räntesats som används för att fördela bolagets kapitalavkastning. Räntan räknas på hela försäkringskapitalet.

ÅTERKÖP

Ett försäkringsbolags utbetalning till försäkringstagaren av försäkringens värde avseende en i förtid annullerad försäkring. Försäkringstekniska, skattemässiga och civilrättsliga hinder kan föreligga för återköp.

ÖVERSKOTT

Ackumulerade överskottsmedel som utan garanti preliminärt fördelats till enskilda försäkringar. Överskottet bildar tillsammans med återköpsvärdet underlag för beräkningen av de belopp som ska betalas ut i samband med avtalsenlig utbetalning eller återköp.

vill du få mer information eller komma i kontakt med Skandia Liv?

- gå in på skandia.se/liv eller ring:
Skandia kundservice 020-55 55 00
- du kan också skriva till oss:
Skandia Liv
106 55 Stockholm